12289 fm

Besproken 27/10

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Staatssecretaris retour met/zonder opmerking wel/niet ondertekend dd: 27/10/16 10.2.e

Staatssecretaris

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Contactpersoon
10.2.e

T 070 10.2.e
10.2.e@minszw.nl

Datum

Onze referentie
2016-0000216960

nota

Waardeoverdracht van pensioenen

Akkoord SG/DG

1 Status nota
Ter beslissing

2 Aanleiding
Op 30 september jl. hebben we over de hoofdlijnen van de regeling waardeoverdracht van kleine pensioenen ambtelijk overeenstemming bereikt met Stichting van de Arbeid, de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars. Met dit voorstel worden ook een deel van de wensen van de uitzendsector ingewilligd. In een apart traject zal nog verder worden gesproken met de uitzendsector over de houdbaarheid van hun regeling.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn
- Stemt u ermee in dat in het wetsvoorstel waardeoverdracht kleine pensioenen conform deze hoofdlijnen wordt uitgewerkt?
- Wilt u Tweede Kamer vast op de hoogte stellen van de gemaakte afspraken? Het is immers nog niet duidelijk hoe lang het wetgevingsproces duurt, mede omdat het wetsvoorstel ook moet ingaan op andere onderwerpen die u aan de TK heeft toegezegd. Zie ook onderstaande planning.
- Wilt u ook een internetconsultatie van dit wetsvoorstel? Het pensioenveld ziet daarin geen meerwaarde, gelet op de intensieve afstemming met hen. Maar het kabinetsbeleid is ja, tenzij en onze ervaringen met internetconsultatie bij pensioenwetgeving zijn goed.

4 Kernpunten
Ruwe planning

	Gereed
Inhoudelijke afronding overige onderwerpen	oktober 2016
Concept wetsvoorstel en lagere regelgeving	november
Afstemming met de pensioensector, interdepartementaal (Financien, EZ, BZK), toezichthouders (AFM, DNB, Autoriteit Persoonsgegevens)	december
Internetconsultatie	januari 2017
MR	februari
Advies Raad van State	april
Indiening Tweede Kamer	mei
Start behandeling Eerste Kamer	vanaf september 2017

- Deze planning betekent dat de in uw brief van 14 april 2016 genoemde streefdatum van inwerkingtreding medio 2017, niet gehaald wordt.

Buiten reikwijdte

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Datum

Onze referentie
2016-0000216960

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Buiten reikwijdte

Datum

Onze referentie
2016-0000216960

Andere onderwerpen in het wetsvoorstel:

- Toegezegd is in te gaan op overwegingen die relevant zijn om te bepalen of het individuele bezwaarrecht kan vervallen bij collectieve waardeoverdracht als gevolg van aanpassing fiscale pensioenrichtleeftijd.
  Over dit onderwerp is advies gevraagd aan het Actuarieel Genootschap.
- Verder is toegezegd dat de bepalingen in de Pensioenwet over internationale waardeoverdracht zullen worden verduidelijkt. Daarnaast zal het wetsvoorstel ook ingaan op:
  - technische punten in relatie tot verevening bij scheiding;
  - de toezegging aan Omtzigt (CDA) om het keuzerecht betreffende de ingangsdatum van pensioen snel nader te bestuderen;
  - de toezegging aan Ulenbelt (SP) om de Tweede Kamer op de hoogte te stellen van de juridische analyse over de mogelijkheden om het overdragen van het pensioenkapitaal bij een verzekeraar aan een lopende pensioenregeling bij een pensioenfonds mogelijk te maken.
  Die punten zijn thans gereed.
- Ten slotte is in de brief van 13 september 2016 toegezegd dat met betrokken partijen zal worden besproken of er een tussenvorm mogelijk is tussen de artikelen 83 en 84 van de Pensioenwet bij een collectieve waardeoverdracht naar een andere pensioenuitvoerder, waaronder een algemeen pensioenfonds. Dat overleg is gestart.

3442 RR

Stas heeft geteld LB 4/4

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Staatssecretaris

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Contactpersoon
10.2.e

T 070 10.2.e
10.2.e@minszw.nl

Datum

Onze referentie
2016-0000084346

nota

Brief aan TK over waardeoverdracht

Akkoord SG/DG
10.2.e 7/4

1 Status nota

Brief ondertekenen.

2 Aanleiding

Deze beleidsbrief aan de TK over waardeoverdracht bij pensioen is toegezegd voor het eerste kwartaal van 2016. Die brief gaat in op alle toezeggingen die in het verleden over waardeoverdracht zijn gedaan. In het AO Hoofdlijnen herziening pensioenstelsel op 30 maart jl. is afgesproken dat de TK deze brief binnen 2 weken ontvangt.

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Datum

Onze referentie
2016-0000084346

5. Een derde knelpunt is het huidige individuele bezwaarrecht bij collectieve waardeoverdracht. Het is de vraag of dat recht echt nuttig is als de pensioenregeling uitsluitend wordt aangepast in verband met aanpassing aan de fiscale pensioenrichtleeftijd. Afschaffing van dat bezwaarrecht biedt dan de mogelijkheid tot betere voorlichting over pensioen aan de deelnemers en tot lagere uitvoeringskosten voor pensioenuitvoerders. De brief voegt aan de eerdere discussie over dit onderwerp met de EK toe dat in dat geval vooraf niet duidelijk is of een dergelijke aanpassing voor een deelnemer positief of negatief is. Dat betekent dat ook niet duidelijk is of het effect van het bezwaar voor een deelnemer positief of negatief is. Toegezegd wordt daarop terug te komen in het kader van het wetsvoorstel waarin de wijziging van de regeling over afkoop klein pensioen aan de orde komt.
6. De brief aan de EK gaat in op de positie van de individuele deelnemer bij waardeoverdracht van een pensioenfonds naar een algemeen pensioenfonds waarbij het achterblijvende pensioenfonds liquideert. Dit is in het debat in de EK op 21 en 22 december 2015 bij het wetsvoorstel algemeen pensioenfonds aan de orde geweest.

- Met deze brief wordt voldaan aan 17 toezeggingen over dit onderwerp (aangegeven in de bijlage bij de nota). Als deze laatste 2 knelpunten zijn opgelost, dan zijn alle knelpunten in de uitvoering van waardeoverdracht binnen het huidige kader opgelost (behalve het volledig voorkomen van bijbetalingsproblemen). Dit betekent dat de vraag of waardeoverdracht gehandhaafd moet worden, niet meer actueel is.
- Over deze brief aan de TK en over de toezegging aan de EK heeft uitvoerig overleg plaatsgehad met de Stichting van de Arbeid, de Pensioenfederatie, het Verbond van Verzekeraars, het Pensioenregister, AFM, DNB en Financiën. Zij delen de conclusies.

Buiten reikwijdte

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Datum

Onze referentie
2016-0000084346

Buiten reikwijdte

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Datum

Onze referentie
2016-0000084346

Buiten reikwijdte

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Datum

Onze referentie
2016-0000084346

10

Buiten reikwijdte

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Datum

Onze referentie
2016-0000084346

10207 Kd

Staas heeft getekend. (CB 23/10)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

RUBRICERING
Staatssecretaris

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Contactpersoon
10.2.e

T
10.2.e @minszw.nl

Datum
13 oktober 2017

Onze referentie
2017-0000165052

Bijlagen
5

nota

Oplegnota Nnav Waardeoverdracht klein pensioen

Akkoord SG/DG

1. Status nota
Ter beslissing en ondertekening

2. Aanleiding
De Tweede Kamer heeft op 27 september jl. het verslag bij het wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen vastgesteld. De VVD-, PVV-, CDA-, D66- en SP-fracties hebben gezamenlijk ruim negentig vragen gesteld. Bijgevoegd vindt u de nota naar aanleiding van het verslag. Tevens wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt een nota van wijziging mee te sturen. Deze bevat enkel kleine technische aanpassingen. Op verzoek van de Tweede Kamer wordt ook de uitvoeringstoets van de Belastingdienst meegestuurd.

3. Beslispunten/advies/beslistermijn
- Wij adviseren u om de aanbiedingsbrief, de nota naar aanleiding van het verslag en de toelichting op de nota van wijziging te ondertekenen, indien u akkoord bent met de nota naar aanleiding van het verslag.
- Wij adviseren u om de betreffende stukken uiterlijk 13 oktober te ondertekenen en hierna naar de Tweede Kamer te zenden. Dit voorkomt een vertraging van de plenaire behandeling van het wetsvoorstel in verband met de a.s. kabinetswissel.

4. Kernpunten
- In de nota naar aanleiding van het verslag worden de vragen in lijn met het wetsvoorstel beantwoord.
- Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Datum
13 oktober 2017

Onze referentie
2017-0000165052

- De vragen over het onderdeel collectieve waardeoverdracht en het bezwaarrecht bij aanpassing aan de fiscale pensioenrichtleeftijd gaan veelal over het vervallen van het individuele bezwaarrecht en het mogelijke verschil dat kan ontstaan door omzetten van de pensioenleeftijd ten opzichte van de situatie indien dit niet heeft plaatsgevonden.
- De nota van wijziging bevat de volgende drie wijzigingen:
    - De specifieke data zijn opgenomen in de daarvoor relevante artikelen nu de inwerkingtreding van het systeem van automatische waardeoverdracht op 1 januari 2019 is gesteld;
    - In een nieuw artikel IIIA wordt geregeld dat de indexatie van het afkoopbedrag per 1 januari 2018 ook in het wetsvoorstel doorwerkt;
    - De evaluatiebepaling wordt gekoppeld aan de inwerkingtreding van de bepalingen omtrent waardeoverdracht en niet aan inwerkingtreding van de wet aangezien de inwerkingtreding voor andere onderdelen eerder dan 1 januari 2019 zal zijn.

11542 10.2.e

exem. aan minister pour
met/zonder kopie
wel/niet bijgevoegd
overgelegd op d.d.....
d.d.: 17/11 10.2.e

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Minister

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Contactpersoon
10.2.e

T 070 10.2.e
F 070 10.2.e
10.2.e@minszw.nl

Datum
16 november 2017

Onze referentie
2017-0000185447

Bijlagen
Concept brief TK

nota

Brief TK wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen

Akkoord SG/DG

10.2.e

10.2.e

1 Status nota
Brief ondertekenen.

2 Aanleiding
De Tweede Kamer heeft 14 november jl. op verzoek van de heer van Rooijen (50PLUS) besloten om de stemmingen over het wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen met een week uit te stellen (dus stemming op 21/11). De Kamer wil eerst nadere informatie over de uitspraak van de Rechtbank Limburg van 8 november jl. inzake de verhoging van de pensioenrichtleeftijd door pensioenfonds Sabic. Hierbij ontvangt u de conceptbrief aan de Kamer.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn
- Gaat u akkoord met de inhoud van de brief? Ja, I vraag me formeling (zie opm).
- U heeft aangegeven de brief eerst te willen sonderen in de Tweede Kamer. U kunt overwegen om de brief niet alleen te sonderen bij de coalitiepartijen, maar ook bij 50PLUS. Doe maar!
- Beslistermijn: de brief dient voor de stemmingen (naar verwachting op dinsdag 21 november a.s.) naar de Kamer te worden gezonden. Zeker ook 10.2.e
- De conclusie is dat de rechterlijke uitspraak in lijn is met het wetsvoorstel. Op grond van het wetsvoorstel zou hetgeen bij pensioenfonds Sabic is gebeurd, ook niet toegestaan zijn. mooi!

4 Kernpunten
- De Kamer wil weten hoe de uitspraak van de rechtbank Limburg inzake pensioenfonds Sabic het wetsvoorstel raakt. Het gaat dan specifiek om het onderdeel van het wetsvoorstel over collectieve waardeoverdracht en bezwaarrecht bij aanpassing aan de fiscale pensioenrichtleeftijd.
- In de brief wordt de achtergrond van dit onderdeel van het wetsvoorstel nog een keer toegelicht. Voor zowel deelnemers als pensioenuitvoerders is het van belang om één pensioenrichtleeftijd te kunnen hanteren. Deelnemers kunnen de eigen pensioensituatie dan

beter beoordelen en pensioenuitvoerders kunnen uitvoeringskosten beperken en communicatie aan deelnemers vereenvoudigen.

- Vervolgens worden de uitspraak van de kantonrechter in de zaak Sabic en het betreffende onderdeel uit het wetsvoorstel toegelicht.
- In het wetsvoorstel worden nadere voorwaarden gesteld waaronder een collectieve aanpassing aan de fiscale pensioenrichtleeftijd kan plaatsvinden zonder dat het individuele bezwaarrecht van toepassing is. De herrekening mag alleen als:
    - de pensioenregeling voorziet in de mogelijkheid om het pensioen te vervroegen naar de oude ingangsdatum en
    - bij de flexibiliseringsfactoren geen selectiefactoren in aanmerking worden genomen.
- In de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel zijn deze voorwaarden nog verder verduidelijkt: ook mag bij de herrekening géén conversie tussen pensioensoorten plaatsvinden.
- Dit is in de onderhavige zaak wel gebeurd. Bij de herrekening naar de nieuwe fiscale pensioenrichtleeftijd is een stukje ouderdomspensioen ingezet voor nabestaandenpensioen, waardoor er op voorhand sprake is van aantasting van rechten. Het pensioenfonds had daarom in dit geval het individuele bezwaarrecht op grond van artikel 83 Pensioenwet moeten honoreren.

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pensioenbeleid

Datum
16 november 2017

Onze referentie
2017-0000185447

10.2.g

10.2.g

[3] Kamerstukken II, 2017/18, 34765, nr 6, p. 21

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

RUBRICERING
Minister

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pens oenbeleid

Contactpersoon
10.2.e

T 070 10.2.e
10.2.e@minszw.nl

10.2.e
T 06 10.2.e
10.2.e@minszw.nl

Datum
3 november 2017

Onze referentie
2017-0000177529

Bijlagen
Dossier

nota

Plenaire behandeling TK waardeoverdracht klein pensioen

Akkoord SG/DG

1 Status nota
Ter voorbereiding.

2 Aanleiding
De plenaire behandeling in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen staat geagendeerd voor dinsdag 7 november 2017 van 20.00 tot 22.15 uur.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn
- Wij horen graag tijdens de voorbespreking op maandag 6 november om 14.45 uur uw reactie op het dossier.

4 Kernpunten
- Hierbij ontvangt u het dossier voor de plenaire behandeling. Het is op dit moment niet bekend welke wensen de Tweede Kamer heeft.
- Kern van het wetsvoorstel is dat kleine pensioenen (pensioenen die leiden tot een uitkering vanaf de pensioendatum van minder dan bruto € 467,89 per jaar) niet langer worden afgekocht, maar worden overgedragen naar de nieuwe uitvoerder. Zo houdt het geld zijn pensioenbestemming; dat is vooral belangrijk voor werknemers met veel kortlopende dienstverbanden. De overdracht van kleine pensioenen gebeurt zo automatisch mogelijk, om de uitvoeringskosten van pensioenuitvoerders zo klein mogelijk te houden.
- Daarnaast bevat het wetsvoorstel nog twee onderdelen die de uitvoeringslasten van pensioenuitvoerders verminderen, en daarmee indirect ten gunste komen aan de deelnemers:
  - hele kleine pensioenen (dat zijn aanspraken die leiden tot een uitkering vanaf de pensioendatum van minder dan bruto € 2,– per jaar of € 0,17 per maand) komen te vervallen;
  - de voorwaarden waaronder pensioenuitvoerders de pensioenregeling kunnen aanpassen aan een verhoging van de pensioenrichtleeftijd. Die voorwaarden voorkomen dat rechten van deelnemers op voorhand worden aangetast.

- Het wetsvoorstel kent een lange voorgeschiedenis die is opgenomen in de brief aan de TK van 14 april 2016 (in de bijlage).
- Het wetsvoorstel bevat de uitwerking van de afspraken die vervolgens zijn gemaakt met de Stichting van de Arbeid en met de Pensioen-federatie en het Verbond van Verzekeraars die zijn opgenomen in de brief aan de TK van 22 november 2016 (bijlage). Die brief heeft toen de instemming van de TK gekregen.
- In het wetsvoorstel zijn de reacties van een internetconsultaties en van toezichttoetsen verwerkt.
- Het pensioenveld hecht sterk aan een spoedige totstandkoming en inwerkingtreding van het wetsvoorstel.
- De Pensioenfederatie gaf vanochtend aan dat ze niet zullen lobbyen bij de TK.
- Het Verbond van Verzekeraars wil wel lobbyen op 2 punten:
  - tussentijdse afkoopmogelijkheid na x jaar, als automatische waardeoverdracht niet lukt;
  - knip niet leggen op 1 januari 2017 (2 jaar voor 1 januari 2019), maar liever later.
- In de bijlagen treft u de volgende stukken aan:
  - bijlage 1: de belangrijkste kenmerken van deze 3 doelen van het wetsvoorstel (zie document algemene inleiding)
  - bijlage 2: Q & A 's over automatische waardeoverdracht van klein pensioen;
  - bijlage 3: Q & A 's over het laten vervallen van hele kleine pensioenen;
  - bijlage 4: Q & A 's over voorwaarden waaronder pensioenuitvoerders de pensioenregeling kunnen aanpassen aan een verhoging van de pensioenrichtleeftijd;
  - bijlage 5: de betreffende kamerstukken;
  - bijlage 6: de toezichttoetsen van DNB, AFM, Actal, Belastingdienst en de adviezen van de Autoriteit Persoonsgegevens en van het Actuarieel Genootschap.

Directie Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pens oenbeleid

Datum
3 november 2017

Onze referentie
2017-0000177529

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

RUBRICERING
Minister

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pens oenbeleid

Contactpersoon
10.2.e

T 070 10.2.e
F 070 10.2.e
10.2.e @minszw.nl

Datum
13 november 2017

Onze referentie
2017-0000180574

nota

Wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen

Bijlagen
Concept brief TK
Toezichtversie AMvB

Akkoord SG/DG

1 Status nota
Brief ondertekenen.

2 Aanleiding
Tijdens de plenaire behandeling van de Wet waardeoverdracht klein pensioen op 7 november jl. heeft u de Tweede Kamer een brief toegezegd over een aantal onderwerpen, waaronder de heel kleine pensioenen. Hierbij treft u de conceptbrief aan. Verder geven we nog een reactie op de recente rechterlijke uitspraak over collectieve omzetting van de pensioenrichtleeftijd.

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Directie
Arbeidsverhoudingen
Afdeling Pens oenbeleid

Datum
13 november 2017

Onze referentie
2017-0000180574

Collectieve omzetting pensioenrichtleeftijd

- Het gaat hierbij om een uitspraak van de Rechtbank Limburg van 8 november 2017. De uitspraak van de kantonrechter is in lijn met de regeling in het wetsvoorstel waardoverdracht klein pensioen.
- In de betreffende zaak heeft het pensioenfonds de pensioenregeling collectief actuarieel herrekend naar een hogere pensioenrichtleeftijd, waarbij een stukje van de middelen voor het ouderdomspensioen is aangewend om het nabestaanden- en wezenpensioen op te hogen. Dit is gedaan om de verhouding op/np te handhaven. Het bezwaar van deelnemers hiertegen is verworpen. De rechter meent dat daarbij ten onrechte voorbij is gegaan aan het bezwaar. De rechter meent dat in dit geval de aanspraken op ouderdomspensioen zijn aangetast.
- In de memorie van toelichting is in lijn hiermee opgenomen: de regeling geldt alleen als geen conversie tussen verschillende pensioensoorten plaatsvindt.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e @dnb.nl"; 10.2.e @DNB.NL; 10.2.e @pggm.nl"; 10.2.e 10.2.e (pggm)"; 10.2.e @pggm.nl"
Cc: 10.2.e
Onderwerp: aangepaste brief collectieve omzetting pensioenleeftijd
Datum: woensdag 21 november 2012 13:29:46
Bijlagen: Aan de EK.doc
2012.11.06 65-67 10.2.e .pdf

Beste allemaal,

Wij hebben onlangs gesproken met fiscaal Financien over de brief aan de EK over collectieve omzetting pensioenleeftijd. Daardoor is de brief opnieuw aangepast. Hoofdlijn is nog steeds dat aanpassing van de Pensioenwet niet nodig is, maar dat de verantwoordelijkheid voor het risico op eventueel nadeel voor de deelnemer bij de pensioenuitvoerders ligt. De pensioenuitvoerders zullen zelf de belangenafweging moeten maken.
10.2.g

. 10.2.e 10.2.g

Overigens vermoed ik dat de combinatie van collectieve omzetting 65-67 en latere individuele terugzetting van 67 naar 65 bij verdere toekomstige stijging van de levensverwachting leidt tot grotere verschillen dan bij een gelijkblijvende levensverwachting. En volgens recente berichten gaat het met die stijging van de levensverwachting erg goed. En ik sluit niet uit dat het verschil bij de ene pensioenuitvoerder anders is dan bij een andere.

Graag jullie eventuele opmerkingen voor eind deze week per mail aan 10.2.e .

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Directie Arbeidsverhoudingen
Anna van Hannoverstraat 4
2595 BJ Den Haag
T 070 10.2.e
M 06 10.2.e
E 10.2.e @minszw.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 1 november 2012 14:23
Aan: 10.2.e @dnb.nl';10.2.e DNB.NL; 10.2.e @pggm.nl'; 10.2.e 10.2.e (pggm) ; 10.2.e @pggm.nl
CC: 10.2.e
Onderwerp: aangepaste brief collectieve omzetting pensioenleeftijd

Beste allemaal,

Hierbij ontvangen jullie de aangepaste concept tekst voor de reactie op de toezegging i.v.m. het collectief omzetten van de pensioenleeftijd. Ik heb het alvast in de vorm van een brief aan de Eerste Kamer gegoten (de ondertekening moeten we volgende week nog aanpassen i.v.m. de nieuwe minister).

De tekst is aangepast naar aanleiding van de opmerkingen van DNB, de Pensioenfederatie en onze eigen juristen.

Het is zoals gezegd op een aantal punten stelliger geformuleerd. In verband daarmee hebben we ook de verwijzing naar toekomstige trajecten eruit gehaald. Mocht er in de toekomst toch onduidelijkheid ontstaan (bijv. nav jurisprudentie) dan zullen we de wijziging in die trajecten meenemen, maar het roept waarschijnlijk allerlei vragen op als

we daar nu al op vooruit lopen.

Verder heb ik jullie tekstsuggesties grotendeels overgenomen. De passage over 'invaren' laten we na overleg met onze juristen toch staan, juist om duidelijk te maken dat niet alles als invaren kan worden bestempeld.

Ik verneem graag begin volgende week of jullie akkoord zijn met deze tekst. Dan kunnen we de brief daarna zo spoedig mogelijk richting onze Minister sturen.

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 - 10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd
Datum: donderdag 21 maart 2013 17:14:34

10.2.e

Dit is een lastige waar ik ook niet meteen een pasklaar antwoord op heb. Volgens mij is er geen verschil van inzicht over de vraag of de pensioenovereenkomst moet worden gewijzigd. Dat is namelijk het geval. Dus daar kun je volgens mij wel een antwoord op geven. Verder moet je vooral in de lijn van de brief aan de TK blijven. Wellicht kun je in die sfeer per mail reageren en vervolgens afwachten. Als je om een brief vraag zul je die namelijk ook moeten beantwoorden.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 21 maart 2013 15:43
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

10.2.e

Zie de rappel van het Verbond. Op zijn eerdere mail en de bijgaande mail van 10.2.e van 6/2 is kennelijk geen actie ondernomen.
Maar ik weet ook niet hoe ik kan reageren. Bellen of mailen en zeggen hoe het zit, lijkt mij tricky business.
Moet ik 10.2.e vragen om het verzoek te doen per brief? Heb jij een list?

Gr

10.2.e

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e @verzekeraars.nl]
Verzonden: vrijdag 15 maart 2013 16:24
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Beste 10.2.e

Omdat ik je nu niet telefonisch kan bereiken, een kort bericht per mail. Graag zouden wij een inhoudelijke reactie ontvangen op onderstaand bericht. Voor de praktijk is het van belang dat er duidelijkheid komt. Ik hoor graag.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 6 februari 2013 13:59
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Beste 10.2.e en 10.2.e

In de aanloop naar het Algemeen Overleg van vandaag over pensioenonderwerpen heeft het Verbond vorige week een brief gestuurd naar de Kamercommissie voor SZW. In die brief zijn wij niet ingegaan op de brief van staatssecretaris Klijnsma van 17 januari 2013 over het hanteren van één pensioenleeftijd, die ook voor dit AO is geagendeerd. Wij hechten er echter wel aan hieronder onze visie op de brief van de staatssecretaris kenbaar te maken.

Van de staatssecretaris zouden wij graag expliciet vernemen of zij van mening is dat de pensioenovereenkomst wel of niet wijzigt door het verschuiven van de pensioen(richt)leeftijd. Zij geeft aan dat voor het communiceren van één leeftijd geen wetswijziging nodig is. Maar dat is geen relevante vraag want uitvoerders moeten aanspraken communiceren. Daarom is het van wezenlijk belang dat zij ingaat op wel/niet van toepassing zijn van artikel 20 en 83 Pensioenwet. De brief van de staatssecretaris geeft ongewenste rechtsonzekerheid/verwarring voor de pensioenpraktijk.
Ondanks het feit dat de staatssecretaris dit niet met zo veel woorden zegt, zou haar brief de indruk kunnen wekken dat als een wijziging van de pensioenregeling tot stand komt waarbij de aanspraken alhoewel gewijzigd, dezelfde actuariële waarde houden en ruilmogelijkheden kennen, de wijziging van de opgebouwde aanspraken impliciet in het wijzigingstraject van de regeling besloten kan liggen en individuele instemming niet vereist is. De vraag is of een dergelijke omzetting van aanspraken op de manier zoals door de staatssecretaris in haar brief wordt beschreven, aangemerkt moet worden als interne collectieve waardeoverdracht, waarover afstemming met DNB dient plaats te vinden. Deelt de staatssecretaris onze mening dat het verhogen van de pensioenrichtleeftijd in de pensioenovereenkomst leidt tot een interne waardeoverdracht als bedoeld in artikel 83, lid 1, onderdeel c Pensioenwet?

Afgezien van het feit dat het door de staatssecretaris geschetste traject dan nog alleen zou gelden voor degenen die onder de regelingswijziging vallen, biedt de Pensioenwet volgens het Verbond buiten artikel 20 en 83 nu geen mogelijkheid van collectieve omzetting van opgebouwde pensioenaanspraken met een ingangsleeftijd van 65 jaar of eerder naar pensioenaanspraken met een ingangsleeftijd van 67 jaar. In artikel 20 Pensioenwet is namelijk de bevoegdheid tot wijziging van opgebouwde pensioenaanspraken (waardeoverdracht) beperkt tot in de wet beschreven situaties. Een uitbreiding van de Pensioenwet voor deze situatie, bijvoorbeeld in artikel 83, is volgens ons nodig (waarbij dan een individuele bezwaarmogelijkheid zou moeten komen te vervallen).
Onze verwachting is dat zonder een wetswijziging in de uitvoeringspraktijk bij vrijwel alle pensioenregelingen (nog meer) lagen met verschillende pensioenrichtleeftijden zullen ontstaan.

In de vakpers zien wij naar aanleiding van de brief van de staatssecretaris al een discussie ontstaan over de juridische (on)mogelijkheden van het hanteren van één pensioenleeftijd voor opgebouwde en in de toekomst te verkrijgen aanspraken.

Wij staan open voor een overleg met het ministerie (en de Pensioenfederatie) over het wegnemen van de juridische en uitvoeringstechnische belemmeringen en de voorwaarden waaraan nieuwe wetgeving zou moeten voldoen om een integrale collectieve verschuiving van de pensioenleeftijd (met behoud van actuariële gelijkwaardigheid) te kunnen realiseren. Een oplossing die structureel moet kunnen bijdragen aan de vereenvoudigingsdoelstelling. Zeker wanneer verschillen voor individuele deelnemers niet materieel zijn, kan er reden zijn om het verminderen van de uitvoeringskosten en het versterken van de pensioencommunicatie te laten prevaleren.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

PS Door omstandigheden was ik helaas niet in de gelegenheid de reactie begin deze week te sturen.

Van: 10.2.e [mailto10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: donderdag 17 januari 2013 11:47
Aan: '10.2.e @dnb.nl'; 10.2.e (pggm)'; 10.2.e @pggm.nl'
CC:
Onderwerp: FW: VERZONDEN BRIEVEN BO AV17855 Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Beste collega's,

Hierbij laat ik jullie weten dat de brief aan de Eerste Kamer (met afschrift aan de TK) in verband met het verhogen van de pensioenrichtleeftijd is ondertekend door Staatssecretaris Klijnsma en vandaag is verzonden. Zie de brief bijgevoegd. De Staatssecretaris heeft ons nog enige toelichting gevraagd, maar er zijn verder geen wijzigingen meer aangebracht ten opzichte van de laatste versie van de brief.

Ik hoop jullie hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Als er nog vragen zijn hoor ik het graag.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 - 10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 17 januari 2013 11:01
Aan: *Verzonden Brieven BO
CC: 10.2.e
Onderwerp: VERZONDEN BRIEVEN BO AV17855 Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Min SZW, directie BO
Afd. Coördinatie Departementale Stukken (CDS)
Kamer nr. E 2.02/E 2.03
Tel. 07 10.2.e
10.2.e *@minszw.nl*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Van:	10.2.e t@nn.nl
Aan:	10.2.e
Cc:	10.2.e @nn.nl
Onderwerp:	Consequenties omzetting naar leeftijd 67
Datum:	woensdag 21 november 2012 22:54:11

Beste 10.2.e en 10.2.e

Vorige week spraken we 10.2.e over het verschuiven van pensioenleeftijd naar 67 en de mogelijkheden om alle liggende rechten in één keer om te zetten naar leeftijd 67. We hebben aangegeven hier enkele issues in te zien en afgesproken hier op terug te komen.

Het uitstellen naar leeftijd 67 voor de hele portefeuille zou wat ons betreft op basis van marktwaarde plaatsvinden omdat dit voor ons als verzekeraar kapitaalneutraal uitpakt en dus geen invloed heeft op onze solvabiliteit/toereikendheidstoets. Dit zou op dit moment resulteren in een uitstelfactor naar 67 van ongeveer 13,5% (deze factor is uiteraard sterk rente afhankelijk).

De deelnemer (en ook de werkgever) kent op dit moment alleen individuele uitstelfactoren uit het pensioenreglement. In lijn met de wetsgeschiedenis van art 2b PSW zijn deze voor vijf jaar vastgesteld. In het overgrote deel van de reglementen resulteert dit in een individuele uitstelfactor van ca. 20%.

De tekst uit het standaardreglement van Nationale-Nederlanden luidt:

3. Bij uitstel wordt het ouderdomspensioen omgerekend op basis van de volgende factoren:

uitstel pensioenleeftijd van	*hoogte ouderdomspensioen in percentage van het pensioenbedrag dat voorheen gold*
65 naar 66 jaar	*109,5*
66 naar 67 jaar	*109,8*
67 naar 68 jaar	*110,3*
68 naar 69 jaar	*110,7*
69 naar 70 jaar	*111,2*

4. Als de uitvoeringsovereenkomst die de werkgever met Nationale-Nederlanden heeft gesloten, eindigt - en er al dan niet een nieuwe overeenkomst wordt gesloten - kan Nationale-Nederlanden een andere ruilverhouding toepassen dan genoemd in de vorige artikelen. In dat geval brengt Nationale-Nederlanden de deelnemers hiervan op de hoogte.

Berekening individueel uitstel van 65 naar 66 en vervolgens van 66 naar 67: 1,095 * 1,098 = 1,20231. Dat betekent een verhoging met 20,231%

Als bij uitstel naar 67 rekening plaatsvindt op basis van marktwaarde heeft dit gevolgen voor de (boekwaarde) voorziening die we voor de werkgevers aanhouden. Dit heeft negatieve impact op overrente, overdrachtswaarde na einde contract en de IFRS-post voor pensioenen bij grotere bedrijven.

Dit houdt in dat een 62-jarige die een verwachting heeft van ca. 20% verhoging in zijn perceptie wordt ‘gekort’ met zo’n 6,5%. Wij maken ons zorgen over de negatieve impact die dit zal hebben op het imago van verzekeraars. Het individueel verslepen is uiteraard iets anders dan het collectief verslepen, maar vraag is of dit goed uit te leggen is.

De hierboven gesignaleerde gevolgen in ogenschouw nemend denken we niet dat kan worden volstaan met het zonder meer doorvoeren van massale versleping naar 67. We zijn uiteraard graag bereid om in een vervolgafspraak die toelichting te geven en van gedachten te wisselen over mogelijke oplossingsrichtingen. De mogelijkheid opheffen van individueel bezwaar is nodig op het moment dat omzetting noodzakelijk is. Gezien

waar we nu staan, en de nog te verwachten ontwikkeling richting leeftijd 68, zouden we liever alle opbouw laten staan op de leeftijd waarop het is opgebouwd en communicatiemiddelen als het UPO, mijnpensioenoverzicht.nl en het te ontwikkelen dashboard gebruiken om er één begrijpelijk geheel van te maken voor de deelnemers.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

T (+31) (0)10 10.2.e
M +31 (0)6 10.2.e
E 10.2.e @nn.nl

Nationale-Nederlanden
Locatie DP 10.53
Weena 505, 3013 AL Rotterdam
Postbus 93604, 2509 AV Den Haag
www.nn.nl

Nationale-Nederlanden Nederland B.V. (statutair gevestigd te Den Haag), handelsregisternr. 33231790
Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij. N.V. (statutair gevestigd te Rotterdam), handelsregisternr. 24042211
Nationale-Nederlanden Schadeverzekering M j. N.V. (statutair gevestigd te Den Haag), handelsregisternr. 27023707

ATTENTION:
The information in this electronic mail message is private and confidential, and only intended for the addressee. Should you receive this message by mistake, you are hereby notified that any disclosure, reproduction, distribution or use of this message is strictly prohibited. Please inform the sender by reply transmission and delete the message without copying or opening it.

Messages and attachments are scanned for all viruses known.
If this message contains password-protected attachments, the files have NOT been scanned for viruses by the ING mail domain.
Always scan attachments before opening them.

Van:	10.2.e
Aan:	10.2.e
Onderwerp:	FW: collectieve actuariele omzetting naar 67 jaar; 16 augustus 2012, 11.00 – 12.00, SZW (zaal 2.15)
Datum:	woensdag 15 augustus 2012 16:35:55

10.2.e

Deze ook alvast voor jou

10.2.e

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@pensioenfederatie.nl]
Verzonden: woensdag 15 augustus 2012 13:49
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: collectieve actuariele omzetting naar 67 jaar; 16 augustus 2012, 11.00 – 12.00, SZW (zaal 2.15)

10.2.e
Al vast een reactie op jouw eerste punt. We zullen morgen aangeven dat het inderdaad geen collectieve waardeoverdracht hoeft te zijn. Soms is het zo dat de pensioenregeling dan tevens op andere elementen wordt aangepast, denk aan nabestaandenpensioen. In dat geval zal collectieve waardeoverdracht uitgangspunt zijn. Als we echter ervan uitgaan dat alleen de pensioenrechtleeftijd wordt gewijzigd, dan is waardeoverdracht niet aan de orde. De vraag is dan of een pensioenfonds zelfstandig (dus eenzijdig) de opgebouwde aanspraken voor een deelnemer/slaper mag uitstellen naar 67 jaar. Vanzelfsprekend zal op basis van actuariële neutraliteit de aanspraken worden verhoogd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Pensioenfederatie
Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag
telefoon: 070-10.2.e
e-mail: 10.2.e@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

Van: 10.2.e [mailto10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: woensdag 25 juli 2012 12:12
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e (pggm); 10.2.e @pggm.nl'
Onderwerp: collectieve actuariele omzetting naar 67 jaar; 16 augustus 2012, 11.00 – 12.00, SZW (zaal 2.15)

10.2.e

- Prima. 16 augustus 2012, 11.00 – 12.00, op SZW (zaal 2.15). De agenda van 10.2.e is dan Buiten reikwijdte

- De hamvraag voor ons is of aanpassing in een pensioenreglement van de pensioenrichtleeftijd van 65 naar 67 jaar botst met de Pensioenwet. Ik zie dat in het dossier is verwezen naar art 83 Pensioenwet (collectieve waardeoverdracht op

verzoek van de werkgever). Wij vragen ons af of hierbij sprake is van collectieve waardeoverdracht, temeer omdat de verschuiving van de pensioenrichtleeftijd niet leidt tot aantasting van pensioenaanspraken. Niet elke reglementswijziging is toch collectieve waardeoverdracht? Wij horen dat graag.

- Daarnaast vraag ik mij of een pensioenuitvoerder voortaan in het UPO iets als het volgende zou kunnen opnemen:
  "Op dag/maand/jaar ontvangt u de eerste keer AOW; op die dag/maand jaar ontvangt u aan 2e pijler pensioen: x.

  Als u de eerste keer AOW niet wil ontvangen op dag/maand/jaar maar op de dag waarop u 65 jaar wordt (dat moet u dan wel doorgeven aan de SVB), dan ontvangt u op die datum van ons: y. (Dit is het gevolg van …)
  Geeft u die wijziging ook nog even aan ons door? Dan regelen wij het verder met de SVB."

  Of is dit te simpel gedacht ?

- Ik cc gelijk 10.2.e en 10.2.e .

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Directie Arbeidsverhoudingen
Anna van Hannoverstraat 4
2595 BJ Den Haag
T 070 10.2.e
M 06 10.2.e

Van: 10.2.e [mailto10.2.e@pensioenfederatie.nl]
Verzonden: woensdag 25 juli 2012 11:45
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: FW: collectieve actuariele omzetting naar 67 jaar

Dank je 10.2.e
Van 11 tot 12 uur? Eerder kan ik weer niet.
Met passen en meten komen we er. Kan 10.2.e dan wel? Ze komt dan net van Buiten reikwijdte .

10.2.e

Van: 10.2.e [mailto10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: woensdag 25 juli 2012 11:35
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: FW: collectieve actuariele omzetting naar 67 jaar

10.2.e

Ik heb een vergaderzaal van 10.00 – 13.00, 2.15. Koffie en thee halen we dan bij zelftap. Dus het kan ook eerder dan 11.30. Ik hoor het wel.

Gr

10.2.e

Van: 10.2.e [mailto10.2.e@pensioenfederatie.nl]
Verzonden: woensdag 25 juli 2012 10:52
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: FW: collectieve actuariele omzetting naar 67 jaar

10.2.e

Kan jij van half 12 tot half 1? Nu blijkt ineens dat 10.2.e niet kan op dat tijdstip.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Pensioenfederatie
Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag
telefoon: 070-10.2.e
e-mail:10.2.e pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 10.2.e [mailto10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: woensdag 25 juli 2012 10:41
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Geaccepteerd: FW: collectieve actuariele omzetting naar 67 jaar
Tijd: donderdag 16 augustus 2012 13:30-14:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: SZW

10.2.e

Klopt, ik ben erbij. Ik begrijp dat 10.2.e komt in plaats van10.2.e .

Gr

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: snijverlies
Datum: donderdag 9 december 2021 10:00:28

Van: 10.2.e @MINSZW.NL>
Verzonden: vrijdag 22 november 2013 11:06
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @MINSZW.NL>
CC: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: snijverlies

10.2.e/10.2.e

Leuk he dat DNB nu over "snijverlies" heeft helder gemaakt dat zij het eens is met de brief van stas SZW aan TK/EK van 17 januari 2013. Het kost wat tijd , maar dan heb je ook wat.

10.2.e

Van: 10.2.e @DNB.NL [mailto:10.2.e @DNB.NL]
Verzonden: maandag 18 november 2013 17:30
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @dnb.nl
Onderwerp: Ter informatie: Q&A over ophogen pensioenleeftijd + CWO

Dag 10.2.e en 10.2.e

Hierbij ter informatie de Q&A die DNB aanstaande woensdag op haar website gaat plaatsen over het niet als een collectieve waardeoverdracht beschouwen van het louter ophogen van de pensioenrichtleeftijd van 65 naar 67 jaar.

Staatsecretaris Klijnsma heeft in haar brief van 17 januari duidelijk gemaakt dat in die situatie - als die ophoging collectief actuarieel neutraal gebeurd en het individue het recht heeft de pensioeningangsdatum te vervroegen - geen sprake is van collectieve waardeoverdracht (in de zin van artikel 83 Pw). DNB krijgt de laatste tijd regelmatig de vraag of DNB er hetzelfde naar kijkt. Ook de Pensioenfederatie heeft inmiddels naar het standpunt van DNB gevraagd. Met deze Q&A maakt DNB helder, dat DNB er op dezelfde wijze als Klijnsma naar het vraagstuk kijkt.

Mochten jullie nog vragen of opmerkingen hebben, dan kun je die voor woensdag namiddag doorgeven. Ik stuur dit mailtje ook naar 10.2.e omdat die naar ik begreep eerder betrokken is geweest bij de brief van Klijnsma aan de Kamer.
Onderstaande Q&A wordt overigens tegelijkertijd met deze mail ter informatie aan de Pensioenfederatie gestuurd.

Groeten,

10.2.e

De Nederlandsche Bank NV
Afdeling Beleidsontwikkeling & implementatie (BOI)
T: 020 10.2.e
M: 06 10.2.e

E: 10.2.e @dnb.nl
Vrijdags afwezig

Aanpassen pensioeningangsdatum en interne collectieve waardeoverdracht

Vraag
Is er sprake van een interne collectieve waardeoverdracht conform artikel 83 Pensioenwet, indien de pensioenuitvoerder louter de pensioeningangsdatum van bestaande pensioenaanspraken op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid verhoogt terwijl de deelnemer het recht heeft de pensioeningangsdatum te vervroegen naar de oorspronkelijke leeftijd?

Antwoord
Nee, in dat geval is er geen sprake van een intern collectieve waardeoverdracht conform artikel 83 Pensioenwet. Materieel gezien blijft namelijk de pensioenaanspraak of het pensioenrecht nagenoeg gelijk. Pensioenuitvoerders hoeven in dat geval dan ook niet conform lid 2 van artikel 83 Pensioenwet een collectieve waardeoverdracht bij DNB te melden en de individuele deelnemers in de gelegenheid te stellen bezwaar te maken tegen de interne waardeoverdracht. Dit is in lijn met de brief van staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Klijnsma aan de Eerste Kamer van 17 januari 2013 (http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/01/17/kamerbrief-over-toezeggingen-in-verband-met-de-wet-verhoging-aow-en-pensioenrichtleeftijd.html). Het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst (die in lijn moet zijn met het pensioenreglement) dienen bij het aanpassen van de pensioeningangsdatum overigens wel te worden aangepast. Op grond van artikel 103 Pensioenwet ontvangt DNB uiterlijk twee weken na wijziging het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst.

Indien sprake is van een verplichtgestelde pensioenregeling, dient het pensioenfonds overigens zoals gebruikelijk bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid eerst de verplichtstelling te laten aanpassen.

Indien niet aan de voorwaarden wordt voldaan dat de deelnemer het recht heeft de pensioeningangsdatum weer te vervroegen naar de oorspronkelijke leeftijd en/of er geen sprake is van collectieve actuariële gelijkwaardigheid, is wel sprake van een collectieve wijziging van de pensioenovereenkomst waarbij sprake is van een interne collectieve waardeoverdracht. Dat geldt ook indien het pensioenreglement dat van toepassing is op bestaande pensioenaanspraken en –rechten op andere onderdelen wordt aangepast. In dat geval moet worden voldaan aan bepalingen uit artikel 83 Pensioenwet en dient het voornemen tot interne collectieve waardeoverdracht uiterlijk drie maanden voor de overdracht aan DNB te worden voorgelegd. Eventueel kan DNB in die periode een verbod opleggen.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is proh bited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: concept tekst omzetting opgebouwde aanspraken naar 1 pensioenleeftijd.
Datum: dinsdag 30 oktober 2012 17:03:44

10.2.e

Inderdaad de gevreesde rechtszaken die bijvoorbeeld als grondslag kunnen hebben een onvoldoende zwaarwegend belang voor de werkgever om de arbeidsovereenkomst eenzijdig te wijzigen. De vraag is natuurlijk wel of zo'n actie kansrijk is maar ik zou toch niet de indruk willen wekken dat een individuele werknemer/deelnemer helemaal niets kan doen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 30 oktober 2012 16:42
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: concept tekst omzetting opgebouwde aanspraken naar 1 pensioenleeftijd.

Hoi 10.2.e

Bedankt voor je reactie.

Ik heb de opmerkingen van 10.2.e voor een deel verwerkt (stelliger formuleren). Ik twijfel alleen of we de hele 3e en 4e alinea moeten schrappen. Het lijkt me toch wel belangrijk om te vermelden dat we niet op de zaken vooruit gaan lopen en ik sluit ook niet uit dat er toch een wijziging komt als we op termijn die artikelen toch gaan aanpassen. Ik probeer ook deze passages stelliger te formuleren.

De passage over invaren laat ik dan staan.

En mbt je laatste opmerking: het is wel een belangrijk punt dat het juist zonder tussenkomst van individuele deelnemers kan. En aan welke rechten van de deelnemers denk je dan precies (de door PF gevreesde rechtszaken?).

Ik stuur jullie donderdagochtend een aangepaste tekst.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 30 oktober 2012 16:27
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: concept tekst omzetting opgebouwde aanspraken naar 1 pensioenleeftijd.

10.2.e

Zoals beloofd nog even een reactie van mijn kant. In de opmerkingen van 10.2.e kan ik mij wel vinden. Wat betreft de opmerking van de PF over invaren. Ik begrijp het punt maar denk toch wel dat het goed is om helder te maken dat dit geen invaren is omdat er nu de neiging bestaat om alles maar als invaren te bestempelen. Daar slaat ook die laatste opmerking over de LAM op. Als het verhogen van de pensioenrichtleeftijd wordt gebruikt om de opgebouwde aanspraken in te zetten voor de LAM is er namelijk sprake van invaren. Dat is nadrukkelijk niet de bedoeling. Inhoudelijk heb ik op de brief nog één opmerking. Ik zou in de laatste alinea de zinsnede "zonder tussenkomst van de

individuele pensioendeelnemers" schrappen omdat dit de indruk wekt dat de individuele deelnemer volstrekt rechteloos is en dat is niet het geval.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 30 oktober 2012 11:09
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: concept tekst omzetting opgebouwde aanspraken naar 1 pensioenleeftijd.
Urgentie: Hoog

Hoi 10.2.e en 10.2.e

Zie hieronder de reactie van de Pensioenfederatie die ik net ontvangen heb.
Naar dat laatste punt over LAM moet ik even goed kijken. 10.2.e had eerder ook al aangegeven dat zij twijfelde over de opmerking over invaren.

Als ik later vandaag de reactie van 10.2.e heb zal ik een nieuwe concept tekst mailen (vanmiddag of anders donderdagochtend).

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e [mailto10.2.e @pggm.nl]
Verzonden: dinsdag 30 oktober 2012 11:00
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: concept tekst omzetting opgebouwde aanspraken naar 1 pensioenleeftijd.
Urgentie: Hoog

Beste 10.2.e

Op verzoek van 10.2.e stuur ik je nog even de reactie namens de Pensioenfederatie toe per mail. Deze luidt als volgt:

Wij zijn blij met de insteek van SZW dat de harmonisatie geen materiële wijziging is en dat pensioenfondsen hiertoe dus de bevoegdheid hebben, mits de harmonisatie actuarieel neutraal plaats vindt en mits er een ruilmogelijkheid bestaat in het pensioenreglement.
In onze ogen blijft er wel een juridisch risico bestaan, dat deelnemers/juristen deze redenering ter discussie zullen stellen. Een brief van de minister van SZW aan de TK met fiat van de TK is weliswaar een basis, maar toch minder stevig dan wettelijke vastlegging.
Desalniettemin kunnen wij leven met deze brief als SZW toezegt dat als er in de praktijk discussie ontstaat over de bevoegdheid van pensioenuitvoerder om tot omzetting over te gaan, dat de Minister dan ook daadwerkelijk een verduidelijking van de PW geeft op dit punt.
Tot slot maken wij nog een redactionele opmerking. Het lijkt ons niet verstandig expliciet de link met "invaren" te leggen. Dit zal de associatie juist oproepen. Wel kunnen wij ons voorstellen dat expliciet benoemd wordt, dat de harmonisatie niet inhoudt dat de eerder opgebouwde aanspraken voorwaardelijk worden voor langer leven (of dat de LAM toepasselijk wordt). Dit misverstand blijkt te leven.

Als er nog vragen zijn, dan horen we het graag.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Afdeling Beleidsadvisering & Productmanagement
10.2.e @pggm.nl
(030) 10.2.e 06-10.2.e
(030) 10.2.e

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: vrijdag 19 oktober 2012 13:57
Aan: '10.2.e @dnb.nl'; 10.2.e NB.NL;10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: aangepaste concept tekst

Beste allen,

Hierbij sturen we een nieuwe concept tekst in reactie op de toezegging van Minster Kamp aan de Eerste Kamer. De wijzigingen die we gisteren tijdens het overleg afgesproken hebben, zijn zo veel mogelijk verwerkt.

Ter toelichting nog het volgende:
Het enige punt dat er niet in staat is de verwijzing naar de introductie van de VPL wetgeving. Bij nader inzien leggen we daarmee mogelijk een verkeerde associatie, nl. met 'invaren'. VPL ging niet alleen om aanpassing van de pensioenleeftijd maar ook om omzetting eindloon naar middelloon en dat laatste raakt mogelijk aan invaren. Verder staat in de notitie van PGGM dat destijds bij de introductie van VPL discussie is geweest over het instemmingsvereiste van deelnemers. Dit zou ook nog vragen kunnen oproepen.

Verder is inmiddels bij SZW besloten dat de bijgevoegde tekst door middel van een aparte brief van de Minister aan de Eerste Kamer gezonden zal worden. De toelichting bij de ministeriële regeling rond het septemberpakket is toch niet de aangewezen plaats voor deze tekst en bovendien zou de planning hierdoor te krap worden.

We horen uiteraard graag jullie reacties op de aangepaste tekst. Graag zou ik deze eind volgende week of uiterlijk 30 oktober ontvangen, zodat de brief daarna zo spoedig mogelijk aan de Minister kan worden voorgelegd.

Bij voorbaat hartelijk dank.

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 -10.2.e
10.2.e@minsw.nl

10.2.e

Afdeling Beleidsadvisering & Productmanagement
10.2.e @pggm.nl
(030) 10.2.e/06 10.2.e

(030) 10.2.e

Van:	10.2.e
Aan:	10.2.e
Onderwerp:	Tekstvoorstel
Datum:	dinsdag 9 oktober 2012 15:02:31
Bijlagen:	Tekstvoorstel.docx

10.2.e

Mooie aanzet. Zie een paar aanvullingen.

10.2.e

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: Pensioenfederatie
Datum: donderdag 26 juli 2012 10:03:57

10.2.e

Één punt. Wijziging van de pensioenovereenkomst gaat vooraf aan de wijziging van het pensioenreglement. Hieronder neem ik een stuk tekst uit § 3.4.3 uit de rapportage invaren op dat gaat over het eenzijdig wijzigen van de pensioenovereenkomst. Zoals al besproken is het eenzijdig wijzigen van de pensioenovereenkomst niet zonder juridische risico's.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Wijziging zonder individuele instemming werknemer en werkgever
Pensioenovereenkomsten kunnen uiteraard worden gewijzigd met instemming van de betrokken werkgevers en werknemers. Collectief invaren van bestaande pensioenaanspraken – en rechten vergt echter juist dat de pensioenfondsen/sociale partners de overeenkomst en de opgebouwde pensioenaanspraken en- rechten kunnen aanpassen zonder instemming van iedere afzonderlijke werknemer en werkgever.

In bepaalde gevallen kunnen pensioenovereenkomsten voor de toekomstige opbouw worden gewijzigd zonder uitdrukkelijke, individuele en afzonderlijke instemming van werknemers en werkgevers. Bijvoorbeeld:

1. Bij verplichte deelname in een bedrijfstakpensioenfonds kunnen sociale partners een wijziging van de pensioenregeling doorvoeren. Het pensioenfondsbestuur wijzigt vervolgens het pensioenreglement, waarna het gewijzigde reglement moet worden nageleefd (artikel 4 Wet verplichte deelneming bedrijfstakpensioenfonds 2000). Individuele werkgevers en werknemers zijn gebonden door de verplichtstelling. Bij pensioenfondsen met een deelnemerraad moet het fondsbestuur wel advies vragen aan de deelnemersraad over een voorgenomen besluit tot wijziging van het pensioenreglement (artikel 111 PW). Indien het pensioenfonds het advies van de deelnemersraad niet opvolgt kan de deelnemersraad beroep instellen bij de ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam (artikel 217 PW);
2. Als de pensioenovereenkomst is geregeld in een CAO, zullen de gebonden werkgevers en werknemers op een wijziging in de pensioenovereenkomst geen invloed kunnen uitoefenen maar kunnen cao-partijen de pensioenregeling wijzigen. Niet georganiseerde werknemers zijn door een incorporatiebeding eveneens gebonden aan een wijziging van de pensioenovereenkomst in een cao door sociale partners. Ten aanzien van gewezen deelnemers en gepensioneerden die geen werkgever meer hebben wordt wel aangenomen dat zij in beginsel niet aan een cao-wijziging zijn gebonden. Daarover bestaat echter geen consensus;
3. Via een wijziging van het dwingend burgerlijk recht. Deze werkt door in de pensioenovereenkomst. Dwingende bepalingen werken direct door in de rechtspositie van rechthebbenden en zijn rechtstreeks inroepbaar, ook als de pensioenovereenkomst niet is aangepast. Zo kon bij de invoering van de Wet medische keuringen het verbod op het verrichten van medische keuringen direct ingeroepen worden ook al voorzag de pensioenovereenkomst nog in de mogelijkheid van medische selectie;
4. De werkgever kan een pensioenregeling eenzijdig wijzigen indien dit schriftelijk is bedongen (artikel 19 PW, 7:613 BW; Burgerlijk Wetboek) of - bij het ontbreken van een schriftelijk wijzigingsbeding – via een beroep op artikel 7:611 BW, het goed werkgever- en werknemerschap (de redelijkheid- en billijkheid). Van belang is dat hierbij getoetst dient te worden of de werkgever een voldoende zwaarwichtig belang heeft om tot eenzijdige wijziging over te gaan en het belang van de werkgever zwaarder weegt dan de belangen van de werknemer die daarvoor moeten wijken.[1] In de praktijk komt het voor dat een wijzigingsbevoegdheid van de werkgever wordt doorgecontracteerd aan het pensioenfonds. Door incorporatie van het pensioenreglement in de arbeidsovereenkomst is de werknemer gebonden aan wijzigingen van het reglement door het pensioenfonds. Deze constructie is niet onomstreden waardoor niet altijd helder zal zijn of de werknemer is gebonden aan de door het pensioenfonds gewijzigde pensioenovereenkomst[2];

Van een zwaarwichtig belang kan sprake zijn bij[3]:
a. ingrijpende wijziging van wetgeving;

b. toetreding tot een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds;
c. een fusie of splitsing;
d. zwaarwegende bedrijfseconomische of organisatorische omstandigheden;
e. dwingend voorgeschreven pensioenwetgeving.

De Hoge Raad heeft in het Taxi Hofman-arrest[4] bepaald dat het bij een eenzijdige wijziging door de werkgever moet gaan om redelijke wijzigingsvoorstellen die verband houden met bijvoorbeeld gewijzigde omstandigheden op het werk, waarin een goed werkgever aanleiding mag zien voor een wijziging. Bovendien moet de aanvaarding van de wijziging in redelijkheid van de werknemer gevergd kunnen worden. Hoewel in het arrest Taxi Hoffman geen sprake was van een schriftelijk eenzijdig wijzigingsbeding, maar werd getoetst aan goed werkgeverschap (artikel 7:611 BW) heeft de Hoge Raad deze toets ook gebruikt in een zaak waar wel sprake was een aan schriftelijk eenzijdig wijzigingsbeding.[5] Aangenomen wordt dat eenzelfde strakke toets ook geldt voor een arbeidsovereenkomst waarin wel een eenzijdig wijzigingsbeding is overeengekomen.

Indien niet sprake is van één van de bovengenoemde uitzonderingen of indien niet met succes de pensioenovereenkomst eenzijdig kan worden gewijzigd, moet de pensioenovereenkomst op grond van de huidige wetgeving op basis van wederzijds goedvinden worden gewijzigd.

Wijziging beroepspensioenregeling
Een beroepspensioenvereniging is bevoegd om de toekomstige opbouw in een beroepspensioenregeling te wijzigen. Hiervoor is geen instemming nodig van individuele beroepsgenoten. Bij wijziging van een beroepspensioenregeling, moet de beroepspensioenvereniging een afschrift van de wijziging aan de Minister van SZW en aan DNB (artikel 10, eerste lid Wvb) sturen. De Minister doet mededeling in de Staatscourant van de wijziging. Belanghebbenden kunnen binnen vier weken bij de Minister zienswijzen indienen, inzake het al dan niet voldoen aan de representativiteitseis van artikel 5, eerste lid, onderdeel b Wvb. Indien de zienswijzen daartoe aanleiding geven, zal de Minister de beroepspensioenvereniging verzoeken aan te tonen dat aan de representativiteitseis wordt voldaan.

De positie van gewezen deelnemers en gepensioneerden
Gewezen deelnemers[6] en gepensioneerden[7] - evenals andere personen met wie de werkgever geen arbeidsverhouding heeft zoals ontslagen arbeidsongeschikten en nabestaanden - nemen een bijzondere plaats in bij het wijzigen van de pensioenregeling. Er wordt wel aangenomen dat er geen juridische relatie meer met de werkgever is waardoor de arbeidsvoorwaarde, het nominaal onvoorwaardelijk toegezegde pensioen, in beginsel niet meer zou kunnen worden gewijzigd. Dit geldt dan niet voor een voorwaardelijke indexatieregeling. In deze opvatting geldt dat voor gewezen deelnemers en gepensioneerden en andere personen met wie geen arbeidsverhouding meer bestaat de situatie bij het einde van de arbeidsovereenkomst en daarmee het einde van het deelnemerschap wordt bevroren.[8]

De werknemer/deelnemer krijgt in deze visie op basis van de door de pensioenuitvoerder in een pensioenreglement omgezette pensioenovereenkomst een zelfstandige relatie met de pensioenuitvoerder. De gewezen deelnemer heeft een recht op behoud van opgebouwde aanspraken jegens de pensioenuitvoerder. Die aanspraak wordt verkregen op grond van de pensioenovereenkomst zoals uitgewerkt in het pensioenreglement zoals dat gold op het moment dat de deelneming werd beëindigd. Over de opvatting dat er in beginsel sprake is van een gewijzigde/uitgewerkte rechtssituatie waaruit nog postcontractuele verbintenissen voortvloeien jegens de pensioenuitvoerder en eventueel de werkgever voor zover die nog op basis van het pensioenreglement verplichtingen heeft jegens de gewezen deelnemer/gepensioneerde, bestaat
echter geen consensus. Daartegenover staat een meer dynamische leer die ervan uitgaat dat met het eindigen van de pensioenovereenkomst bepaalde verbintenissen zoals een eenzijdig wijzigingsbeding kunnen blijven doorlopen.[9]

Het wijzigen van de pensioenovereenkomsten van gewezen deelnemers en pensioengerechtigden blijft een lastige zaak en is vooral afhankelijk van wat partijen hebben afgesproken over het doorlopen van bepaalde verplichtingen. Jurisprudentie op dit gebied is zeer casuïstisch zodat op voorhand niet in zijn algemeenheid kan worden gezegd dat pensioenrechten van gepensioneerden en gewezen deelnemers al dan niet kunnen worden aangepast. Er is in de rechtspraak een enkel voorbeeld waarin een eenzijdige wijziging van de pensioenovereenkomst jegens gewezen deelnemers en gepensioneerden is toegestaan door de rechter.[10] De wetgever zal daarom moeten bezien of het collectief invaren voor deze groepen

nader moet worden gefaciliteerd.

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 24 juli 2012 16:31
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Pensioenfederatie

10.2.e

Ik heb een eerste aanzet gemaakt in bijgevoegd concept memo. Ik zal dit na mijn vakantie aanvullen met informatie van DNB en de Pensioenfederatie. Dan kan het eind augustus aan de DG en minister worden voorgelegd.

Mocht jij nog een reactie kunnen geven, dan hoor ik het graag. Tijdens jouw afwezigheid zal ik zoals afgesproken contact opnemen via10.2.e .

Buiten reikwijdte

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Directie AV
4510/A6.12
10.2.e@minszw.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 20 juli 2012 14:51
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Pensioenfederatie

10.2.e

Zie hieronder in jouw mail mijn eerste reactie. Volgende week hebben we hierover wel verder contact.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 20 juli 2012 13:30
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Pensioenfederatie

Dag 10.2.e

Ik heb vanochtend even contact gezocht met de Pensioenfederatie naar aanleiding van hun standpunt dat de Pensioenwet moet worden aangepast om mogelijk te maken dat pensioenuitvoerders – onder actuarieel neutrale herrekening – één pensioenrichtleeftijd kunnen hanteren zonder tussenkomst van individuele deelnemers.

Zoals we al dachten gaan zij ervan uit dat het hier gaat om een interne collectieve

waardeoverdracht op basis van artikel 83 Pw. Het betreft volgens de Pensioenfederatie een waardeoverdracht omdat het een herrekening is van het bedrag dat een deelnemer krijgt (het totaalbedrag verandert niet, maar wel het bedrag dat iemand krijgt uitgekeerd). Er zal inderdaad een herrekening moeten plaatsvinden omdat de opbouw langer doorloopt en daarmee dus de pensioenuitkering hoger gaat uitvallen. Zoals al besproken zie ik hierin geen interne waardeoverdracht maar als de PF daar argumenten voor heeft dan hoor ik ze graag. Ik ben overigens ook benieuwd hoe de DNB hier tegenaan kijkt.

De Pensioenfederatie gaf wel aan dat als wij denken dat de procedure op grond van art. 83 Pw niet nodig is, dat 'het dan uiteraard ook goed is'. De mogelijkheid van eenzijdige wijziging van de pensioenovereenkomst op basis van artikel 19 Pw is in dit geval niet van toepassing omdat het gaat om reeds opgebouwde rechten (artikel 19 gaat alleen over de toekomst). Hier denk ik anders over. Het wijzigingen van de pensioenrichtleeftijd vergt m.i. wel degelijk een wijziging van de pensioenovereenkomst. Het moment waarop een deelnemer met pensioen kan is onderdeel van de pensioenovereenkomst. Als dat moment wordt veranderd zal ook de pensioenovereenkomst moeten worden gewijzigd. Ik kan niet plaatsen dat dit ingrijpt op opgebouwde rechten als de opbouw verder onveranderd blijft doorlopen. Er is in mijn ogen wel een aantasting van opgebouwde rechten als de pensioenrichtleeftijd wordt verhoogd maar de pensioenuitkering gelijk zou blijven terwijl de opbouw langer doorloopt.

Verder denken zij ook nog aan een aanpassing in de wet om voor alle werknemers een recht op het vervroegen van het pensioen (tot de nieuwe AOW-leeftijd) te creëren. In 95% van de gevallen is dit al in de pensioenregeling opgenomen, maar voor een kleine groep nog niet. Als dit via de pensioenregeling kan, wat blijkbaar in 95% het geval is dan zie ik niet in waarom de wet gewijzigd zou moeten worden.

Ik maak voor half augustus nog een afspraak met de Pensioenfederatie om verder te spreken over het bovenstaande. Volgende week wil ik een en ander op papier gaan zetten ter voorbereiding van dat overleg en de conceptbrief aan de Kamer. Daarbij zal ik in ieder geval ingaan op de vraag of het volgens ons waardeoverdracht betreft. Als het lukt zal ik mijn concept maandag of dinsdag nog aan je voorleggen.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Directie AV
4510/A6.12
10.2.e@minszw.nl

---

[1] Rechtbank Almelo, 29 juni 2011, LJN: BQ9740

[2] Rechtbank Rotterdam, 9 april 2010, PJ 2010, 137

[3] A. Pásztor, Arbeidsrecht 2006, nr.9, Kamerstukken II, 1971/72, 11 529, nr. 4, p.6 en nr. 5, p.4.

[4] Taxi Hofman, HR 26-6-1998, JAR, 1998/199

[5] Bruins/Valk Welding, ktg Assen 19 december 2005, JAR 2006/36.

[6] Werknemer of gewezen werknemer door wie op grond van een pensioenovereenkomst geen pensioen meer wordt verworven en die bij beëindiging van de deelneming een pensioenaanspraak heeft behouden jegens een pensioenuitvoerder.

[7] Gewezen werknemer voor wie het ouderdomspensioen is ingegaan.

[8] Wirschell in Tekst & Commentaar Pensioenrecht, toelichting op artikel 19 PW.

[9] J. van Sloten, Is de rechtsverhouding met de gepensioneerde werknemer bevroren? Een verkenning, Sociaal recht: tussen behoud en vernieuwing: liber amicorum voor prof. dr. Antoine Jacobs, Zutphen,

Paris 2011.

[10] Zie bijvoorbeeld de recente uitspraak in de IBM zaak LJN: BR4484, Gerechtshof Amsterdam, 200.051.232/01 + 200.050.942/01 en Elementis Specialties zaak LJN: BU6019, Gerechtshof Arnhem, 200.072.393.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw
Datum: donderdag 20 september 2012 13:45:24

10.2.e en 10.2.e

Prima.

PGGM is het dus niet eens met het standpunt van DNB dat door wijziging van de pensioenrichtleeftijd ook de opgebouwde aanspraken veranderen. We moeten dus eerst vaststellen of DNB gelijk heeft. (Daarom ook de opmerking 1 in mijn mail van gisteren.)

Voor het geval DNB niet van standpunt verandert, heeft PGGM in de notitie een voorstel gemaakt tot aanpassing van de PW. We moeten dus ook vaststellen of dat voorstel klopt. (Zie de opmerking 2 in mijn mail.)

Voor die beoordeling van het standpunt van DNB is het ook van belang of de materiele consequenties kloppen die PGGM schetst in bijlage 1. (Zie de opmerking 4, 5 en 6 in mijn mail). Kortom: klopt het dat allemaal gaat om zeer kleine bedragen. Dat moet DNB kunnen vertellen.

Voor het geval DNB wel van mening verandert (dus dat de wijziging van de pensioenrichtleeftijd inhoudt dat de opgebouwde aanspraken niet veranderen en wij zijn het daarmee eens), stelt PGGM voor om in de PW een bezwaarrecht voor de deelnemers op te nemen. We moeten dus ook vaststellen of dat voorstel nodig is en klopt.
Als dit voorstel niet nodig is (en dus ook geen wetgeving nodig is), rijst de vraag of de hele kwestie moet worden verduidelijkt. (Zie mijn opmerking 7 in mijn mail of dat kan met een brief van de Minister).

En daarnaast voor mijn begrip hoe het technisch werkt. (Zie mijn opmerking 3 in mijn mail.)
Voor iedereen die na 2023 de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, geldt pensioenrichtleeftijd 67.
Voor iedereen die de pensioengerechtigde leeftijd voor 2023 bereikt, wordt de 2e pijler pensioenregeling nu collectief omgezet van 65 naar 67 en vervolgens wordt die bij de pensioengerechtigde leeftijd individueel omgezet van 67 naar de pensioengerechtigde leeftijd.

Ik zal kijken hoe ik kan kortsluiten met DNB en zal in ieder geval 10 2.e daarbij betrekken.

Gr

10.2.e

Van: 10.2.e .
Verzonden: donderdag 20 september 2012 13:18
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

10.2.e

De notitie zal ik vanmiddag doornemen en nog even een korte reactie geven. Volgende week donderdag ben ik op SZW. Het lijkt mij gelet op het voorstel om de wet te wijzigen goed om 10.2.e al vast te betrekken.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 20 september 2012 13:02
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

10.2.e

We hebben over dit onderwerp een notitie gevraagd aan PGGM en we hebben die notitie maandag jl. gekregen. Ik heb die notitie gisteren gemaild naar DNB en naar 10.2.e met de opmerking dat we over die notitie binnenkort willen spreken (gelet op de druk die erop staat: het liefst volgende week [dus in ieder geval lang voordat de Buiten reikwijdte van 10.2.e afloopt]) en met een paar opmerkingen.
Omdat ik gisteren de afwezigheidassistent van 10.2.e kreeg, is het dus de vraag of 10.2.e het nu kan oppakken of dat ik mij nu tot iemand anders van WBJA moet wenden.
Mijn mail van gisteren voeg ik bij.

Gr

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 20 september 2012 11:59
Aan: 10.2.e .
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

Ik ga je vraag bij deze toch aan 10.2.e doorsturen maar gelet op je vraagstelling zou het ook kunnen zijn dat je bij 10.2.e moet wezen omdat het gaat om mogelijke aanpassing van wetgeving. Ik laat die beoordeling even aan 10.2.e over.
10.2.e werkt vandaag voor SZW en ook nog de komende twee donderdagen (daarna heeft ze twee weken verlof). Ik weet dat ze vandaag al met een grote vraag op pensioengebied bezig is. Zou jouw vraag tot volgende week kunnen wachten?

Groeten 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 20 september 2012 11:46
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

Beste10.2.e

Ivm de afwezigheid van 10.2.e : bij wie van WBJA kan ik terecht voor het onderwerp "verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw" ?

Aan de orde is de vraag of de Pensioenwet moet worden aangepast als pensioenuitvoerders de pensioenrichtleeftijd in alle bestaande pensioencontracten willen verplaatsen van 65 jaar naar 67 jaar als gevolg van de aanpassing van de fiscale pensioenrichtleeftijd die is gerealiseerd met de Wet verhoging AOW-leeftijd en pensioenrichtleeftijd. We spraken hierover de laatste tijd intensief met 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Directie Arbeidsverhoudingen
Anna van Hannoverstraat 4
2595 BJ Den Haag
T 070 10.2.e
M 06 10.2.e
E 10.2.e@minszw.nl

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: brief van Klijnsma suggereert meer dan hij zegt.pdf
Datum: maandag 21 januari 2013 10:53:44
Bijlagen: brief van Klijnsma suggereert meer dan hij zegt.pdf
ATT00001..txt

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e) (DB/AV) [mailto 10.2.e @minfin.nl]
Verzonden: maandag 21 januari 2013 10:51
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: brief van Klijnsma suggereert meer dan hij zegt.pdf

Mooi doorgeprikt door 10.2.e :-)

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e [mailto 10.2.e @gmail.com]
Verzonden: maandag 21 januari 2013 9:09
Aan: 10.2.e (DB/AV)
Onderwerp: brief van Klijnsma suggereert meer dan hij zegt.pdf

Juridisch zeer slimme brief van Klijnsma suggereert meer dan hij zegt?

18 januari 2013 - De Eerste Kamer vroeg tijdens de behandeling van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd naar de mogelijkheden voor pensioenuitvoerders om één pensioenleeftijd kunnen hanteren zonder tussenkomst van de individuele deelnemers. Dit zou moeten gelden voor zowel bestaande als nieuwe aanspraken. Welke mogelijkheden en risico's zitten daaraan, wilde de Eerste Kamer weten. Staatssecretaris Klijnsma van SZW heeft in een brief van 17 januari laten weten dat hiervoor naar haar mening geen aanpassing van de Pensioenwet nodig is. Dat is op zich juist, maar wil niet zeggen dat de onderliggende pensioenovereenkomst niet op de daarvoor voorgeschreven wijze aangepast moet worden.

Probleem?
Het verhogen van de pensioenrichtleeftijd heeft geen effect op reeds opgebouwde aanspraken. Alles wat is opgebouwd met een pensioenrichtleeftijd 65 (of wellicht nog eerder) blijft onaangetast als de pensioenrichtleeftijd in 2014 naar 67 gaat. Deelnemers in een pensioenregeling krijgen na 1 januari 2014 dus te maken met aanspraken met een pensioeningangsdatum van 65 en aanspraken met een pensioeningangsleeftijd van 67. Dit is voor de pensioenuitvoerders gecompliceerd en leidt (dus) tot hogere uitvoeringskosten. Daarnaast leidt het tot lastige communicatie. Daarom pleitte met name de Pensioenfederatie ervoor om eenzijdig de bestaande pensioenaanspraken met pensioenrichtleeftijd 65 te kunnen omrekenen naar hogere pensioenaanspraken met een pensioenrichtleeftijd 67. De vraag daarbij is of dit op basis van de Pensioenwet mogelijk is, of dat daarvoor wetswijziging noodzakelijk is.

Geen wetswijziging noodzakelijk
De staatsecretaris komt in een juridisch zeer slim geformuleerde brief tot de conclusie dat aanpassing van de Pensioenwet niet noodzakelijk is. En dat is ook zo. Tussen de regels door formuleert ze echter een aantal randvoorwaarden waarvan ik me afvraag of iedereen die meteen als zodanig herkent en onderkent. Want - zonder het met zo veel woorden te zeggen - is de conclusie wel dat als pensioenuitvoerder en werkgever niet aan deze randvoorwaarden voldoen, een dergelijke eenzijdige herrekening van de aanspraken van 65 naar 67 niet mogelijk is. Wat dat betreft, legt de staatssecretaris de bal heel slim (weer) bij de pensioenuitvoerder en de werkgever.

Een paar voorbeelden
"Daarnaast kan het hanteren van één pensioenleeftijd een heldere en communicatie aan (gewezen) deelnemers eenvoudiger maken. Deelnemers (en gewezen) deelnemers worden bij het hanteren van één pensioenleeftijd in de communicatie beter in staat gesteld om de eigen pensioensituatie zo goed mogelijk te beoordelen." Geheel juist, maar hiermee zegt ze niet dat dit alleen maar kan als de uitvoeringsovereenkomst hier ook op wordt aangepast. Ook als de pensioenregeling verschillende lagen kent met verschillende pensioenrichtleeftijden, kan in de communicatie één leeftijd worden gehanteerd. Daarvoor hoeft de Pensioenwet inderdaad niet te worden gewijzigd.

"Een pensioenuitvoerder kan besluiten tot *collectieve herrekening naar een hogere pensioenleeftijd*. Als de herrekening actuarieel neutraal plaatsvindt en het pensioenreglement voorziet erin dat de deelnemer de pensioeningangsdatum individueel weer naar de oorspronkelijke pensioenleeftijd terug kan zetten, zonder dat dit *op voorhand* de rechten aantast, dan biedt de Pensioenwet daarvoor de ruimte." Dat is waar. Zo lang de rechten niet worden aangetast, verbiedt de Pensioenwet het niet. De staatssecretaris verwacht op basis van de huidige stand van zaken dan ook geen probleem bij de collectieve omzetting naar één pensioenleeftijd. Weer heel slim, want hiermee zegt ze niet dat er geen problemen zouden zijn bij het *individueel weer terugzetten van de pensioeningangsleeftijd naar de oorspronkelijke datum*.
De rechten worden inderdaad niet op voorhand aangetast, maar mogen echter ook niet *naderhand* worden aangetast. Daarvan kan sprake zijn in de situatie dat het individueel terugzetten naar de oorspronkelijke pensioenleeftijd tot gevolg heeft dat het uiteindelijke pensioenresultaat voor de deelnemer verschilt ten opzichte van

de situatie waarin niet eerst wordt uitgesteld en vervolgens vervroegd. Dit verschil ontstaat doordat bij een collectieve omzetting collectieve grondslagen worden gehanteerd en bij een individuele omzetting moet worden uitgegaan van vervroegingsfactoren die op het moment van daadwerkelijke vervroeging gelden. Zie daarvoor ook ons artikel "Snijverlies". Volgens de staatssecretaris is dit niet nieuw. "Dat er verschillen ontstaan is inherent aan het hanteren van collectieve tarieven die periodiek worden herzien". Deze verschillen zijn volgens de staatssecretaris relatief klein en kunnen worden gecompenseerd door een besparing in de uitvoeringskosten en het belang van een heldere communicatie. Of dat ook zo is, laat de staatssecretaris - wederom heel slim - over aan de beoordeling van de pensioenuitvoerder. "Die uiteindelijke weging van deze belangen is aan de pensioenuitvoerder. De wetgever kan het maken van een (evenwichtige) belangenafweging - en de verantwoordelijkheid voor eventueel daaruit voortvloeiende verschillen - niet van de pensioenuitvoerders overnemen." Het is met andere woorden aan de pensioenuitvoerder om de afweging te maken of het snijverlies acceptabel is binnen de evenwichtige belangenbehartiging. De staatssecretaris neemt hierover geen standpunt in.

Commentaar en conclusie
Zoals gezegd, heeft de staatssecretaris haar brief juridisch zeer zorgvuldig en slim geformuleerd. Strikt juridisch klopt het ook allemaal. Maar wij vragen ons af of alle partijen dit ook zo genuanceerd zullen lezen en zich er naar gedragen. De vraag in de Eerste Kamer was ingestoken door de Pensioenfederatie die graag de mogelijkheid wil hebben om de pensioenrichtleeftijd voor de deelnemers eenzijdig te verhogen naar 67, ook voor bestaande aanspraken. Klijnsma stelt dat dit op zich mogelijk is binnen de huidige wetgeving. Pensioenuitvoerders zullen zich dan wel aan deze wetgeving moeten houden.

De Pensioenwet gaat ervan uit dat de pensioenovereenkomst het vertrekpunt is. De werkgever is verplicht om een pensioenovereenkomst onmiddellijk op basis van een schriftelijke uitvoeringsovereenkomst onder te brengen bij een pensioenuitvoerder (art. 23 PW). De pensioenovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst moeten één op één op elkaar aansluiten. De uitvoeringsovereenkomst is immers gedefinieerd als "de overeenkomst tussen een werkgever en een pensioenuitvoerder over de uitvoering van een of meer pensioenovereenkomsten". De pensioenrichtleeftijd is onderdeel van de pensioenovereenkomst. Als de pensioenrichtleeftijd wordt gewijzigd, is dit in eerste instantie een wijziging van de pensioenovereenkomst. In zoverre is het niet zo dat een wijziging van de pensioenovereenkomst aan de orde kan zijn, zoals de staatsecretaris stelt, maar dat een wijziging aan de orde zal zijn. Deze wijziging van de pensioenovereenkomst zal dan door de pensioenuitvoerder verwerkt moeten worden in de uitvoeringsovereenkomst en zijn administratie. Dat is de volgorde die uit de Pensioenwet voortvloeit. Zonder het met zo veel woorden te zeggen, wekt de brief bij snelle lezing de suggestie dat dit niet altijd het geval zou zijn en dat de pensioenuitvoerder de uitvoeringsovereenkomst eenzijdig zou mogen wijzigen op het punt van de pensioenrichtleeftijd. Het kan echter niet zo zijn dat in de pensioenovereenkomst een andere pensioenrichtleeftijd is opgenomen dan in de uitvoeringsovereenkomst.

Nogmaals, de staatssecretaris zegt dit niet met zo veel woorden. Sterker nog, in de laatste alinea telt zij; "Tenslotte maak ik van de gelegenheid gebruik om te wijzen op het volgende. Het hanteren van een hogere pensioenleeftijd noopt tot een aanpassing van de pensioenregeling. *Zonder aanpassing van de pensioenregeling is er geen juridische grondslag voor het hanteren van een hogere pensioenrichtleeftijd*". En zo is het maar net! En daarbij is wel instemming van de OR en de individuele deelnemers vereist.

Auteur: Herman Kappelle
Bron: Brief van de staatssecretaris van SZW aan de Voorzitter van de Eerste Kamer van 17 januari 2013, AV/PB2012/17855.

Tweet

- 070-344 52 10
- adfis@aegon.nl
- Volg ons op twitter

Vragen?

Heeft u een vraag? Neem contact met ons op.

Van:	10.2.e @dnb.nl
Aan:	10.2.e
Cc:	'10.2.e @dnb.nl" 10.2.e DNB.NL
Onderwerp:	Re: FW: notitie over collectieve omzetting van pensioenaanspraken naar 67 jaar
Datum:	maandag 8 oktober 2012 15:44:19

Dag 10.2.e dank voor deze notitie. Ik wil je graag het volgende meegeven over het voorstel van PGGM: dit voorstel houdt in dat het fonds *zonder verzoek van de werkgever* de interne coll waardeoverdracht kan doen waarmee bestaande pensioenopbouw wordt omgezet naar de nieuwe pensioenrichtleeftijd. Om die reden zou er een apart wetsartikel naast 83 nodig zijn. 83 gaat immers alleen over waardeoverdrachten op verzoek van de werkgever.

Er zou, aldus deze notitie een zelfstandige bevoegdheid van het fonds moeten komen om op dit punt de pensioenovereenkomst te wijzigen. Volgens mij kan dat niet, omdat het volledig haaks staat op de verantwoordelijkheidsverdeling in de PW: sociale partners bepalen de pensioenovereenkomst/pensioenregeling, en het fonds legt dit “naadloos” vast in het pensioenreglement (zie de toelichting op art. 35 PW). De omzetting (van bestaande opbouw, naar 67) is alleen aan de orde als de pensioenovereenkomst/pensioenregeling - inhoudelijk - is gewijzigd door de pensioeningangsdatum voor nieuwe opbouw naar 67 te verschuiven. De pensioenregeling wordt door sociale partners dus hoe dan ook gewijzigd. Bij die wijziging zouden sociale partners mee moeten nemen, dat ook de bestaande opbouw - maar dan wel actuarieel herrekend - naar 67 moet.
Het echte probleem wat in casu speelt is m.i. niet dat de werkgever het fonds moet verzoeken om de nieuwe richtleeftijd ook op bestaande opbouw toe te passen.
Het echte probleem bestaat uit de formele vereisten van 83 lid 2 a en c (bezwaarmogelijkheid voor belanghebbenden, en instemming DNB).
Dus: volgens mij zou wel volstaan kunnen worden met extra lid aan artikel 83.

Overigens zullen de artikelen omtrent waardeoverdracht in het kader van het nieuwe FTK (en het invaarvraagstuk) sowieso helemaal gewijzigd worden. Mogelijk kan dit onderwerp (omzetting van bestaande opbouw naar nieuwe richtleeftijd) daarin meegenomen worden. Zoals ik eerder al mailde is een aanpassing van de PW op dit punt per 1-1-2013 niet per so nodig: de septemberbrief laat immers de mogelijkheid open om de eis dat per 1-1-2013 al van 67 moet worden uitgegaan zo in te vullen dat er nog steeds van 65 wordt uitgegaan, maar dan met lagere opbouwpercentages. Er kan dus aan de 'septemberbrief-eisen' worden voldaan terwijl in de uitvoeringspraktijk nog steeds de leeftijd van 65 leidend blijft voor zowel oude als nieuwe opbouw.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e
De Nederlandsche Bank NV
Afdeling Verzekeraars en Pensioenfondsen
Divisie Toezicht Beleid
Tel. 020 10.2.e
Mob 06 10.2.e
Email 10.2.e@DNB.nl
vrijdag afwezig

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the

unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is proh bited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.

10.2.e ---08-10-2012 13:15:59---Hoi 10.2.e Zoals zojuist afgesproken, stuur ik hierbij de aangepaste notitie van PF/PGGM.

From: 10.2.e @MINSZW.NL>
To: '10.2.e @dnb.nl'" <10.2.e l@dnb.nl>,
Date: 08-10-2012 13:15
Subject: FW: notitie over collectieve omzetting van pensioenaanspraken naar 67 jaar

---

Hoi 10.2.e
Zoals zojuist afgesproken, stuur ik hierbij de aangepaste notitie van PF/PGGM.

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Directie AV
4510/A6.12
10.2.e @minszw.nl

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@pensioenfederatie.nl]
Verzonden: vrijdag 5 oktober 2012 14:28
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @pggm.nl); 10.2.e @pggm.nl
Ond notitie over collectieve omzetting van pensioenaanspraken naar 67 jaar

Beste 10.2.e en 10.2.e

Zoals aangekondigd, bij deze de aangepaste notitie. Het wordt toch geen wijziging van artikel 83 PW maar opname van een nieuw artikel 83a PW met een hele kleine aanpassing van artikel 20 PW. Ik verneem graag van jullie.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Pensioenfederatie
Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag
telefoon: 070-10.2.e
e-mail: 10.2.e@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 28 september 2012 13:27
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL'
Onderwerp: collectieve omzetting van pensioenaanspraken vervolg

Beste 10.2.e en 10.2.e

Na intern overleg over dit onderwerp, laat ik alvast weten dat wij op hele korte termijn een kortere aangepaste notitie zullen toesturen. In die aangepaste notitie wordt duidelijk dat de Pensioenfederatie de denkrichting 2 aanneemt (dus variant 1 niet) en dat we een voorstel tot wijziging van artikel 83 PW doen dat een kleine wijziging inhoudt. Het is voor (gewezen) deelnemers en pensioenuitvoerders van belang dat op dit dossier voortgang wordt geboekt. Sommigen fondsen zouden zelfs al per 2013 er mee te maken kunnen krijgen als door implementatie van het septemberpakket de pensioenrichtleeftijd naar 67 jaar gaat. Ook om die reden hebben wij de notitie nu praktischer ingestoken, door het maken van de keuze voor (interne) waardeoverdracht.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Pensioenfederatie
Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag
telefoon: 070-10.2.e
e-mail: 10.2.e@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

Van: 10.2.e [mailto10.2.e @pggm.nl]
Verzo maandag 17 september 2012 14:33
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL'; 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: collectieve omzetting van pensioenaanspraken

Beste 10.2.e en 10.2.e

Zoals afgesproken, stuur ik bijgaand (mede namens 10.2.e en 10.2.e de gevraagde notitie inzake de omzetting van pensioenaanspraken naar een nieuwe pensioenleeftijd.

Uiteraard tot nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Afdeling Beleidsadvisering & Productmanagement
10.2.e @pggm.nl
' (030) 10.2.e/06-10.2.e
7 (030) 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .[attachment "Notitie aan SZW over collectieve omzetting naar 67 jaar 5 oktober.doc" deleted by mw 10.2.e /DNB]

Interne notitie

Aan	Ministerie van Sociale Zaken, Pensioenfederatie	Nummer	BAV12-107
C.c.		Datum	16 september 2012
Van	10.2.e , PGGM	Toestel	2771310
Afdeling	Beleidsadvisering & Productmanagement		
Onderwerp	Harmonisatie van pensioenaanspraken		

1. Inleiding

Bij de totstandkoming van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd is door de Minister van SZW de toezegging gedaan om de mogelijkheden te onderzoeken van een zodanige aanpassing van de Pensioenwet (hierna Pw) dat mogelijk wordt dat pensioenuitvoerders voor zowel bestaande als nieuwe aanspraken één pensioenleeftijd kunnen hanteren, zonder tussenkomst van de individuele deelnemers. Inmiddels heeft op 16 augustus jl. een eerste gesprek hierover plaatsgevonden tussen de Pensioenfederatie (hierna PF) en SZW.

Hierbij is afgesproken dat de bevoegdheid van pensioenuitvoerders om de pensioenaanspraken collectief te mogen omzetten naar een andere pensioenleeftijd, concreet zou worden uitgewerkt door de PF in een concept wetsartikel met artikelsgewijze toelichting. Eveneens zou aangegeven worden, waar in de Pw dit artikel dan het beste geplaatst zou kunnen worden (met eventueel meerdere opties). Uitgangspunten bij het opstellen van dit concept wetsartikel zijn:

- Het vastleggen van de bevoegdheid in de Pw tot omzetting naar één pensioenleeftijd is juridisch noodzakelijk;
  Dit vanwege het feit dat het omzetten naar de nieuwe pensioenleeftijd kan leiden tot een wijziging van het totale pensioenresultaat ten opzichte van de situatie dat de deelnemer niet had omgezet of na verloop van tijd alsnog weer wil omzetten (vervroegen) naar de voorheen geldende pensioenleeftijd. Dit kan leiden tot een kans op nadeel voor de deelnemer, waardoor er vrees bestaat voor juridische procedures;
- De bevoegdheid moet structureel weergegeven zijn, dat wil zeggen dat zij ook moet kunnen worden toegepast bij toekomstige wijzigingen van de pensioenleeftijd;
- Er wordt een recht op vervroeging opgenomen naar de voorheen geldende pensioenleeftijd, voor die situaties waarin het reglement dit niet zou toestaan.

2. Doel

Het doel van harmonisatie van de bestaande pensioenaanspraken naar één pensioenleeftijd is:

- De deelnemer in staat te (blijven) stellen om zijn eigen pensioensituatie, gezien de veranderende omstandigheden, zo goed mogelijk te kunnen beoordelen. Dit wordt vrijwel onmogelijk bij het moeten hanteren van verschillende pensioenaanspraken met verschillende pensioenleeftijden, waarbij ook de AOW-leeftijd nog eens varieert;
- Het bewaren van de eenvoud en helderheid binnen pensioenregelingen;
- Het voorkomen van hoge administratieve kosten door het apart moeten administreren van aanspraken met allemaal verschillende pensioenleeftijden en het communiceren daarover.

3. Juridisch perspectief

Voordat een voorstel voor een wettekst gemaakt kan worden, is het van belang om eerst vast te stellen wat de juridisch situatie nu feitelijk is bij de omzetting van de opgebouwde aanspraken naar een nieuwe pensioenleeftijd.
Eerste vraag die hierbij beantwoord moet worden, is of er sprake is van een wijziging van de pensioenovereenkomst (artikel 19 en 20 Pw). Nu de inhoud van de pensioenregeling wijzigt (hoe groot of klein die wijziging ook is), kan gesteld worden dat dit het geval is. Dit betekent dat artikel 19 en 20 Pw van belang zijn.

3.1 Artikel 19 Pw

In artikel 19 Pw wordt aangegeven dat de werkgever de pensioenovereenkomst eenzijdig mag wijzigen als die bevoegdheid in de pensioenovereenkomst is opgenomen en er sprake is van een zwaarwichtig belang van de werkgever. In geval van een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds kan de pensioenovereenkomst niet door een individuele werkgever gewijzigd worden, maar is deze bevoegdheid neergelegd bij sociale partners, waarin werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd zijn. Sociale partners kunnen dus de pensioenovereenkomst wijzigen, waarbij door de paritaire samenstelling de instemming van de werknemers(organisaties) aanwezig kan worden geacht. Sociale partners maken eveneens de afweging of er sprake is van een zwaarwichtig belang. Vervolgens vertaalt het pensioenfondsbestuur de wijziging van de pensioenovereenkomst in een reglementswijziging, en toetst daarbij op elementen als compliance en juridische risico's, uitvoerbaarheid en gevolgen voor de premie en de financiële positie. Ook de evenwichtige belangenbehartiging komt hierbij aan de orde. Zo nodig overlegt het bestuur met sociale partners. De reglementswijziging wordt ter advisering voorgelegd aan de deelnemersraad. Als een pensioenfondsbestuur van een bedrijfstakpensioenfonds besluit over te gaan tot omzetting van bestaande pensioenaanspraken op basis van de nieuwe pensioenleeftijd, hebben zowel werkgevers(organisaties) als werknemers(organisaties) daar mee ingestemd en is er voldaan aan de vereisten van artikel 19 Pw.

3.2 Artikel 20 Pw

Artikel 20 Pw bepaalt vervolgens dat bij een wijziging van een pensioenovereenkomst de **opgebouwde aanspraken** niet gewijzigd mogen worden, tenzij er sprake is van korting van pensioen of waardeoverdracht. Hierbij wordt eigenlijk gedoeld op het niet mogen aantasten van opgebouwde aanspraken.
Het is van belang om vast te stellen of door collectieve omzetting naar de nieuwe pensioenleeftijd de opgebouwde aanspraken worden gewijzigd? Is dat namelijk het geval dan is dit **alleen** mogelijk via een uitzondering op artikel 20 Pw. Dit zou dan of een nieuwe uitzondering betreffen of ingepast moeten worden binnen de bestaande uitzonderingen op artikel 20 (korten of waardeoverdracht). De collectieve omzetting sluit dan het beste bij (de uitzondering) waardeoverdracht.

Bij de beantwoording van de vraag of opgebouwde aanspraken worden gewijzigd, zijn twee denkrichtingen mogelijk. Die worden in de hoofdstukken 4 en 5 uitgewerkt. Per denkrichting wordt aangegeven:

- wat de juridische noodzaak is om een artikel op te nemen in de Pw;
- waar en hoe in de Pw dit het beste vastgelegd zou kunnen worden (tekstvoorstel).

4. Denkrichting 1: Er is geen sprake van wijziging van opgebouwde aanspraken als bedoeld in artikel 20 PW.

Niet iedere wijziging van de pensioenovereenkomst leidt ook tot een wijziging van reeds opgebouwde aanspraken. Hoewel de ingangsdatum van de aanspraken wijzigt, wijzigen de aanspraken an sich niet. Dat wil zeggen: ze worden niet aangetast. De opgebouwde aanspraken worden na een verhoging van de pensioenleeftijd op collectieve basis **actuarieel neutraal** omgezet in aanspraken op basis van de nieuwe pensioenleeftijd. Dit is vergelijkbaar met andere flexibiliseringselementen binnen een pensioenregeling, zoals uitstellen en vervroegen of het ruilen van pensioen (artikel 62 Pw). De Pw ziet dit ook niet als wijziging van opgebouwde aanspraken. Voorwaarden bij de genoemde flexibiliseringselementen zijn:

- Collectieve actuariële gelijkwaardigheid, en
- Sekseneutraliteit.

Dit zal uiteraard ook moeten gelden voor het omzetten van opgebouwde aanspraken naar één pensioenleeftijd. Het enige verschil met de collectieve omzetting is dat de genoemde flexibiliseringselementen in de Pw allemaal een vrije keuze betreffen van de deelnemer. Bij een collectieve omzetting is daar nu juist geen sprake van.
Overigens werd bij de introductie van de VPL-wetgeving de wettelijke mogelijkheid geboden om het opgebouwde prepensioen om te zetten in ouderdomspensioen (artikel 38d lid 3 Wet Lb en het Uitvoeringsbesluit pensioenaspecten Sociaal Akkoord 2004)). Hierbij speelde wél de vraag of de deelnemer al dan niet instemmingsrecht had. Of zijn opgebouwde rechten werden gewijzigd en dat dit dus niet zou mogen op grond van artikel 20 Pw is nooit aan de orde geweest of gesteld door de wetgever of de toezichthouder. Hier is sprake van een vergelijkbare situatie en lijkt een wijziging van de opgebouwde aanspraken (aantasting) niet aan de orde.

4.1 Noodzaak tot opname van een artikel in de Pw?

Ook al is er geen sprake is van wijziging van opgebouwde aanspraken als bedoeld in artikel 20 Pw (en hoeft er dus geen uitzondering op artikel 20 Pw opgenomen te worden), ook dan is het nodig om een artikel hierover in de Pw op te nemen.
De huidige Pw verbiedt de mogelijkheid van actuarieel neutrale omzetting van aanspraken naar een andere pensioenleeftijd weliswaar niet expliciet, maar biedt anderzijds ook niet expliciet de mogelijkheid om dit wél te doen. Om juridische onduidelijkheid op dit punt te voorkomen moet ondubbelzinnig vast staan voor zowel de deelnemer als de pensioenuitvoerder wat de (on)mogelijkheden zijn. Daarom is vastlegging in de wet nodig.
Argumenten daarvoor zijn:

- Collectief omzetten van opgebouwde aanspraken naar een nieuwe pensioenleeftijd kan leiden tot een ander pensioenresultaat. Het pensioenresultaat is echter actuarieel neutraal tot stand gekomen. Er kunnen verschillen ontstaan in het pensioenresultaat als na omzetting de deelnemer na verloop van tijd, besluit om zijn pensioen te vervroegen naar de pensioenleeftijd zoals die gold vóór de omzetting. Dit verschil is onder andere een gevolg van het feit dat in de periode tussen het moment van omzetting naar de nieuwe pensioenleeftijd en het moment van vervroegen, de levensverwachting als ook andere actuariële factoren, zoals de rekenrente en de verhouding m/v in het deelnemersbestand gewijzigd kunnen zijn. Het uiteindelijke pensioenresultaat van de deelnemer kan overigens zowel voordelig als nadelig voor de deelnemer zijn. Het is dus niet mogelijk om op voorhand het uiteindelijke pensioenresultaat voor een deelnemer te bepalen. De omzetting naar één pensioenleeftijd is slechts

één van de factoren die invloed kan hebben op de hoogte van het totale pensioenresultaat. Voor de verschillen wordt verwezen naar Bijlage I.
Om juridische procedures te voorkomen, waarbij de (gewezen) deelnemer de kans op een eventueel nadeel te allen tijde wil uitsluiten, dan wel aantasting van opgebouwde aanspraken claimt, is een juridische verankering in de Pw dus nodig.

- De deelnemer kan bezwaar maken tegen de verandering in pensioenleeftijd, omdat hij hier wel een aantasting van zijn opgebouwde aanspraken in ziet.

Als er geen expliciete bevoegdheid komt in de Pw, kan dit er toe leiden dat er in juridische procedures wordt geoordeeld dat de deelnemer instemmingsrecht heeft, omdat het bestuur een dergelijke wijzigingsbevoegdheid niet heeft. Gevolg hiervan is dat eerst alle (gewezen) deelnemers aangeschreven zullen moeten worden om toestemming te vragen voor de omzetting. Dit leidt tot administratieve rompslomp en kan bij (vele) deelnemers leiden tot een splitsing van de aanspraken in de administratie. Er zullen namelijk altijd deelnemers zijn die, om voor hen moverende redenen, bezwaar maken tegen de omzetting. Voor deze groep dient de administratie en communicatie van de pensioenuitvoerder dan alsnog volledig ingericht te worden op het blijven hanteren van aanspraken met de verschillende pensioenleeftijden (uit heden en verleden). De kosten hiervoor komen ten laste van alle deelnemers (de collectiviteit). Om deze situatie te voorkomen, is expliciete vastlegging van de bevoegdheid tot omzetting in de Pw nodig.
Daarnaast is het zo dat, vanuit de beschermingsgedachte van de Pw bezien, het goed is om situaties waarin deelnemers geen instemmingsrecht hebben, wettelijk vast te leggen;

4.2 Plaats van het artikel in de PW

Als er geen sprake is van wijziging van opgebouwde aanspraken in de zin van artikel 20 Pw, hoeft artikel 20 dus niet aangepast te worden en hoeft de bevoegdheid tot omzetting geen plaats te krijgen binnen de waardeoverdrachtsartikelen (70-92 Pw). Het meest logisch lijkt dan een plaats binnen of:
a. hoofdstuk 2, paragraaf 2.3: Wijziging van de pensioenovereenkomst, of;
b. hoofdstuk 4, paragraaf 4.3: Beschikken over pensioen.

a. Hoofdstuk 2, paragraaf 2.3 Wijziging van de pensioenovereenkomst

Door de omzetting van de opgebouwde aanspraken naar een nieuwe pensioenleeftijd wordt de pensioenovereenkomst gewijzigd, maar wijzigen de al opgebouwde aanspraken niet (ze worden aangetast).
Het lijkt dan voor de hand liggend om een nieuw artikel te creëren dat zich bevindt tussen artikel 19 en artikel 20 in. Het voorstel is dan ook om een nieuw artikel 19a in de Pw op te nemen, dat luidt:

Artikel 19a. Wijziging van de pensioenovereenkomst, bevoegdheid pensioenuitvoerder

1. Als de leeftijd waarop het ouderdomspensioen ingaat op enig moment wijzigt, als gevolg van een wijziging van de pensioenovereenkomst, heeft de pensioenuitvoerder de bevoegdheid om voor zowel alle opgebouwde als nieuwe aanspraken de gewijzigde pensioenleeftijd te hanteren.
2. Als de pensioenuitvoerder gebruik maakt van zijn bevoegdheid als genoemd in het eerste lid, moet de waarde van de aanspraken op grond van de gewijzigde pensioenleeftijd zodanig worden vastgesteld dat deze voor mannen en vrouwen gelijk zijn waarbij aan het vereiste van collectieve actuariële gelijkwaardigheid op basis van dezelfde grondslagen wordt voldaan.

In de communicatievoorschriften zou dan ook een aanpassing opgenomen moeten worden inzake het UPO. Na omzetting heeft de pensioenuitvoerder de verplichting om de aanspraken te tonen, zoals die gelden na omzetting naar de nieuwe pensioenleeftijd. Optioneel kan de pensioenuitvoerder de mogelijkheid worden gegeven om daarnaast de aanspraken te tonen op een of meer andere pensioenleeftijden, zoals de voor de deelnemer geldende AOW-leeftijd.

b. Hoofdstuk 4, paragraaf 4.3, Beschikken over pensioen

Een andere optie is hoofdstuk 4. In dat hoofdstuk worden flexibiliseringsmogelijkheden van pensioen benoemd (keuzerecht van de deelnemer) alsook de bevoegdheid van de pensioenuitvoerder in situaties van afkoop. De bevoegdheid om opgebouwde aanspraken om te zetten, kan gezien worden als een flexibiliseringsmogelijkheid (i.c. een bevoegdheid van de pensioenuitvoerder).
Er kan dan bijvoorbeeld een nieuw artikel 63a geïntroduceerd worden (die komt na de keuzemogelijkheden voor de deelnemer) of een nieuw artikel 64 (zodat er geen onbedoelde koppeling ontstaan met artikel 63 zelf inzake variatie hoogte van de pensioenuitkering) onder doornummering van het huidige artikel. Dit artikel zou dan inhoudelijk hetzelfde kunnen luiden als het voorgestelde artikel 19a. Voor de artikelsgewijze toelichting kan geput worden uit de argumenten genoemd in deze notitie.

Een andere te overwegen optie kan nog zijn een gelijkluidend artikel toe te voegen aan het hoofdstuk over de taken van de pensioenuitvoerder (hoofdstuk 4, paragraaf 4.1).

5. Denkrichting 2: Er is sprake van wijziging van de opgebouwde aanspraken als bedoeld in artikel 20 Pw.

Bij deze denkrichting wordt uitgegaan van de gedachte dat zowel de pensioenovereenkomst als de bestaande pensioenaanspraken worden gewijzigd door de opgebouwde aanspraken om te zetten naar één pensioenleeftijd. Hoewel de opgebouwde aanspraken niet worden aangetast, wijzigen ze wel en de feitelijke situatie lijkt het meest aan te sluiten bij (interne) waardeoverdracht.
Artikel 20 Pw verbiedt wijziging van opgebouwde aanspraken, tenzij er sprake is van een uitzondering als genoemd in artikel 20. De huidige uitzonderingen bestaan uit waardeoverdracht of korting van aanspraken. De omzetting van bestaande aanspraken naar één nieuwe pensioenleeftijd kan gezien worden als een interne waardeoverdracht, waar in deze specifieke situatie dan geen instemming van de (gewezen) deelnemers voor nodig is.

5.1 Is opname van een artikel in de Pw nodig?

Ja, het betreft een uitzondering op artikel 20 Pw. Als het gezien wordt als interne waardeoverdracht zal deze bevoegdheid opgenomen behoren te worden in de artikelen rondom waardeoverdracht. Waardeoverdracht is namelijk alleen toegestaan in die gevallen waarin de Pw dit uitdrukkelijk noemt. De omzetting van bestaande aanspraken naar een nieuwe pensioenleeftijd wordt in de huidige Pw niet genoemd. Opname van een nieuw artikel in de Pw is dus nodig.

5.2 Plaats van het artikel in de Pw

Uitgaande van de visie dat er sprake is van interne waardeoverdracht, voortkomend uit een wijziging van de pensioenovereenkomst, waarbij tevens de opgebouwde aanspraken wijzigen, zal er een nieuw artikel over waardeoverdracht opgenomen dienen te worden. Deze interne waardeoverdracht past het beste bij de huidige situatie van artikel 83 Pw. Hierbij kan er sprake zijn van collectieve waardeoverdracht door dezelfde werkgever naar dezelfde uitvoerder, waarbij de inhoud van de

pensioenovereenkomst wijzigt. De individuele instemming van de aanspraakgerechtigden dient echter niet te gelden.
Het voorstel is artikel 20 Pw aan te passen en een aangepast artikel 83 danwel een nieuw artikel 83a op te nemen in de Pw:

1. In artikel 20 wordt de zinsnede "de artikelen 76, 78, 83 en 134" vervangen door: de artikelen 76, 78, 83, 83a en 134.
2. Er wordt aan artikel 83, tweede lid, onderdeel a een zin toegevoegd, luidende: Deze voorwaarde geldt niet als de in het eerste lid, letter c bedoelde collectieve wijziging van de pensioenovereenkomst uitsluitend ziet op het verhogen van de pensioenleeftijd voor de opgebouwde aanspraken.
3. Na artikel 83 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:
   Artikel 83a Bevoegdheid tot collectieve waardeoverdracht bij collectieve wijziging van pensioendatum
   1. De pensioenuitvoerder is bevoegd tot collectieve waardeoverdracht indien als gevolg van een collectieve wijziging van de pensioenovereenkomst(en) de leeftijd waarop het ouderdomspensioen ingaat wijzigt en de waardeoverdracht ertoe strekt de waarde van pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers aan te wenden bij dezelfde pensioenuitvoerder, uitsluitend in verband met en overeenkomstig de nieuwe leeftijd waarop het ouderdomspensioen ingaat.
   2. Bij een collectieve waardeoverdracht als bedoeld in het eerste lid wordt voldaan aan de voorwaarde dat de overdrachtswaarde zodanig wordt vastgesteld dat de voor mannen en vrouwen te verwerven pensioenaanspraken gelijk zijn waarbij aan het vereiste van collectieve actuariële gelijkwaardigheid op basis van dezelfde grondslagen wordt voldaan;
   3. Het tweede lid is met betrekking tot:
   a. uitkeringsovereenkomsten van toepassing op pensioenaanspraken die vanaf 1 januari 2002 zijn opgebouwd;
   b. premieovereenkomsten en kapitaalovereenkomsten van toepassing op pensioenaanspraken die vanaf 1 januari 2005 zijn opgebouwd.
   4. Op pensioenaanspraken die voor de in het derde lid genoemde data zijn opgebouwd is de eis van individuele actuariële gelijkwaardigheid, bedoeld in artikel 71, vierde lid, van toepassing, tenzij in de pensioenovereenkomst is overeengekomen dat de voorwaarden, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, van toepassing zijn.

Voor de artikelsgewijze toelichting kan geput worden uit de in deze notitie genoemde argumenten.

6. Welke denkrichting wordt voorgesteld?

Voorgesteld wordt om denkrichting 1 te hanteren. Ons inziens is er juridisch gezien wel sprake van wijziging van de pensioenovereenkomst, maar geen sprake van aantasting van de opgebouwde aanspraken. Dit betekent naar onze mening dat artikel 20 Pw niet van toepassing is in deze situatie. De opgebouwde aanspraken worden na een verhoging van de pensioenleeftijd op collectieve basis actuarieel neutraal omgezet in aanspraken op basis van de nieuwe pensioenleeftijd. De (waarde van de) opgebouwde aanspraken wijzig(t)en niet.
DNB heeft inmiddels aan SZW laten weten dat zij van mening is dat als een pensioenfonds de nieuwe pensioenleeftijd gaat toepassen op de reeds opgebouwde aanspraken er sprake is van een wijziging van opgebouwde aanspraken (ook al worden die aanspraken actuarieel verhoogd om deze wijziging in economische zin zoveel mogelijk te neutraliseren).

Volgens DNB zou artikel 20 Pw dat verbieden, tenzij het om een waardeoverdracht gaat (of een korting op grond van 134). Ergo: als fondsen dit willen doen dan kan dat alleen via de weg van de collectieve waardeoverdracht van 83 Pw.

Voorstel:
Voorgesteld wordt om alleen denkrichting 2 te volgen als mocht blijken dat DNB na overleg niet afwijkt van dit standpunt. Dit leidt dan uiteindelijk wel tot het gewenste resultaat als artikel 83a conform bovenstaand voorstel wordt aangepast.

Bijlage I Gevolgen omzetting op het uiteindelijke pensioenresultaat

De omzetting naar één pensioenleeftijd is slechts één van de factoren die invloed kan hebben op de hoogte van het totale pensioenresultaat. Het zal echter vrijwel altijd gaan om minimale verschillen.

Zo blijkt bijvoorbeeld dat als een deelnemer zijn opgebouwde aanspraken (met pensioenleeftijd 65) omzet naar 67 jaar en eventueel later weer vervroegt naar 65 jaar, dit – als de levensverwachting stijgt - voordelig is ten opzichte van niet omzetten. Als € 1.000,- ouderdomspensioen actuarieel neutraal omgezet wordt naar 67 jaar dan wordt dit € 1.134,-. Bij een te verwachten stijging van de levensverwachting met bijvoorbeeld 1 jaar krijgt de deelnemer bij latere terugruil van 67 naar 65 jaar € 1.003,66 ouderdomspensioen (ongeveer 0,4% meer).
Als er niet geharmoniseerd wordt, heeft deze deelnemer dan nog gewoon € 1.000,- op leeftijd 65. (Als hij dit dan zou uitstellen naar 67 jaar krijgt hij een aanspraak van € 1.130,-).

Ook de rekenrente kan in de toekomst veranderen en ook dit heeft consequenties voor het effect van de harmonisatie.

- **De rekenrente**:
  Bij een daling van de rekenrente met een heel procent: +/+ 1,3%
  Bij een stijging van de rekenrente met een heel procent: -/- 1,4%

Conclusie: Gegeven de verwachting van een in de toekomst mogelijk verder stijgende levensverwachting is omzetting van de opgebouwde aanspraken dus gunstig. Effecten van rekenrente hangen af van het feit of deze stijgt of daalt. De effecten zijn echter altijd zeer beperkt in omvang. Andere factoren hebben een veel grotere invloed op het totale pensioenresultaat.

- **Indexatie/korting**:
  Eén jaar indexeren met de looninflatie: +/+ 2 tot 3% per jaar
  Korting, zoals nu mogelijk aan de orde: -/- 7 tot 15%

Interne notitie

Aan	Ministerie van Sociale Zaken, Pensioenfederatie	Nummer	BAV12-107
C.c.		Datum	5 oktober 2012
Van	10.2.e , PGGM	Toestel	2771310
Afdeling	Beleidsadvisering & Productmanagement		
Onderwerp	Harmonisatie van pensioenaanspraken		

1. Inleiding

Bij de totstandkoming van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd is door de Minister van SZW de toezegging gedaan om de mogelijkheden te onderzoeken van een zodanige aanpassing van de Pensioenwet (hierna Pw) dat mogelijk wordt dat pensioenuitvoerders voor zowel bestaande als nieuwe aanspraken één pensioenleeftijd kunnen hanteren, zonder tussenkomst van de individuele (gewezen) deelnemers. Inmiddels heeft op 16 augustus jl. een eerste gesprek hierover plaatsgevonden tussen de Pensioenfederatie (hierna PF) en SZW.

Hierbij is afgesproken dat de bevoegdheid van pensioenuitvoerders om de pensioenaanspraken collectief te mogen omzetten naar een andere pensioenleeftijd, concreet zou worden uitgewerkt door de Pensioenfederatie in een concept wetsartikel met evt. artikelsgewijze toelichting. Eveneens zou aangegeven worden, waar in de Pw dit artikel dan het beste geplaatst zou kunnen worden (met eventueel meerdere opties).

Uitgangspunten bij het opstellen van dit concept wetsartikel zijn:

- Het vastleggen van de bevoegdheid in de Pw tot omzetting naar één nieuwe pensioenleeftijd door de pensioenuitvoerder zonder bezwaarmogelijkheid is juridisch noodzakelijk;
  Dit vanwege het feit dat het omzetten naar de nieuwe pensioenleeftijd kan leiden tot een wijziging van het totale pensioenresultaat ten opzichte van de situatie dat de deelnemer niet had omgezet of na verloop van tijd alsnog weer wil omzetten (vervroegen van pensioen), bijv. naar de destijds geldende pensioenleeftijd. Dit kan leiden tot een kans op nadeel voor de deelnemer, waardoor er vrees bestaat voor juridische procedures; het kan overigens ook een voordeel opleveren (voor- of nadeel is fondsafhankelijk);
- De bevoegdheid moet structureel weergegeven zijn, dat wil zeggen dat zij ook moet kunnen worden toegepast bij toekomstige wijzigingen van de pensioenleeftijd;
- Er wordt een recht op vervroeging van het pensioen opgenomen.

2. Doel

Het doel van harmonisatie van de bestaande pensioenaanspraken naar één nieuwe pensioenleeftijd is:

- De deelnemer in staat te (blijven) stellen om zijn eigen pensioensituatie, gezien de veranderende omstandigheden, zo goed mogelijk te kunnen beoordelen. Dit wordt vrijwel onmogelijk bij het moeten hanteren van verschillende pensioenaanspraken met verschillende pensioenleeftijden (heden en verleden), waarbij ook de AOW-leeftijd nog eens varieert;
- Het bewaren van de eenvoud en helderheid binnen pensioenregelingen;
- Het voorkomen van relatief hoge administratieve kosten bij pensioenuitvoerders door het apart moeten administreren van aanspraken met allemaal verschillende pensioenleeftijden en het communiceren daarover.

3. Juridisch perspectief

Voordat een voorstel voor een wettekst gemaakt kan worden, is het van belang om eerst vast te stellen wat de juridisch situatie nu feitelijk is bij de omzetting van de opgebouwde aanspraken naar een nieuwe pensioenleeftijd.
Eerste vraag die hierbij beantwoord moet worden is of er sprake is van een wijziging van de pensioenovereenkomst voor de opgebouwde aanspraken (artikel 20 Pw). Nu de inhoud van de pensioenregeling wijzigt (hoe groot of klein die wijziging ook is), kan gesteld worden dat dit het geval is. Dit betekent dat artikel 20 Pw van belang zijn.
Artikel 20 Pw bepaalt dat bij een wijziging van een pensioenovereenkomst de **opgebouwde aanspraken** niet gewijzigd mogen worden, tenzij er sprake is van korting van pensioen of waardeoverdracht. Hierbij wordt eigenlijk gedoeld op het niet mogen aantasten van opgebouwde aanspraken.

Los van de vraag of er sprake is van aantasting van opgebouwde aanspraken, gaan wij er van uit dat zowel de pensioenovereenkomst als de bestaande pensioenaanspraken inderdaad worden gewijzigd als de opgebouwde aanspraken worden omgezet naar één nieuwe pensioenleeftijd. Dit betekent dat artikel 20 Pw mogelijk moet maken dat in dit geval er een wijziging van de pensioenovereenkomst voor opgebouwde aanspraken mogelijk is. De feitelijke situatie lijkt het meest aan te sluiten bij (interne) waardeoverdracht als bedoeld in artikel 83. Toch kiezen we voor een nieuw artikel 83a omdat het niet gaat om ‘een verzoek van de werkgever’ maar om een zelfstandige bevoegdheid van de pensioenuitvoerder om tot waardeoverdracht over te gaan.

4. Is opname in een artikel in de Pw nodig?

Opname in een artikel van de PW is nodig omdat het een uitzondering op artikel 20 Pw betreft. Als het gezien wordt als interne waardeoverdracht zal deze bevoegdheid van de pensioenuitvoerder eerst moeten worden opgenomen behoren te worden in de artikelen rondom waardeoverdracht. Waardeoverdracht is namelijk alleen toegestaan in die gevallen die de Pw uitdrukkelijk noemt. De omzetting van bestaande aanspraken naar alleen een nieuwe pensioenleeftijd zonder bezwaarmogelijkheid wordt in de huidige Pw niet genoemd. Opname ervan via een nieuw artikel 83a is o.i. de weg. En omdat deze waardeoverdracht een uitzondering is op artikel 20 Pw, zal in artikel 20 Pw ook artikel 83a moeten worden vermeld als toegestane uitzondering.

Het voorstel luidt als volgt:

1. In artikel 20 wordt de zinsnede “de artikelen 76, 78, 83 en 134” vervangen door: de artikelen 76, 78, 83, 83a en 134.
2. Na artikel 83 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:
   Artikel 83a Bevoegdheid pensioenuitvoerder tot collectieve waardeoverdracht bij collectieve wijziging van pensioendatum
   1. De pensioenuitvoerder is bevoegd tot collectieve waardeoverdracht indien als gevolg van een collectieve wijziging van de pensioenovereenkomst(en) de datum waarop het ouderdomspensioen ingaat wijzigt en de waardeoverdracht ertoe strekt de waarde van pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers aan te wenden bij dezelfde

pensioenuitvoerder, uitsluitend in verband met en overeenkomstig de nieuwe datum waarop het ouderdomspensioen ingaat.

2. Bij een collectieve waardeoverdracht als bedoeld in het eerste lid wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
a. de deelnemers worden schriftelijk geïnformeerd over de collectieve waardeoverdracht; en
b. de overdrachtswaarde wordt zodanig vastgesteld dat de voor mannen en vrouwen te verwerven pensioenrechten gelijk zijn waarbij aan het vereiste van collectieve actuariële gelijkwaardigheid wordt voldaan; en
c. in de gewijzigde pensioenovereenkomst een recht op vervroeging van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen is opgenomen waarbij het pensioen op collectieve actuariële gelijkwaardigheid wordt vastgesteld.
3. Het tweede lid, onderdelen b en c, is met betrekking tot:
a. uitkeringsovereenkomsten van toepassing op pensioenaanspraken die vanaf 1 januari 2002 zijn opgebouwd;
b. premieovereenkomsten en kapitaalovereenkomsten van toepassing op pensioenaanspraken die vanaf 1 januari 2005 zijn opgebouwd.

4. Op pensioenaanspraken die voor de in het derde lid genoemde datums zijn opgebouwd is de eis van individuele actuariële gelijkwaardigheid, bedoeld in artikel 71, vierde lid, van toepassing, tenzij in de pensioenovereenkomst is overeengekomen dat de voorwaarden, bedoeld in het tweede lid, onderdelen b en c, van toepassing zijn.

Mogelijke artikelsgewijze toelichting:
Artikel 83a biedt pensioenuitvoerders een zelfstandige bevoegdheid tot collectieve waardeoverdracht in een specifieke situatie. Dit is de situatie is waarin in de pensioenovereenkomst de pensioendatum wordt verhoogd voor de nieuwe pensioenopbouw. Het is dan logisch dat die nieuwe pensioendatum door middel van waardeoverdracht ook wordt gehanteerd voor de reeds opgebouwde pensioenaanspraken van alle (gewezen) deelnemers. Door het hanteren van de nieuwe pensioendatum voor alle aanspraken heeft de (gewezen) deelnemer een beter inzicht in wat hij of zij aan pensioen zal ontvangen van de pensioenuitvoerder. Het is vrijwel onmogelijk goed en eenvoudig te communiceren naar de (gewezen) deelnemers over hun pensioenaanspraken als er sprake is van verschillende pensioendatums. Het doet afbreuk aan de zo gewenste heldere en eenduidige communicatie over pensioen.
Aan deze waardeoverdracht wordt onder meer de voorwaarde gesteld dat de betrokken (gewezen) deelnemer op grond van de (gewijzigde) pensioenovereenkomst het recht heeft om het pensioen eerder te laten ingaan dan de nieuwe pensioendatum. De (gewezen) deelnemer kan derhalve zelf het moment bepalen waarop het pensioen daadwerkelijk (eerder) ingaat.
Door het omzetten van alle aanspraken op één pensioendatum is het ook voor de pensioenuitvoerder eenvoudiger om de pensioenovereenkomst uit te voeren (administratie en communicatie vooral), waardoor ook de uitvoeringskosten lager kunnen zijn.

Bijlage I Gevolgen omzetting op het uiteindelijke pensioenresultaat

De omzetting naar één pensioenleeftijd is slechts één van de factoren die invloed kan hebben op de hoogte van het totale pensioenresultaat. Het zal echter vrijwel altijd gaan om minimale verschillen.

Zo blijkt bijvoorbeeld dat als een deelnemer zijn opgebouwde aanspraken (met pensioenleeftijd 65) omzet naar 67 jaar en eventueel later weer vervroegt naar 65 jaar, dit – als de levensverwachting stijgt - voordelig is ten opzichte van niet omzetten. Als € 1.000,- ouderdomspensioen actuarieel neutraal omgezet wordt naar 67 jaar dan wordt dit € 1.134,-. Bij een te verwachten stijging van de levensverwachting met bijvoorbeeld 1 jaar krijgt de deelnemer bij latere terugruil van 67 naar 65 jaar € 1.003,66 ouderdomspensioen (ongeveer 0,4% meer).
Als er niet geharmoniseerd wordt, heeft deze deelnemer dan nog gewoon € 1.000,- op leeftijd 65. (Als hij dit dan zou uitstellen naar 67 jaar krijgt hij een aanspraak van € 1.130,-).

Ook de rekenrente kan in de toekomst veranderen en ook dit heeft consequenties voor het effect van de harmonisatie.

- **De rekenrente**:
  Bij een daling van de rekenrente met een heel procent: +/+ 1,3%
  Bij een stijging van de rekenrente met een heel procent: -/- 1,4%

Conclusie: Gegeven de verwachting van een in de toekomst mogelijk verder stijgende levensverwachting is omzetting van de opgebouwde aanspraken dus gunstig. Effecten van rekenrente hangen af van het feit of deze stijgt of daalt. De effecten zijn echter altijd zeer beperkt in omvang. Andere factoren hebben een veel grotere invloed op het totale pensioenresultaat.

- **Indexatie/korting**:
  Eén jaar indexeren met de looninflatie: +/+ 2 tot 3% per jaar
  Korting, zoals nu mogelijk aan de orde: -/- 7 tot 15%

Van: 10.2.e @dnb.nl
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e @DNB.NL
Onderwerp: RE: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd
Datum: dinsdag 16 oktober 2012 11:06:38
Bijlagen: SZW Concept reactie toezegging 16102012[10.2.e] docx

---

Dag 10.2.e

Ik heb goede hoop dat van onze kant dat tijdstip ook oke is. Zelf kan ik in ieder geval. Ik wacht nog even op bericht van mijn collega's, en laat het jullie zo snel mogelijk weten.

Wat de tekst betreft die jullie eerder aan ons zonden (en die bedoeld is als onderdeel van de toelichting op de wjiziging van de ministeriële regeling): zie de suggesties in bijgaand document.

(See attached file: SZW Concept reactie toezegging 16102012[10 2 e].docx)
Groet,

10.2.e
De Nederlandsche Bank NV
Afdeling Verzekeraars en Pensioenfondsen
Divisie Toezicht Beleid
Tel. 020 10.2.e
Mob 06 10.2.e
Email [10.2.e]@DNB.nl
vrijdag afwezig

10.2.e ---16-10-2012 09:46:00---[10.2.e] 10.2.e 10.2.e en ik kunnen alledrie a.s. donderdagochtend. Ik heb alvast een zaal gere

From 10.2.e ." <10.2.e @MINSZW.NL>
To: "10.2.e @dnb.nl'" <10.2.e @dnb.nl>,
Date: 16-10-2012 09:46
Subject: RE: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeft jd

---

10.2.e

10.2.e 10.2.e en ik kunnen alledrie a.s. donderdagochtend. Ik heb alvast een zaal gereserveerd bij SZW tussen 10.00 – 11.30 uur. Of iemand van de PF kan aanschuiven weet ik nog niet.

Weet jij wellicht al meer?

Verder zou ik willen vragen of je ter voorbereiding op het overleg de wijzigingen bij onze tekst, die jullie voorstellen, zou willen doorsturen. En als het gaat om een meer principiële discussie over de tekst dan horen we het natuurlijk ook graag.

Alvast bedankt voor je reactie.

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 - 10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Van: 10.2.e @dnb.nl [mailto10.2.e @dnb.nl]
Verzonden: maandag 15 oktober 2012 14:26
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Re: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Ben om kwart voor 3 op kantoor. Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e [10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: 10/15/2012 07:46 GMT
Aan: mw 10.2.e
Onderwerp: RE: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Ok, dan bel ik na half drie!
Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @dnb.nl [mailto:10.2.e @dnb.nl]
Verzonden: maandag 15 oktober 2012 9:45
Aan: 10.2.e .
Onde Re: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Oke 10.2.e kunnen we misschien vanmiddag even bellen? (Ben zelf slecht bereikbaar tot een uur of 2). Groet, 10.2.e

---

Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: 10/15/2012 07:35 GMT
Aan: mw 10.2.e al
Cc: 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: RE: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Dag 10.2.e
Ik bel je na half twaalf, ik zit tot die tijd in overleg.

Vriendelijke groeten, 10.2.e

Van: 10.2.e @dnb.nl [mailto:10.2.e @dnb.nl]
Verzonden: vrijdag 12 oktober 2012 16:00
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @DNB.NL; 10.2.e (pggm); q10.2.e i@pggm.nl; 10.2.e @DNB.NL; mw 10.2.e 10.2.e @DNB.NL; 10.2.e
Re: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Dag 10.2.e
Wij willen graag op korte termijn met jullie en de Pensioenfederatie om de tafel over dit onderwerp. Zullen wij a.s. maandag even bellen over de mogelijkheden om dat te regelen? Met vriendelijke groeten, 10.2.e

10.2.e 10/09/2012 16:30 CEDT---Beste 10.2.e 10.2.e en collega's, Hierbij laat ik jullie het volgende weten in verband met de toezeggin

Van: 10.2.e [10.2.e @MINSZW.NL]
Aan: mw 10.2.e ; 10.2.e ' <10.2.e @pensioenfederatie.nl>
Cc: 10.2.e <10.2.e @MINSZW.NL>; "10.2.e <10.2.e @MINSZW.NL>; "10.2.e 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e (pggm)'" 10.2.e @pggm.nl>; "10.2.e @pggm.nl'" 10.2.e @pggm.nl>
Datum: 10/09/2012 16:30 CEDT
Onderwerp: TRIM: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

---

Beste 10.2.e 10.2.e en collega's,

Hierbij laat ik jullie het volgende weten in verband met de toezegging over het onderzoek naar mogelijkheden en risico's van een dusdanige aanpassing van de Pensioenwet dat mogelijk wordt dat pensioenuitvoerders voor zowel bestaande als nieuwe aanspraken – onder actuarieel neutrale herrekening – één pensioenleeftijd kunnen hanteren zonder tussenkomst van de individuele pensioendeelnemers.

Naar aanleiding van de door jullie aangeleverde stukken en standpunten hebben wij intern overleg gevoerd met onze collega's en de pensioenjuristen van SZW. We zijn tot de volgende conclusies gekomen:

1. We zijn nog niet overtuigd van de noodzaak van een aanpassing van de Pensioenwet op dit punt. Wel zien we dat er mogelijk een verduidelijking in de wet nodig is.

2. We vinden het zeer onwenselijk om nu met aanpassing van de Pensioenwet vooruit te lopen op reeds aangekondigde trajecten. Daarbij denken we vooral aan de herziening van het ftk/rapport invaren waarin ook een wijziging van de Pensioenwet is aangekondigd (m.b.t. een aantal dezelfde artikelen als waar het in deze discussie over gaat).

3. We zullen de komende tijd in samenhang met bovengenoemde trajecten bezien of een verduidelijking in de wet nodig is.

We hebben bovenstaande conclusies verwoord in bijgaande concept reactie op de toezegging. Het is de bedoeling om deze reactie op te nemen in de toelichting bij de ministeriele regeling i.v.m. het septemberpakket, waar op dit moment aan gewerkt wordt.

De vraag is of we met deze tekst de bestaande zorgen voldoende kunnen wegnemen. Daarop verneem ik graag jullie reacties.

Indien mogelijk zou ik graag deze week een reactie op bijgevoegd concept ontvangen.

Bij voorbaat hartelijk dank.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Ministerie van SZW

Directie Arbeidsverhoudingen

070 -10.2.e

10.2.e@minsw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

[bijlage "Concept reactie toezegging 091012.docx" gewist door mw 10.2.e 10.2.e/DNB]

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is prohibited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for

damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Van: 10.2.e) (VDI/BTW&OVB)
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e - (Min. van FIN); 10.2.e - AFP/BELEID (Min. van FIN); 10.2.e - DB/AV (Min. van FIN)
Onderwerp: RE: collectief actuariele neutrale omzetting pensioenleeftijd 65 - 67 Pensioenwet
Datum: donderdag 8 november 2012 14:13:15

Hoi 10.2.e

Vooralsnog gaan we ervan uit dat jullie minister er belang aan hecht dat onze minister ook akkoord gaat met verzending van deze brief ☺. Met de informatie die we nu hebben, kunnen we helaas nog niets anders doen dan hem adviseren niet akkoord te gaan met verzending. Immers, met de brief wordt een door fondsen gepercipieerd aansprakelijkheidsrisico via SZW-wetgeving weggenomen. Daardoor wordt potentieel een overheidsaansprakelijkheidsrisico gecreëerd. Het is dus weinig verwonderlijk dat de Pensioenfederatie jullie brief apprecieert ☺. Ambtelijk FIN is absoluut bereid de minister positief te adviseren, maar dan moet wel een geruststellend inzicht kunnen worden gegeven in (deels) eerder bij jullie gevraagde informatie. Tot nu toe is dat niet gebeurd. Graag daarom een reactie op de volgende punten.

1) Is bij DNB geëxpliciteerd dat bij deze actuariële omzetting mogelijk sprake is van een aantasting van rechten (verschil in te hanteren tafels) toen de analyse werd gevraagd (zoals wij hebben gevraagd)?
2) Klopt onze gedachte dat bij deze actuariële omzetting en vervolgens vervroeging van het pensioen op de oorspronkelijke leeftijd sprake is van een benadeling van (met name bepaalde) pensioendeelnemers doordat de te hanteren – actuariële – tafels van *collectief* pensioen uitstellen steeds anders zijn dan de door fondsen te hanteren tafels voor *individueel* pensioen vervroegen?
3) Graag ontvangt FIN een concreet cijfervoorbeeld van een deelnemer bij PGGM met een aanzienlijke hoeveelheid opbouwjaren (stel 38 jaar) met een richtleeftijd 65 jaar die 2 jaar voor zijn oorspronkelijke pensioneringsdatum allereerst te maken krijgt met een collectieve omzetting naar de nieuwe pensioenrichtleeftijd en vervolgens individueel besluit tot een vervroeging naar de oorspronkelijke pensioneringsdatum van 65 jaar.
4) FIN wil graag inzicht in de door DNB verstrekte analyse.
5) Bestaat inzicht in de door pensioenverzekeraars eventueel te behalen verzekeringswinst ten gevolge van het toestaan van deze collectieve omzetting?
6) Kan de juridische analyse worden verstrekt van jullie juristen waarom hier geen sprake is van een inbreuk op het eigendomsrecht als bedoeld in het EVRM (EP)?
7) Kan een onderbouwing worden gegeven waaruit de gesuggereerde AL-verlichting bij pensioenuitvoerders bestaat (omdat dat kennelijk de rechtvaardiging is voor de voorgestelde inbreuk)?

Grt,
10.2.e

Van: 10.2.e . [mailto:10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: donderdag 8 november 2012 10:34
Aan: 10.2.e) (DB/AV);10.2.e) (DB/AV)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: collectief actuariele neutrale omzetting pensioenleeftijd 65 - 67 Pensioenwet

Beste 10.2.e en 10.2.e

In vervolg op onderstaande mailwisseling met 10.2.e , stuur ik hierbij de conceptbrief aan de Eerste Kamer die wij op korte termijn zullen voorleggen aan onze DG en bewindspersoon. De Nederlandsche Bank en de Pensioenfederatie hebben ingestemd met de tekst.

Het punt over het EVRM hebben wij voorgelegd aan onze juristen, maar zij zien niet dat dit mogelijk in strijd met EVRM zou zijn.

Mochten er nog wijzigingen in de brief volgen dan zal ik jullie informeren.

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 - 10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Van: 10.2.e (DB/AV) [mailto10.2.e @minfin.nl]
Verzonden: dinsdag 23 oktober 2012 13:57
Aan: 10.2.e - DB/AV (Min. van FIN)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: collectief actuariele neutrale omzetting pensioenleeftijd 65 - 67 Pensioenwet

Hoi 10.2.e
Als je de zorgen van de pensioenuitvoerders kent (aansprakelijkheidsrisico's), vind ik het eigenlijk wel vreemd dat je vervolgens aan mij vraagt om dat juridische risico verdergaand te onderbouwen. Of we nu willen of niet, een inbreuk op het eigendomsrecht is met EVRM-waarborgen omgeven. Kennelijk maken fondsen zich daar zorgen over. Waarom moet de NL'se Staat dat kennelijke risico dan van ze overnemen?
Grt,
10.2.e

Van: 10.2.e [mailto10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: dinsdag 23 oktober 2012 13:40
Aan: 10.2.e (DB/AV); 10.2.e) (DB/AV)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: collectief actuariele neutrale omzetting pensioenleeftijd 65 - 67 Pensioenwet

10.2.e
Wij kennen die zorgen van de pensioenuitvoerders. Daarom zijn wij ook met hen in gesprek. Zijn jullie in het verleden in een vergelijkbare situatie als de afwijkingen in deze 65-67 zaak door de Europese rechter onder verwijzing naar EVRM op de vingers getikt?

Met vriendelijke groet,
10.2.e
Ministerie van SZW
Anna van Hannoverstraat 8
2595 BJ Den Haag
T #31 (0) 70 10.2.e
M #31 (0) 6 10.2.e
E 10.2.e@minszw.nl
(verzonden vanaf mijn mobiel)

Van: 10.2.e (DB/AV) [mailto10.2.e @minfin.nl]
Verzonden: Tuesday, October 23, 2012 09:41 AM
10.2.e - DB/AV (Min. van FIN); 10.2.e 10.2.e - DB/AV (Min. van FIN)

Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: collectief actuariele neutrale omzetting pensioenleeftijd 65 - 67 Pensioenwet

Hoi 10.2.e

Van 10.2.e ontving ik zojuist nog een afschrift van een mail van de voorzitter van de Kennisgroep Pensioenen van de BD (gestuurd toen ik met bevallingsverlof was). Deze mail tref je hieronder aan (voor zover van belang). De tekst daarvan lijkt me boekdelen spreken. Voorzichtigheid bij het zomaar goedkeuren van collectieve omzetting lijkt geboden. Pensioenfondsen maken zich kennelijk zorgen over aansprakelijkheidsclaims. Het ligt niet voor de hand dat de NL'se Staat die risico's van hen gaat overnemen. In zoverre is de casus collectief omzetten zonder meer vergelijkbaar met invaren.

Grt,
10.2.e

"**Van:** 10.2.e @belastingdienst.nl [mailto 10.2.e @belastingdienst.nl]
Verzonden: woensdag 10 oktober 2012 11:30
Aan: 10.2.e (DB/AV); 10.2.e) (DB/AV); 10.2.e) (DB/AV); 10.2.e (FISCALITEIT); 10.2.e (BLKB/BENB/LB); 10.2.e (BLKB/BENB/LB)
Onderwerp: SPOED: Motie Noten vervallen doorwerkvereiste.
Urgentie: Hoog

Dame en heren,

Ik he zojuist overleg gehad met enige leden van de pensioenfederatie. De secretaris (10.2.e) en de leden van de grote fondsen 10.2.e ABP 10.2.e PfZW, 10.2.e Mn services en 10.2.e Syntrus achmea). Zij voorzien grote uitvoeringsproblemen met de oplossing die wij zullen gaan voorstellen middels het beleidsbesluit om tegemoet te komen aan de Motie Noten om de doorwerkeis te laten vervallen.

Ze hebben twee probleempunten.
Ten eerste is de omzetting van alle rechten naar 67 niet wettelijke geregeld en dus niet wettelijk afdwingbaar. Het probleem voor fondsen die dan wel omzetten naar 67 is dat de actuarieel bepaalde ruilvoeten tussentijds kunnen wijzigen waardoor deelnemers op het moment van omzetten een ander pensioenbedrag krijgen dan op het moment dat men het uitgestelde pensioen weer vervroegd. Fondsen zijn ban voor claims en zullen dus zonder wettelijke afdwingbare regeling, waarschijnlijk kiezen voor het handhaven van de opgebouwde rechten op 65. De rechten vanaf 2014 volgen dan wel het nieuwe regime.

(…).

Met vriendelijke groet,

10.2.e "

Van: 10.2.e) (DB/AV)
Verzonden: maandag 22 oktober 2012 12:04
Aan: 10.2.e) (DB/AV)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: collectief actuariele neutrale omzetting pensioenleeftijd 65 - 67 Pensioenwet

Hoi 10.2.e

FIN zou graag zien dat richting DNB de vraag wordt geëxpliciteerd t.a.v. het mogelijke risico op aantasting van rechten (verschil in tafels). Kan dat?

M.b.t. verschillen bij verzekeraars tov fondsen: bij verzekeraars komt de te behalen verzekeringswinst op een collectieve omzetting toe aan de verzekeraar ipv de pensioendeelnemers. Bij fondsen ligt dit anders.

In zijn algemeenheid (fondsen & verzekeraars) geldt verder dat ook bij een aantasting van minder dan 1% – net als invaren – mogelijk sprake is van een inbreuk op het eigendomsrecht. Mensen die bijvoorbeeld in de komende twee of drie jaar gaan pensioneren, zullen zeker de afwijkingen kunnen vaststellen. Ook als dit vaststellen moeite zou kosten, hebben we denk ik de verantwoordelijkheid onze waarborgtaakstelling na te komen. Wat het financiële voordeel vanwege AL-besparing betreft zou m.i. in de rede liggen dat de Pensioenfederatie inzichtelijk maakt (kwantificeert) hoe groot dit kennelijke voordeel kan zijn. Alleen door het afzetten van het AL-voordeel tegen het actuariele-herrekeningsnadeel kun je volgens mij beoordelen in hoeverre een inbreuk op het eigendomsrecht EVRM-rechtelijk is te rechtvaardigen

Grt,
10.2.e

Van: 10.2.e mailto10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: maandag 22 oktober 2012 11:45
Aan: 10.2.e) (DB/AV);10.2.e) (DB/AV)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: collectief actuariele neutrale omzetting pensioenleeftijd 65 - 67 Pensioenwet

10.2.e

We hebben het al aan DNB gevraagd (zie de mail van 19 oktober 2012 13:57, hieronder).

Denk je dat bij verzekeraars de afwijkingen van collectief actuarieel neutraal van 65 naar 67 en vervolgens individueel actuarieel neutraal van 67 naar 65 groter zijn dan de < 1 % die staan in de pggm notitie ?

Denk je dat je achteraf deze afwijkingen kunt vaststellen, gelet erop dat deze maatregel ook leidt tot lagere administratieve lasten en dat dit ook effect heeft op het pensioenresultaat?

Heb jij een idee hoe je die afwijkingen kunt voorkomen?

Groet
10.2.e

Van: 10.2.e) (DB/AV) [mailto10.2.e @minfin.nl]
Verzonden: maandag 22 oktober 2012 11:33
Aan: 10.2.e - DB/AV (Min. van FIN)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: collectief actuariele neutrale omzetting pensioenleeftijd 65 - 67 Pensioenwet

Hoi 10.2.e

Begrijp ik goed dat jullie het bij DNB uitzetten, of wil je dat wij dat doen? SZW is denk ik meest logisch, eens? Houd je ons op de hoogte van de uitkomst?
Wat FIN van DNB wil weten is overigens niet of er sprake is van een verschil t.o.v. 'invaren' (wat wordt daar immers onder verstaan?), maar vooral of er sprake is/kan zijn

van een generieke benadeling van pensioendeelnemers (m.n. de oudere generatie waarvan aannemelijk is dat zij het pensioen uiteindelijk zullen vervroegen naar hun eerdere AOW-leeftijd dan 67) doordat de te hanteren – actuariële – tafels van pensioen uitstellen steeds anders zijn dan de door fondsen te hanteren tafels voor pensioen vervroegen. Bij fondsen kun je je overigens nog op het standpunt stellen dat sprake is van solidariteit binnen het fonds, maar bij verzekeraars lijkt dat principieel anders te liggen (korten en daarmee verhogen verzekeringswinst).

Grt,
10.2.e

Van: 10.2.e [mailto10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: maandag 22 oktober 2012 10:01
Aan: 10.2.e) (DB/AV);10.2.e (10.2.e (DB/AV)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: collectief actuariele neutrale omzetting pensioenleeftijd 65 - 67 Pensioenwet

10.2.e

Ik ben het eens met je aanpassing.

Over je vraag. Wij vinden collectief actuarieel neutraal van 65 naar 67 en vervolgens individueel actuarieel neutraal van 67 naar 65 (en vervolgens vaststellen dat er afwijkingen zijn < 1 %, zie bijlage 1 van de pggm notitie die ik je eerder zond): geen invaren. Ik ben benieuwd wat DNB van deze tekst vindt. We houden jullie op de hoogte.

Gr
10.2.e

Van: 10.2.e) (DB/AV) [mailto10.2.e @minfin.nl]
Verzonden: maandag 22 oktober 2012 9:41
Aan: 10.2.e , 10.2.e - DB/AV (Min. van FIN)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: collectief actuariele neutrale omzetting pensioenleeftijd 65 - 67 Pensioenwet

Hoi 10.2.e

Bijgaand. Eén kleine aanpassing en één vraag.

Grt,
10.2.e

Van: 10.2.e [mailto10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: maandag 22 oktober 2012 9:30
Aan: 10.2.e) (DB/AV);10.2.e) (DB/AV)
CC: 10.2.e
Onderwerp: collectief actuariele neutrale omzetting pensioenleeftijd 65 - 67 Pensioenwet

10.2.e / 10.2.e

Ter info. Als jullie kritiek hebben: dit is je kans!

Groet

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 19 oktober 2012 13:57

Aan: '10.2.e @dnb.nl'; 10.2.e @DNB.NL; '10.2.e pggm)'
CC: 10.2.e
Onderwerp: aangepaste concept tekst

Beste allen,

Hierbij sturen we een nieuwe concept tekst in reactie op de toezegging van Minster Kamp aan de Eerste Kamer. De wijzigingen die we gisteren tijdens het overleg afgesproken hebben, zijn zo veel mogelijk verwerkt.

Ter toelichting nog het volgende:
Het enige punt dat er niet in staat is de verwijzing naar de introductie van de VPL wetgeving. Bij nader inzien leggen we daarmee mogelijk een verkeerde associatie, nl. met 'invaren'. VPL ging niet alleen om aanpassing van de pensioenleeftijd maar ook om omzetting eindloon naar middelloon en dat laatste raakt mogelijk aan invaren. Verder staat in de notitie van PGGM dat destijds bij de introductie van VPL discussie is geweest over het instemmingsvereiste van deelnemers. Dit zou ook nog vragen kunnen oproepen.

Verder is inmiddels bij SZW besloten dat de bijgevoegde tekst door middel van een aparte brief van de Minister aan de Eerste Kamer gezonden zal worden. De toelichting bij de ministeriële regeling rond het septemberpakket is toch niet de aangewezen plaats voor deze tekst en bovendien zou de planning hierdoor te krap worden.

We horen uiteraard graag jullie reacties op de aangepaste tekst. Graag zou ik deze eind volgende week of uiterlijk 30 oktober ontvangen, zodat de brief daarna zo spoedig mogelijk aan de Minister kan worden voorgelegd.

Bij voorbaat hartelijk dank.

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 - 10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van

berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e - DB/AV (Min. van FIN)
Cc: 10.2.e - DB/AV (Min. van FIN); '10.2.e@belastingdienst.nl"; 10.2.e
Onderwerp: RE: 65 - 67
Datum: woensdag 3 oktober 2012 14:51:05
Bijlagen: 12-107defversie.doc

10.2.e

Hierbij de PGGM notitie van 17 september 2012 waarnaar je vroeg, met daarin in bijlage 1 de berekende gevolgen van een besluit van de pensioenuitvoerder tot actuariële neutrale collectieve omzetting van de pensioenleeftijd (de pensioenrichtleeftijd op grond van de Pensioenwet) van 65 naar 67 en vervolgens latere individuele terugruil van 67 naar 65. Men komt tot afwijkingen kleiner dan 1 %.

Over onze beleidslijn:
- M.i. is dit een discussie onder de fiscale maxima. Zie je dat anders, dan hoor ik het graag.
- M.i. is hierbij geen sprake van een invaarproblematiek.
- De afwijkingen van kleiner dan 1 % in de bijlage 1 van de PGGM notitie geven aan dat het hierbij gaat om zeer kleine verschillen. Daartegenover staan veel grotere effecten van aanpassing van de pensioenleeftijd op de kosten van de pensioenuitvoerder (kosten systemen en voorlichting) en de invloed op het pensioenresultaat van toekomstige beleggingsopbrengsten en de ontwikkeling van de rekenrente.
- We willen het pensioenfondsen niet onmogelijk maken in 2013 uit te kunnen gaan van een aangepaste pensioenleeftijd. Pensioenfondsen willen dat kunnen doen zonder dat de deelnemers daartegen bezwaar zouden kunnen maken op grond van artikel 83, lid 2, onder a., Pensioenwet. Over de wijze waarop is nog onduidelijkheid. We zijn nog niet 100% overtuigd dat voor deze collectieve omzetting de Pensioenwet moet worden aangepast. Dat komt omdat we nog niet weten of dit valt onder artikel 19 of onder artikel 20 Pensioenwet. (We zoeken dus nog uit of een collectieve actuariële neutrale wijziging van de pensioenleeftijd (terwijl het overige karakter van de pensioenovereenkomst ongewijzigd blijft) wezenlijk anders is dan een collectieve waardeoverdracht in de zin van artikel 20 Pensioenwet.)
- Als een nadere verduidelijking moet of wenselijk is, dan wil het pensioenveld die verduidelijking voor 1 november 2012 voor de fondsen die voornemens zijn de pensioenleeftijd per 1/1/13 aan te passen. Ook daarbij bekijken we nog hoe.

Gr

10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e) (DB/AV) [mailto10.2.e @minfin.nl]
Verzonden: dinsdag 2 oktober 2012 9:31
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e DB/AV (Min. van FIN); 10.2.e@belastingdienst nl'
Onderwerp:

Ha 10.2.e

We hebben vorige week even gesproken over (collectief) omzetten van de bestaande pensioenrechten naar rechten met de nwe richtleeftijd (actuarieel neutraal). Ik gaf aan dat een individu in dat geval mogelijk toch wordt geraakt in zijn eigendomspositie. De keuze op een later moment toch te vervroegen betekent het hanteren van een andere tafel dan bij omzetting (die mogelijk nadelig is, o.m. vanwege averse selectie veronderstelling). Naar ik begreep deelde jij deze lezing en beschikte je over cijfers van pggm hierover waar sprake was van een vermindering met 1% oid. Zouden wij deze cijfers ook kunnen inzien? Dit ivm vragen van de federatie over versoepeling van de variabiliseringsregels waar in feite eenzelfde effect aan orde is. Ook vernemen we graag de beleidslijn die jullie overwegen tav collectief omzetten mogelijk maken.

Grt,
10.2.e

Sent by blackberry (+31610.2.e

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e - DB/AV (Min. van FIN)
Cc: 10.2.e (Min. van FIN); 10.2.e @belastingdienst 10.2.e
10.2.e - FM/FS (Min. van FIN)
Onderwerp: RE: 65 - 67
Datum: donderdag 11 oktober 2012 11:08:39
Bijlagen: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd.msg

---

10.2.e/10.2.e

Hier denken wij aan (bij dit onderwerp): zie bijlage.

gr

10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 10.2.e) (DB/AV) [mailto10.2.e @minfin.nl]
Verzonden: woensdag 3 oktober 2012 20:33
Aan: 10.2.e
CC 10.2.e DB/AV (Min. van FIN); '10.2.e@belastingdienst nl';10.2.e
10.2.e - FM/FS (Min. van FIN)
Onderwerp: Re: 65 - 67

Hoi 10.2.e

Notitie pggm inmiddels helemaal bekeken. Wat ik mis is duidelijkheid over de vraag of pggm bij het herrekenen van aanspraken naar een hogere leeftijd andere tafels gebruikt dan bij een actuarieel herrekenen naar een vroegere leeftijd ZONDER dat de pensioenleeftijd tussentijds is gestegen. Volgens mij zou je dat effect in beeld moeten hebben voordat je een beleidsmatige beslissing neemt. Mijn indruk is dat een fonds bij vervroegen rekening houdt met het risico van averse selectie. Dit punt wordt - al dan niet toevallig - niet in de notitie van pggm in beeld gebracht. FIN is ook in die informatie geinteresseerd (juist omdat hier de EVRM-discussie kan opspelen).

Grt,
10.2.e

Sent by blackberry (+316 10.2.e)

----- Oorspronkelijk bericht -----
Van: 10.2.e) (DB/AV)
Verzonden: Wednesday, October 03, 2012 07:20 PM
Aan: '10.2.e@MINSZW.NL' 10.2.e@MINSZW.NL>
Cc 10.2.e) (DB/AV);10.2.e belastingdienst.nl' <10.2.e@belastingdienst nl>;
10.2.e @MINSZW 10.2.e @MINSZW.NL>;10.2.e MINSZW.NL'
10.2.e @MINSZW.NL>;10.2.e) (FM/FS)
Onderwerp: Re: 65 - 67

Hoi 10.2.e

Voordat ik het vergeet (en wellicht ten overvloede): als je wel een wettelijke regeling moet treffen, lijkt me verstandig als je de collectieve omzetting alleen toestaat indien sprake is van een wettelijke verhoging van de (fiscale) pensioenrichtleeftijd vanwege de toegenomen levensverwachting. Althans, doe je dat niet dan ondermijn je - als ik het goed zie - de normaliter geldende waarborgregelgeving uit het PW.

Grt,
10.2.e

Sent by blackberry (+31 10.2.e

----- Oorspronkelijk bericht -----
Van 10.2.e) (DB/AV)
Verzonden: Wednesday, October 03, 2012 07:15 PM
Aan: 10.2.e@MINSZW.NL' 10.2.e@MINSZW.NL>
Cc: 10.2.e) (DB/AV); 10.2.e@belastingdienst.nl' 10.2.e @belastingdienst nl>;
10.2.e @MINSZW.NL' 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @MINSZW.NL'
10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e) (FM/FS)
Onderwerp: Re: 65 - 67

Hoi 10.2.e

Dank voor memo!

Eens dat deze discussie in beginsel niet fiscaal is, aangenomen dat sprake zal zijn van een actuarieel neutrale herrekening als bedoeld in de Wet LB 1964 naar de nwe richtleeftijd (overigens geregeld in diezelfde wet ipv genoemd PW :-)).

Kan niet uitsluiten dat hier mogelijk wel soortgelijke EVRM-discussies kunnen spelen als bij invaren. Pggm zegt zelf immers reeds dat sprake is van kans op nadeel (al zijn effecten wellicht beperkt en ongetwijfeld uiteenlopend naar dienstjaren van deelnemer). Misschien handig om dit nog even met 10.2.e op te nemen (bij deze neem ik haar op in cc)? Als het PW niet aangepast hoeft te worden, is er natuurlijk geen issue (dus kan me wel doelredenering voorstellen :-))!

De positieve invloed op de AL van een pensioenuitvoerder kan ik overigens helemaal volgen. Effect maatregel op de beleggingsopbrengsten snap ik niet, maar doet er ook niet toe.

Succes met beslissen!!

Grt,
10.2.e
PS: kennis uit pggm-memo nemen we mee met verzoeken om versoepeling van fiscale variabiliseringsregels.

Sent by blackberry (+316 10.2.e)

----- Oorspronkelijk bericht -----
Van: 10.2.e [mailto 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: Wednesday, October 03, 2012 02:51 PM
Aan: 10.2.e) (DB/AV)
Cc: 10.2.e (DB/ 10.2.e @belastingdienst.nl' 10.2.e @belastingdienst nl>: 10.2.e ,
10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: RE: 65 - 67

10.2.e

Hierbij de PGGM notitie van 17 september 2012 waarnaar je vroeg, met daarin in bijlage 1 de berekende gevolgen van een besluit van de pensioenuitvoerder tot actuariële neutrale collectieve omzetting van de pensioenleeftijd (de pensioenrichtleeftijd op grond van de Pensioenwet) van 65 naar 67 en vervolgens latere individuele terugruil van 67 naar 65. Men komt tot afwijkingen kleiner dan 1 %.

Over onze beleidslijn:
- M.i. is dit een discussie onder de fiscale maxima. Zie je dat anders, dan hoor ik het graag.
- M.i. is hierbij geen sprake van een invaarproblematiek.
- De afwijkingen van kleiner dan 1 % in de bijlage 1 van de PGGM notitie geven aan dat het hierbij gaat om zeer kleine verschillen. Daartegenover staan veel grotere effecten van aanpassing van de pensioenleeftijd op de kosten van de pensioenuitvoerder (kosten systemen en voorlichting) en de invloed op het pensioenresultaat van toekomstige beleggingsopbrengsten en de ontwikkeling van de rekenrente.
- We willen het pensioenfondsen niet onmogelijk maken in 2013 uit te kunnen gaan van een aangepaste pensioenleeftijd. Pensioenfondsen willen dat kunnen doen zonder dat de deelnemers daartegen bezwaar zouden kunnen maken op grond van artikel 83, lid 2, onder a., Pensioenwet. Over de wijze waarop is nog onduidelijkheid. We zijn nog niet 100% overtuigd dat voor deze collectieve omzetting de Pensioenwet moet

worden aangepast. Dat komt omdat we nog niet weten of dit valt onder artikel 19 of onder artikel 20 Pensioenwet. (We zoeken dus nog uit of een collectieve actuariële neutrale wijziging van de pensioenleeftijd (terwijl het overige karakter van de pensioenovereenkomst ongewijzigd blijft) wezenlijk anders is dan een collectieve waardeoverdracht in de zin van artikel 20 Pensioenwet.)
- Als een nadere verduidelijking moet of wenselijk is, dan wil het pensioenveld die verduidelijking voor 1 november 2012 voor de fondsen die voornemens zijn de pensioenleeftijd per 1/1/13 aan te passen. Ook daarbij bekijken we nog hoe.

Gr

10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van 10.2.e) (DB/AV) [mailto10.2.e @minfin.nl]
Verzonden: dinsdag 2 oktober 2012 9:31
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e - DB/AV (Min. van FIN); 10.2.e@belastingdienst nl'
Onderwerp:

Ha 10.2.e

We hebben vorige week even gesproken over (collectief) omzetten van de bestaande pensioenrechten naar rechten met de nwe richtleeftijd (actuarieel neutraal). Ik gaf aan dat een individu in dat geval mogelijk toch wordt geraakt in zijn eigendomspositie. De keuze op een later moment toch te vervroegen betekent het hanteren van een andere tafel dan bij omzetting (die mogelijk nadelig is, o.m. vanwege averse selectie veronderstelling). Naar ik begreep deelde jij deze lezing en beschikte je over cijfers van pggm hierover waar sprake was van een vermindering met 1% oid. Zouden wij deze cijfers ook kunnen inzien? Dit ivm vragen van de federatie over versoepeling van de variabiliseringsregels waar in feite eenzelfde effect aan orde is. Ook vernemen we graag de beleidslijn die jullie overwegen tav collectief omzetten mogelijk maken.

Grt,
10.2.e

Sent by blackberry (+3110.2.e)

_____

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e @dnb.nl 10.2.e dnb.nl; 10.2.e @pggm.nl"; 10.2.e (pggm)"; 10.2.e @pggm.nl"
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: aangepaste brief collectieve omzetting pensioenleeftijd
Datum: dinsdag 6 november 2012 09:37:06

Beste 10.2.e
Ook de pensioenfederatie heeft geen opmerkingen. We zijn akkoord.

Met vriendelijke groet,
10.2.e
pensioenfederatie

Verzonden vanaf mijn HTC

Van: 10.2.e @dnb.nl <10.2.e @dnb.nl>
Verzonden: vrijdag 2 november 2012 14:04
Aan: 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @dnb.nl <10.2.e @dnb.nl>; 10.2.e @pggm.nl' 10.2.e l@pggm.nl>;10.2.e @pensioenfederatie.nl>; 10.2.e pggm)' <10.2.e @pggm.nl>;10.2.e @pggm.nl' 10.2.e @pggm.nl>
CC: 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e . 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: Re: aangepaste brief collectieve omzetting pensioenleeftijd

Dag 10.2.e deze brief is wat ons betreft ok. Met vriendelijke groet,
10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: 11/01/2012 13:22 GMT
Aan: mw 10.2.e ;10.2.e ; 10.2.e @pggm nl'" <10.2.e @pggm nl>; 10.2.e @pensioenfederatie nl>; 10.2.e pggm)'" 10.2.e @pggm nl>; "10.2.e @pggm nl'" 10.2.e @pggm.nl>
Cc: "10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: aangepaste brief collectieve omzetting pensioenleeftijd

Beste allemaal,

Hierbij ontvangen jullie de aangepaste concept tekst voor de reactie op de toezegging i.v.m. het collectief omzetten van de pensioenleeftijd. Ik heb het alvast in de vorm van een brief aan de Eerste Kamer gegoten (de ondertekening moeten we volgende week nog aanpassen i.v.m. de nieuwe minister).

De tekst is aangepast naar aanleiding van de opmerkingen van DNB, de Pensioenfederatie en onze eigen juristen.

Het is zoals gezegd op een aantal punten stelliger geformuleerd. In verband daarmee hebben we ook de verwijzing naar toekomstige trajecten eruit gehaald. Mocht er in de toekomst toch onduidelijkheid ontstaan (bijv. nav jurisprudentie) dan zullen we de wijziging in die trajecten meenemen, maar het roept waarschijnlijk allerlei vragen op als we daar nu al op vooruit lopen.

Verder heb ik jullie tekstsuggesties grotendeels overgenomen. De passage over 'invaren' laten we na overleg met onze juristen toch staan, juist om duidelijk te maken dat niet alles als invaren kan worden bestempeld.

Ik verneem graag begin volgende week of jullie akkoord zijn met deze tekst. Dan kunnen we de brief daarna zo spoedig mogelijk richting onze Minister sturen.

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 -10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is prohibited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: concept brief Eerste Kamer
Datum: vrijdag 30 november 2012 11:27:21

Beste 10.2.e en 10.2.e

Nogmaals bedankt voor het toesturen van de conceptbrief.

In de (concept)brief is niet juridisch onderbouwd op grond waarvan pensioenuitvoerders opgebouwde pensioenaanspraken na actuariële herrekening zouden mogen verschuiven naar de nieuwste pensioenrichtleeftijd. Om de brief ook voor de uitvoeringspraktijk eventueel van nut te kunnen laten zijn, is het van belang dat in de brief ook jullie juridische argumentatie wordt opgenomen.

Belangrijker is echter dat volgens ons de Pensioenwet nu geen mogelijkheid biedt van omzetting van pensioenaanspraken met een ingangsleeftijd van 65 jaar of eerder naar pensioenaanspraken met een ingangsleeftijd van 67 jaar. In artikel 20 Pensioenwet is namelijk de bevoegdheid tot wijziging van opgebouwde pensioenaanspraken (waardeoverdracht) beperkt tot in de wet beschreven situaties. Een uitbreiding van de Pensioenwet, bijvoorbeeld in artikel 83, is nodig (waarbij dan een individuele bezwaarmogelijkheid zou moeten komen te vervallen).

Verder merken wij nog het volgende op.

- In de brief komt niet (duidelijk) naar voren of de mogelijkheid ook geldt bij gewezen deelnemers.
- De brief is op onderdelen geschreven vanuit het perspectief van pensioenfondsen in plaats van pensioenuitvoerders. Zie de termen “pensioenfondsbestuur” en “evenwichtige belangenafweging”.
- De term “individuele grondslagen” in de 6e alinea is verwarrend omdat vervroegingsfactoren ook op collectieve actuariële gelijkwaardigheid zijn gebaseerd en de gebruikte term iets anders zou kunnen suggereren. Eigenlijk wordt bedoeld: de vervroegingsfactoren die op het moment van daadwerkelijke vervroeging gelden.

Als jullie naar aanleiding van deze reactie vragen hebben, dan weten jullie mij te vinden.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: maandag 26 november 2012 10:07
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: concept brief Eerste Kamer

Beste 10.2.e

Zoals telefonisch besproken stuur ik hierbij de concept brief aan de Eerste Kamer in verband met de toezegging n.a.v. het verhogen van de pensioenrichtleeftijd. Deze versie van de brief hebben wij ook voorgelegd aan de Pensioenfederatie en DNB. We zijn nog in afwachting van de reacties

We horen graag de reactie van het Verbond van Verzekeraars op dit concept. Graag zouden we in de loop van deze week de reactie ontvangen (graag per mail aan mijn collega 10.2.e , zie CC, en mijzelf) . De planning is dat de brief begin december naar de Kamer zal worden verstuurd.

Bij voorbaat hartelijk dank. Als er nog vragen zijn hoor ik het graag. Ik ben bereikbaar per mail of

06-10.2.e

Me vriendelijke groeten,
10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: inbreng Roos Vermeij
Datum: dinsdag 5 februari 2013 10:45:12

10.2.e

Dat klopt. Als er geen sprake is van een verplichtgestelde regeling op grond van de Wet Bpf 2000 en er is een OR dan heeft deze instemmingsrecht. Als de OR die instemming niet geeft kan de ondernemer de zaak voorleggen aan de Kantonrechter. Instemming van de OR bindt de individuele werknemer niet direct. Die kan nog bezwaar maken tegen de eenzijdige wijziging van de pensioenovereenkomst. Zoals je aangeeft is voor een eenzijdige wijziging nodig dat er een wijzigingsbeding is en dat er een zwaarwegend belang is. Ik denk wel dat de werkgever zo'n zwaarwegend belang gelet op de maatschappelijke discussie en de wijziging van de AOW-leeftijd zou moeten kunnen aantonen. Dat neemt niet weg dat procedures altijd een risico vormen en er vooral zorg is dat die procedures er komen. Dit is ook besproken in het kader van de brief aan de TK.
De focus in de discussie leek overigens vooral gericht op de bezwaarmogelijkheid van artikel 83 PW dat in dit traject m.i. geen rol speelt.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 5 februari 2013 8:59
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e .
Onderwerp: RE: inbreng Roos Vermeij

10.2.e 10.2.e

Dat de Pensioenwet niet behoeft te worden aangepast zijn we het over eens. De vraag uit de EK is of pensioenuitvoerders 1 pensioenleeftijd kunnen hanteren zonder tussenkomst van de individuele deelnemers.

Bij verzekerde regelingen ben ik daar niet zeker van. De pensioenrichtleeftijd is een onderdeel van de pensioenovereenkomst. Als de leeftijd wordt gewijzigd, wordt daarmee ook de pensioenovereenkomst gewijzigd. Dit zal moeten worden verwerkt in de pensioenuitvoeringsovereenkomst. Bij verzekerde regelingen heeft de OR dan instemmingsrecht, zowel ten aanzien van de wijziging van de pensioenovereenkomst als ten aanzien van de uitvoeringsovereenkomst. Zonder instemming van de OR heeft de werkgever een probleem volgens mij. Daarnaast vereist een wijziging van de pensioenovereenkomst bij een verzekerde regeling de aanwezigheid van een schriftelijk eenzijdig beding en een zwaarwichtig belang. Daar kunnen werknemers zich verzetten.

Hoe zien jullie dat ? De brief aan de TK zegt daar niets over. Het wordt opengelaten. Volgens mij gaat daar de discussie over.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 5 februari 2013 8:04
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: inbreng Roos Vermeij

10.2.e

Hierbij mijn reactie vanaf de BB:

Onze conclusie is dat het niet nodig is om de Pensioenwet aan te passen. Het klopt dat pensioenjuristen er verschillend over denken (er zijn ook juristen die onze conclusie ondersteunen).
We gaan daarom nu niet voor de zekerheid de wet aanpassen. Mocht het zo zijn dat er in de toekomst jurisprudentie ontstaat die aanleiding geeft tot aanpassen van de wet, dan zullen wij dat te zijner tijd bezien. Zoals ook in de brief staat, verwacht ik op basis van de huidige stand van zaken geen problemen bij de omzetting.

10.2.e zie ook nog de Q en A over juridische risico's die ik al had gemaakt.

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: Monday, February 04, 2013 05:31 PM
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: inbreng Roos Vermeij

Beste mensen,
Hieronder uit een intern PvdA-stuk de punten die Roos Vermeij woensdag wil maken. Ik heb de passages onderstreept die relevant zijn, en daarbij de namen genoemd waaraan hier ik hierbij in eerste instantie denk.
Graag **morgen voor 12.00 uur** een reactie (inclusief dat we het

1. Kern van de zaak
Dit AO is al 2 keer uitgesteld sinds half november. Op de agenda staan een aantal stukken over het nieuwe FTK (o.a. uitstelbrief, de UFR-methode voor de rekenrente, UFR-commissie) en allerlei rapporten over diverse pensioenonderwerpen

2. Communicatieboodschap
De PvdA staat voor het behoud van het Nederlandse pensioenstelsel, voor behoud van collectiviteit en solidariteit. Het is nodig om ons pensioenstelsel aan te passen, om te zorgen dat ouderen een goed pensioen blijven ontvangen en jongere generaties een goed pensioen blijven opbouwen. Het is van belang dat hier voortvarend mee aan de slag wordt gegaan.

3. Standpunt PvdA
Buiten reikwijdte

-

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Collectief omzetten pensioenrichtleeftijd – bij de wetsbehandeling van de verhoging van de AOW-leeftijd is ook afgesproken dat per 2014 de pensioenrichtleeftijd naar 67 jaar gaat. Vanaf dat jaar bouwt iedereen pensioenrechten op met de pensioenrichtleeftijd 67. Alle reeds opgebouwde rechten tot 65 blijven in tact. Om het nu overzichtelijk te maken wat voor rechten mensen allemaal hebben opgebouwd, is het handig als we met 1 richtleeftijd kunnen communiceren, 67 jaar. Dit betekent dat rechten tot 65 actuarieel herrekend moeten worden tot 67 jaar. Dit gebeurt binnen het eigen opgebouwde pensioen, er vindt hiermee geen waardeoverdracht van jong naar oud of vv plaats. Jetta heeft laten uitzoeken dat het volgens de wet mogelijk is om dit door pensioenfondsen uit te laten voeren, zonder dat iedere deelnemer hier individueel toestemming voor moet geven. Een aantal pensioenjuristen is echter van mening dat dit niet binnen de huidige wet- en regelgeving mogelijk is. Er is onenigheid over de interpretatie van 'aantasten' en 'wijzigen'. Om rechtszaken voor te zijn, moeten we zelf voor de zekerheid de wet dan maar aanpassen? 10.2.e

Buiten reikwijdte

10.2.e /10.2 e

10.2.e
Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 10.2.e
06 10.2.e

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: nieuwe tekst 65-67
Datum: vrijdag 19 oktober 2012 10:20:39
Bijlagen: Concept reactie toezegging 181012 reactie10.2.e

10.2.e

Mooie tekst. Zie een paar aanscherpingen. VPL er toch maar uit. VPL ging niet alleen om aanpassing pensioenleeftijd maar ook om omzetting eindloon naar middelloon. En dat laatste is volgens mij invaren. Door naar VPL te verwijzen leggen we wellicht snel een verkeerde associatie.

DNB heb ik erin gefietst: "die uiteraard ook plaatsvindt binnen het toezichtskader van de Pensioenwet".

Ik hoor het graag.

10.2.e

Van: 10.2.e .
Verzonden: donderdag 18 oktober 2012 16:32
Aan: 10.2.e
Onderwerp: nieuwe tekst 65-67

Hoi 10.2.e en 10.2.e

Zie bijgaand een aangepaste tekst. Punt over toezicht DNB heb ik er nog even uit gelaten.
Ik hoor graag jullie reacties. Volgende week zal ik het in de vorm van een brief aan de EK gieten.

Bij voorbaat dank.

Groet, 10.2.e

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Directie AV
4510/A6.12
10.2.e@minszw.nl

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: notitie over collectieve omzetting van pensioenaanspraken naar 67 jaar
Datum: vrijdag 5 oktober 2012 19:00:40

10.2.e

Als het langs deze weg wordt aangepakt wordt alles invaren. Daar zal 10.2.e ook geen voorstander van zijn. Zoals al eerder aangegeven is er m.i. geen sprake van het aantasten van opgebouwde rechten maar alleen van een wijziging van de pensioenovereenkomst waarbij dan nog wel de vraag is of er sprake is van collectieve waardeoverdracht. Na mijn Buiten reikwijdte hebben we vast wel weer contact hierover.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 5 oktober 2012 15:36
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: notitie over collectieve omzetting van pensioenaanspraken naar 67 jaar

10.2.e

Zie bijgaand de aangepaste notitie van de Pensioenfederatie. Die kunnen we a.s. maandag ook bespreken.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@pensioenfederatie.nl]
Verzonden: vrijdag 5 oktober 2012 14:28
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @pggm.nl); 10.2.e @pggm.nl
Onderwerp: notitie over collectieve omzetting van pensioenaanspraken naar 67 jaar

Beste 10.2.e en 10.2.e

Zoals aangekondigd, bij deze de aangepaste notitie. Het wordt toch geen wijziging van artikel 83 PW maar opname van een nieuw artikel 83a PW met een hele kleine aanpassing van artikel 20 PW. Ik verneem graag van jullie.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Pensioenfederatie
Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag
telefoon: 07010.2.e
e-mail: 10.2.e@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 28 september 2012 13:27
Aan: '10.2.e @MINSZW.NL'
Onderwerp: collectieve omzetting van pensioenaanspraken vervolg

Beste 10.2.e en 10.2.e

Na intern overleg over dit onderwerp, laat ik alvast weten dat wij op hele korte termijn een kortere aangepaste notitie zullen toesturen. In die aangepaste notitie wordt duidelijk dat de Pensioenfederatie de denkrichting 2 aanneemt (dus variant 1 niet) en dat we een voorstel tot wijziging van artikel 83 PW doen dat een kleine wijziging inhoudt. Het is voor (gewezen) deelnemers en pensioenuitvoerders van belang dat op dit dossier voortgang wordt geboekt. Sommigen fondsen zouden zelfs al per 2013 er mee te maken kunnen krijgen als door implementatie van het septemberpakket de pensioenrichtleeftijd naar 67 jaar gaat. Ook om die reden hebben wij de notitie nu praktischer ingestoken, door het maken van de keuze voor (interne) waardeoverdracht.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Pensioenfederatie
Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag
telefoon: 07010.2.e
e-mail: 10.2.e@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

Van: 10.2.e [mailt10.2.e @pggm.nl]
Verzonden: maandag 17 september 2012 14:33
Aan: '10.2.e @MINSZW.NL'; 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: collectieve omzetting van pensioenaanspraken

Beste 10.2.e en 10.2.e

Zoals afgesproken, stuur ik bijgaand (mede namens 10.2.e en 10.2.e) de gevraagde notitie inzake de omzetting van pensioenaanspraken naar een nieuwe pensioenleeftijd.

Uiteraard tot nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Afdeling Beleidsadvisering & Productmanagement
10.2.e @pggm.nl
(030) 10.2.e/06-10.2.e

🖷 (030)10.2.e

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Reactie Pensioenfederatie op aangepaste brief collectieve omzetting pensioenleeftijd
Datum: maandag 3 december 2012 11:58:47

Hallo 10.2.e en 10.2.e

Ik verneem graag wat jullie definitieve koers nu is en wanneer de brief naar de EK gaat.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Pensioenfederatie
Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag
telefoon: 070-10.2.e
e-mail: 10.2.e@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 27 november 2012 11:24
Aan: 10.2.e MINSZW.NL
CC: 10.2.e dnb.nl; 10.2.e @DNB 10.2.e pggm.nl; 10.2.e @pggm.nl); 10.2.e @pggm.nl);10.2.e @pfzw.nl; 10.2.e @MINSZW.NL;10.2.e
Onderwerp: Reactie Pensioenfederatie op aangepaste brief collectieve omzetting pensioenleeftijd

Beste 10.2.e

Bij deze komt de Pensioenfederatie terug op de nieuwe versie van de brief van SZW aan de Eerste Kamer over de collectieve omzetting van opgebouwde aanspraken naar de nieuwe pensioenleeftijd vanaf 2014 zonder een bezwaarmogelijkheid van betrokkene (hierna harmonisatie genoemd). De oude versie van de brief van SZW bood pensioenfondsen comfort dat harmonisatie op grond van de Pensioenwet mogelijk is. De nieuwe versie van de brief biedt dat comfort niet meer. In de nieuwe versie wordt namelijk expliciet het juridische risico van harmonisatie bij de pensioenfondsen of pensioenuitvoerders neergelegd. Daarmee heeft de brief aan de Eerste Kamer geen toegevoegde waarde meer voor pensioenfondsen. Pensioenfondsen zullen naar onze verwachting niet overgaan tot harmonisering.

Het is teleurstellend dat uit de nieuwe brief zo duidelijk blijkt dat voor de overheid de harmonisatie van ondergeschikt belang is. Harmonisatie leidt tot meer transparantie in de eigen pensioensituatie van (gewezen) deelnemers, hetgeen naar onze mening van groot maatschappelijk belang is. Als niet wordt geharmoniseerd zal dit in de nabije toekomst nog meer complexiteit opleveren in de informatie en communicatie aan betrokkenen over hun individuele pensioensituatie. Dit zal ook inhouden dat de uitvoeringskosten van pensioenfondsen verder zullen stijgen.

Het moge duidelijk zijn, de Pensioenfederatie ziet graag dat de oude versie van de brief aan de Eerste Kamer wordt gestuurd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Pensioenfederatie
Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag
telefoon: 070-10.2.e
e-mail: 10.2.e@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 21 november 2012 13:30
Aan: '10.2.e @dnb.nl'; 10.2.e @DNB.NL;10.2.e @pggm.nl'; 10.2.e (pggm)'; 10.2.e @pggm.nl'
CC: 10.2.e

Onderwerp: aangepaste brief collectieve omzetting pensioenleeftijd

Beste allemaal,

Wij hebben onlangs gesproken met fiscaal Financien over de brief aan de EK over collectieve omzetting pensioenleeftijd. Daardoor is de brief opnieuw aangepast. Hoofdlijn is nog steeds dat aanpassing van de Pensioenwet niet nodig is, maar dat de verantwoordelijkheid voor het risico op eventueel nadeel voor de deelnemer bij de pensioenuitvoerders ligt. De pensioenuitvoerders zullen zelf de belangenafweging moeten maken.
10.2.g
. 10.2.e 10.2.g
.
Overigens vermoed ik dat de combinatie van collectieve omzetting 65-67 en latere individuele terugzetting van 67 naar 65 bij verdere toekomstige stijging van de levensverwachting leidt tot grotere verschillen dan bij een gelijkblijvende levensverwachting. En volgens recente berichten gaat het met die stijging van de levensverwachting erg goed. En ik sluit niet uit dat het verschil bij de ene pensioenuitvoerder anders is dan bij een andere.

Graag jullie eventuele opmerkingen voor eind deze week per mail aan 10.2.e .

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Directie Arbeidsverhoudingen
Anna van Hannoverstraat 4
2595 BJ Den Haag
T 070 10.2.e
M 06 10.2.e
E 10.2.e@minszw.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 1 november 2012 14:23
Aan: '10.2.e @dnb.nl';10.2.e @DNB.NL; '10.2.e @pggm.nl'; 10.2.e 10.2.e @pggm.nl'
CC: 10.2.e
Onderwerp: aangepaste brief collectieve omzetting pensioenleeftijd

Beste allemaal,

Hierbij ontvangen jullie de aangepaste concept tekst voor de reactie op de toezegging i.v.m. het collectief omzetten van de pensioenleeftijd. Ik heb het alvast in de vorm van een brief aan de Eerste Kamer gegoten (de ondertekening moeten we volgende week nog aanpassen i.v.m. de nieuwe minister).

De tekst is aangepast naar aanleiding van de opmerkingen van DNB, de Pensioenfederatie en onze eigen juristen.

Het is zoals gezegd op een aantal punten stelliger geformuleerd. In verband daarmee hebben we ook de verwijzing naar toekomstige trajecten eruit gehaald. Mocht er in de toekomst toch onduidelijkheid ontstaan (bijv. nav jurisprudentie) dan zullen we de wijziging in die trajecten meenemen, maar het roept waarschijnlijk allerlei vragen op als we daar nu al op vooruit lopen.

Verder heb ik jullie tekstsuggesties grotendeels overgenomen. De passage over 'invaren' laten we na overleg met onze juristen toch staan, juist om duidelijk te maken dat niet alles als invaren kan worden bestempeld.

Ik verneem graag begin volgende week of jullie akkoord zijn met deze tekst. Dan kunnen we de brief daarna zo spoedig mogelijk richting onze Minister sturen.

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 - 10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e @dnb.nl 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: reactie Pensioenfederatie
Datum: donderdag 11 oktober 2012 18:52:59

Ja 10.2.e We kunnen ons vinden in tekst van szw.
10.2.e

Verzonden vanaf mijn HTC

Van: 10.2.e @dnb.nl <10.2.e @dnb.nl>
Verzonden: donderdag 11 oktober 2012 17:44
Aan: 10.2.e @pensioenfederatie.nl>; '10.2.e @MINSZW.NL>
CC: 10.2.e@MINSZW.NL 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: Re: reactie Pensioenfederatie

10.2.e even voor alle duidelijkheid: is jullie standpunt dat de concept tekst die 10.2.e eerder deze week stuurde voldoende is, mits DNB en TK zich daar achter scharen?
En zo ja, kun je je volledig vinden in die tekst of is er nog aanpassing nodig? Groet, 10.2.e

---

Van: 10.2.e 10.2.e@pensioenfederatie.nl]
Verzonden: 10/11/2012 15:38 GMT
Aan: "10.2.e @MINSZW.NL>
Cc: 10.2.e@MINSZW.NL" 10.2.e@MINSZW.NL>; mw 10.2.e
Onderwerp: RE: reactie Pensioenfederatie

10.2.e

Als de minister dit regelt dan zijn we een voorstander, mits ook de Tweede Kamer en DNB zich erin kunnen vinden. Als dat niet zo is, dan zien we graag dat in de PW expliciet de bevoegdheid voor de pensioenuitvoerder wordt geregeld om te kunnen harmoniseren zonder bewaarmogelijkheid. Zie onze eerdere (aangepaste) notitie erover, bij voorkeur via een nieuw artikel 83a PW.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Pensioenfederatie
Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag
telefoon: 07010.2.e
e-mail: 10.2.e@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

Van: 10.2.e [mailto10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: donderdag 11 oktober 2012 17:33
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @dnb.nl'
Onderwerp: Re: reactie Pensioenfederatie

10.2.e

Het is een ambtelijk voorstel hoor. Dit is niet het standpunt van de Minister. Jij wil dit dus bij wet hebben geregeld voor 1/1/13 ? En als dat niet kan ? 10.2.e en 10.2.e konden uit de voeten met de lijn van de oplossing die 10.2.e je heeft voorgehouden.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Ministerie van SZW
Anna van Hannoverstraat 8
2595 BJ Den Haag
T #31 (0) 70 10.2.e
M #31 (0) 6 10.2.e
E10.2.e minszw.nl
(verzonden vanaf mijn mobiel)

Van: 10.2.e [mailto10.2.e@pensioenfederatie.nl]
Verzonden: Thursday, October 11, 2012 05:24 PM
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e @dnb.nl <10.2.e @dnb.nl>; 10.2.e
Onderwerp: reactie Pensioenfederatie

Beste 10.2.e

Zoals bekend is de Pensioenfederatie een voorstander van het harmoniseren tot één pensioendatum voor alle opgebouwde aanspraken. Daarmee kan dan worden aangesloten op de nieuwe pensioendatum voor de nieuwe opbouw. Die harmonisatie wordt door een pensioenuitvoerder verricht zonder bezwaarmogelijkheid van de betrokken (gewezen) deelnemers.
Wij zijn verheugd dat de minister van SZW onze wens om te komen tot deze harmonisatie deelt en dat hij bereid is in een brief aan de Tweede Kamer aan te geven dat deze harmonisatie mogelijk wordt. Wij hebben nog wel zorgen over de wijze waarop geharmoniseerd wordt. De Pensioenfederatie ziet graag dat de route om te harmoniseren bij wet geregeld is. Als dat niet bij wet geregeld is kunnen er mogelijk nadien juridische kwesties over ontstaan, in de zin of de harmonisatie door pensioenfondsen wel helemaal conform de wet is verlopen. Zoals bekend hebben wij in een eerder toegestuurde notitie aangegeven hoe die route er wat ons betreft uit kan zien.
Als ook de Tweede Kamer en DNB aangeven dat de door de minister voorgestelde route niet in strijd is met de wet, zijn onze zorgen in voldoende mate weggenomen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Pensioenfederatie
Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag
telefoon: 070-10.2.e
e-mail: 10.2.e@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: dinsdag 9 oktober 2012 16:30
Aan: '10.2.e @dnb.nl'; 10.2.e
CC: 10.2.e @DNB.NL; 10.2.e (pggm)'; 10.2.e @pggm.nl'
Onderwerp: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Beste 10.2.e 10.2.e en collega's,

Hierbij laat ik jullie het volgende weten in verband met de toezegging over het onderzoek naar mogelijkheden en risico's van een dusdanige aanpassing van de Pensioenwet dat mogelijk wordt dat pensioenuitvoerders voor zowel bestaande als nieuwe aanspraken – onder actuarieel neutrale herrekening – één pensioenleeftijd kunnen hanteren zonder tussenkomst van de individuele pensioendeelnemers.

Naar aanleiding van de door jullie aangeleverde stukken en standpunten hebben wij intern overleg gevoerd met onze collega's en de pensioenjuristen van SZW. We zijn tot de volgende conclusies gekomen:

1. We zijn nog niet overtuigd van de noodzaak van een aanpassing van de Pensioenwet op dit punt. Wel zien we dat er mogelijk een verduidelijking in de wet nodig is.
2. We vinden het zeer onwenselijk om nu met aanpassing van de Pensioenwet vooruit te lopen op reeds aangekondigde trajecten. Daarbij denken we vooral aan de herziening van het ftk/rapport invaren waarin ook een wijziging van de Pensioenwet is aangekondigd (m.b.t. een aantal dezelfde artikelen als waar het in deze discussie over gaat).
3. We zullen de komende tijd in samenhang met bovengenoemde trajecten bezien of een verduidelijking in de wet nodig is.

We hebben bovenstaande conclusies verwoord in bijgaande concept reactie op de toezegging. Het is de bedoeling om deze reactie op te nemen in de toelichting bij de ministeriele regeling i.v.m. het septemberpakket, waar op dit moment aan gewerkt wordt.

De vraag is of we met deze tekst de bestaande zorgen voldoende kunnen wegnemen. Daarop verneem ik graag jullie reacties.

Indien mogelijk zou ik graag deze week een reactie op bijgevoegd concept ontvangen.

Bij voorbaat hartelijk dank.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 -10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

DISCLAIMER: The information contained in this communication is confidential and is intended solely for the use of the individual or entity to whom it is addressed. You should not copy, disclose or distribute this communication without the authority of Mn Services N.V. Mn Services N.V. is neither liable for the proper and complete transmission of the information contained in this communication nor for any delay in its receipt. Mn Services N.V. does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that the communication is free of viruses, interceptions or interference.

DISCLAIMER: The information contained in this communication is confidential and is intended solely for the use of the individual or entity to whom it is addressed. You should not copy, disclose or distribute this communication without the authority of Mn Services N.V. Mn Services N.V. is neither liable for the proper and complete transmission of the information contained in this communication nor for any delay in its receipt. Mn Services N.V. does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that the communication is free of viruses, interceptions or interference.

DISCLAIMER: The information contained in this communication is confidential and is intended solely for the use of the individual or entity to whom it is addressed. You should not copy, disclose or distribute this communication without the authority of Mn Services N.V. Mn Services N.V. is neither liable for the proper and complete transmission of the information contained in this communication nor for any delay in its receipt. Mn Services N.V. does not guarantee that the integrity of this communication has been maintained nor that the communication is free of viruses, interceptions or interference.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is prohibited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this

email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: Re: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd
Datum: woensdag 6 februari 2013 14:15:24

10.2.e 10.2.e

Onze conclusie (van av en wbja) zoals ook opgenomen in de brief is dat er wel sprake is van wijziging van de overeenkomst, maar niet van wijziging van aanspraken op voorhand. Je komt dan volgens ons niet toe aan art. 20 en 83.

Als dit een discussiepunt wordt tijdens ao kan een studievoorbehoud worden gemaakt zoals 10.2.e aangeeft.

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: Wednesday, February 06, 2013 02:04 PM
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: FW: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

10.2.e /10.2.e

Dit komt net binnen. Dit kan tijdens het ao vanmiddag aan de orde komen. Studievoorbehoud lijkt mij.

10.2.e

Van: 10.2.e [mailto10.2.e @verzekeraars.nl]
Verzonden: woensdag 6 februari 2013 13:59
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Beste 10.2.e en 10.2.e

In de aanloop naar het Algemeen Overleg van vandaag over pensioenonderwerpen heeft het Verbond vorige week een brief gestuurd naar de Kamercommissie voor SZW. In die brief zijn wij niet ingegaan op de brief van staatssecretaris Klijnsma van 17 januari 2013 over het hanteren van één pensioenleeftijd, die ook voor dit AO is geagendeerd. Wij hechten er echter wel aan hieronder onze visie op de brief van de staatssecretaris kenbaar te maken.

Van de staatssecretaris zouden wij graag expliciet vernemen of zij van mening is dat de pensioenovereenkomst wel of niet wijzigt door het verschuiven van de pensioen(richt)leeftijd. Zij geeft aan dat voor het communiceren van één leeftijd geen wetswijziging nodig is. Maar dat is geen relevante vraag want uitvoerders moeten aanspraken communiceren. Daarom is het van wezenlijk belang dat zij ingaat op wel/niet van toepassing zijn van artikel 20 en 83 Pensioenwet. De brief van de staatssecretaris geeft ongewenste rechtsonzekerheid/verwarring voor de pensioenpraktijk.
Ondanks het feit dat de staatssecretaris dit niet met zo veel woorden zegt, zou haar brief de indruk kunnen wekken dat als een wijziging van de pensioenregeling tot stand komt waarbij de aanspraken alhoewel gewijzigd, dezelfde actuariële waarde houden en ruilmogelijkheden kennen, de wijziging van de opgebouwde aanspraken impliciet in het wijzigingstraject van de regeling besloten kan liggen en individuele instemming niet vereist is. De vraag is of een dergelijke omzetting van aanspraken op

de manier zoals door de staatssecretaris in haar brief wordt beschreven, aangemerkt moet worden als interne collectieve waardeoverdracht, waarover afstemming met DNB dient plaats te vinden. Deelt de staatssecretaris onze mening dat het verhogen van de pensioenrichtleeftijd in de pensioenovereenkomst leidt tot een interne waardeoverdracht als bedoeld in artikel 83, lid 1, onderdeel c Pensioenwet?

Afgezien van het feit dat het door de staatssecretaris geschetste traject dan nog alleen zou gelden voor degenen die onder de regelingswijziging vallen, biedt de Pensioenwet volgens het Verbond buiten artikel 20 en 83 nu geen mogelijkheid van collectieve omzetting van opgebouwde pensioenaanspraken met een ingangsleeftijd van 65 jaar of eerder naar pensioenaanspraken met een ingangsleeftijd van 67 jaar. In artikel 20 Pensioenwet is namelijk de bevoegdheid tot wijziging van opgebouwde pensioenaanspraken (waardeoverdracht) beperkt tot in de wet beschreven situaties. Een uitbreiding van de Pensioenwet voor deze situatie, bijvoorbeeld in artikel 83, is volgens ons nodig (waarbij dan een individuele bezwaarmogelijkheid zou moeten komen te vervallen).
Onze verwachting is dat zonder een wetswijziging in de uitvoeringspraktijk bij vrijwel alle pensioenregelingen (nog meer) lagen met verschillende pensioenrichtleeftijden zullen ontstaan.

In de vakpers zien wij naar aanleiding van de brief van de staatssecretaris al een discussie ontstaan over de juridische (on)mogelijkheden van het hanteren van één pensioenleeftijd voor opgebouwde en in de toekomst te verkrijgen aanspraken.

Wij staan open voor een overleg met het ministerie (en de Pensioenfederatie) over het wegnemen van de juridische en uitvoeringstechnische belemmeringen en de voorwaarden waaraan nieuwe wetgeving zou moeten voldoen om een integrale collectieve verschuiving van de pensioenleeftijd (met behoud van actuariële gelijkwaardigheid) te kunnen realiseren. Een oplossing die structureel moet kunnen bijdragen aan de vereenvoudigingsdoelstelling. Zeker wanneer verschillen voor individuele deelnemers niet materieel zijn, kan er reden zijn om het verminderen van de uitvoeringskosten en het versterken van de pensioencommunicatie te laten prevaleren.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

PS Door omstandigheden was ik helaas niet in de gelegenheid de reactie begin deze week te sturen.

Van: 10.2.e [mailto10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: donderdag 17 januari 2013 11:47
Aan: '10.2.e @dnb.nl'; 10.2.e (pggm)'; 10.2.e @pggm.nl'
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: VERZONDEN BRIEVEN BO AV17855 Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Beste collega's,

Hierbij laat ik jullie weten dat de brief aan de Eerste Kamer (met afschrift aan de TK) in verband met het verhogen van de pensioenrichtleeftijd is ondertekend door Staatssecretaris Klijnsma en vandaag is verzonden. Zie de brief bijgevoegd. De Staatssecretaris heeft ons nog enige toelichting gevraagd, maar er zijn verder geen wijzigingen meer aangebracht ten opzichte van de laatste versie van de brief.

Ik hoop jullie hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Als er nog vragen zijn hoor ik het graag.

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen

070 - 10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Van: 10.2.e .
Verzonden: donderdag 17 januari 2013 11:01
Aan: *Verzonden Brieven BO
CC: 10.2.e
Onderwerp: VERZONDEN BRIEVEN BO AV17855 Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Min SZW, directie BO
Afd. Coördinatie Departementale Stukken (CDS)
Kamer nr. E 2.02/E 2.03
Tel. 070 10.2.e
w.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Van: 10.2.e @dnb.nl
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e r@DNB.NL; 10.2.e @DNB.NL"
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw
Datum: woensdag 26 september 2012 15:03:17

Dag 10.2.e

Dank voor toezending van de nota van PGGM. Het klopt dat er twee denkrichtingen zijn:
- in de eerste denkrichting is er geen sprake van 'wijziging van pensioenaanspraken' (als bedoeld in artikel 20 PW) als bestaande pensioenopbouw wordt 'omgezet' naar de nieuwe pensioenrichtleeftijd.
- In de tweede denkrichting wel.
10.2.g

Ongeacht of je de ene dan wel de andere denkrichting aanhangt, je ontkomt dus niet aan wetgeving, omdat sowieso de actuariële gelijkwaardigheid en het recht op vervroeging van de ingangsdatum geregeld zouden moeten worden.

Gisteren sprak ik over de telefoon met je over het septemberpakket in relatie tot het onderhavige onderwerp. Onderdeel van dit pakket is het stimuleren van fondsen om al per 1-1-2013 van de nieuwe pensioenrichtleeftijd uit te gaan. Maar de septemberbrief laat de ruimte om dit vorm te geven door te "kiezen voor een aanpassing van de pensioenopbouw die materieel hetzelfde effect heeft" als het verhogen van de pensioenrichtleeftijd naar 67. Dit betekent dat de ingangsdatum op 65 blijft, maar dat bijvoorbeeld het opbouwpercentage verlaagd wordt. Als fondsen daarvoor kiezen hoeven de opgebouwde aanspraken dus niet omgezet te worden naar 67.
Uiteraard gaat het omzetten van bestaande opbouw naar 67 dan wel spelen per 1-1-2014.
Maar dat biedt waarschijnlijk genoeg tijd voor aanpassing van de Pensioenwet.

Wat de vormgeving van die wetsaanpassing betreft: het lijkt ons dat dat vrij simpel kan (maar op zich is dit natuurlijk iets voor een wetgevingsjurist):
- je zou aan art. 83 PW een lid kunnen toevoegen waarin geregeld wordt dat voor deze omzetting niet geldt dat mensen bezwaar kunnen maken, en dat de DNB-instemming achterwege blijft. De overige in art. 83 lid 2 opgenomen vereisten (dat mensen geinformeerd moeten worden, en dat de omzetting actuarieel gelijkwaardig moet plaatsvinden) zouden wel moeten gelden voor deze omzetting.
- daarnaast zou dus het wettelijk recht op vervroeging van de pensioeningangsdatum geregeld moeten worden.

10.2.e
De Nederlandsche Bank NV
Afdeling Verzekeraars en Pensioenfondsen
Divisie Toezicht Beleid
Tel. 020 10.2.e
Mob 06 10.2.e
Email 10.2.e l@DNB.nl
vrijdag afwezig

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is proh bited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.

"10.2.e ---19-09-2012 16:03:31---Beste mensen, In verband met de afwezigheid van 10.2.e hierbij alvast de nota van PGGM van maandag

From: 10.2.e @MINSZW.NL>
To: '10.2.e @dnb.nl'" <10.2.e @dnb.nl>, 10.2.e @MINSZW.NL>, '10.2.e 10.2.e l@MINSZW.NL>, '10.2.e @MINSZW.NL>,
Cc: 10.2.e @DNB.NL"10.2.e DNB.NL> 10.2.e @dnb.nl>, 10.2.e @DNB.NL" 10.2.e @DNB.NL>
Date: 19-09-2012 16:03
Subject: RE: verhoging pensioenrichtleeft jd en bestaande opbouw

---

Beste mensen,

In verband met de afwezigheid van 10.2.e hierbij alvast de nota van PGGM van maandag jl. over collectieve omzetting van pensioenaanspraken die we hadden gevraagd.

Het lijkt mij goed deze nota binnenkort te bespreken. We maken daarvoor nog een afspraak.

Ik heb er een paar opmerkingen bij.

1. Ik snap nog niet goed waarom er sprake is van wijziging van reeds opgebouwde aanspraken als die aanspraken worden aangepast onder de garantie van actuariële gelijkwaardigheid (zie denkrichting 2 in de nota van PGGM en zie de mail van 10.2.e van 22/8). (De term "de garantie van actuariële gelijkwaardigheid" wordt ook gebruikt in het kader van interne waardeoverdracht: zie MvT Pensionwet: 30413 nr 3 p. 189.)

2. Wat vinden jullie van de voorstellen in de nota tot aanpassing in de wetgeving?

3. Klopt het volgende.
De pensioengerechtigde leeftijd (AOW leeftijd) wordt tussen 2013 en 2023 stapsgewijs verhoogd van 65 jaar naar 67 jaar. De pensioenrechtleeftijd (Wet op de loonbelasting 1964) wordt per 2014 gezet op 67 jaar.
Dat betekent het volgende als iemands pensioengerechtigde leeftijd ligt tussen 2013 en 2023 en diegene wil ook dat het 2e pijler pensioen ingaat op die pensioengerechtigde leeftijd. Diegene ontvangt een

2e pijler pensioen dat
- a. eerst collectief actuarieel neutraal is omgezet van pensioenrechtleeftijd 65 naar pensioenrechtleeftijd 67;
- b. en dat vervolgens bij de pensioengerechtigde leeftijd individueel actuarieel neutraal wordt omgezet van pensioenrechtleeftijd 67 naar die pensioengerechtigde leeftijd.

4. Delen jullie de conclusie in bijlage 1 dat de materiële consequenties voor een deelnemer zeer gering zijn (in het voorbeeld beneden de 1 %) ? Als dat zo is en gelet erop dat de actuariële berekeningen plaatsvinden onder veel toezicht (door het fonds zelf, de governance binnen het fonds en het toezicht van DNB): wie zou dan tegen die materiële consequenties bezwaar kunnen hebben?

5. Hebben jullie een (grof) idee hoe hoog die materiële consequenties verder worden beperkt door de "hoge administratieve kosten" die door deze voorstellen kunnen worden voorkomen (zie p. 1 van de notitie van PGGM)?

6. Zijn jullie het er ook mee eens dat de wisselingen in de beleggingsopbrengsten en beslissingen over indexatie een veel grotere invloed hebben dan de materiële consequenties die ik heb aangegeven in opmerking 4?

7. Is er een simpeler oplossing denkbaar dan wetgeving? Zou een brief van de Minister met verduidelijking helpen?

Gr

10.2.e

Van: 10.2.e @dnb.nl [mailto:10.2.e @dnb.nl]
Verzonden: woensdag 22 augustus 2012 16:28
Aan: 10.2.e .
CC: 10.2.e @dnb.nl'; 10.2.e @DNB.NL';10.2.e 10.2.e @DNB.NL
Onderwerp: Re: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

Beste 10.2.e
Op 24 juli legde je ons het volgende vraagstuk voor: indien fondsen de nieuwe pensioenrichtleeftijd (67 jaar, per 1-1-2014) ook gaan toepassen op reeds opgebouwde pensioenaanspraken, is dan sprake van een interne collectieve waardeoverdracht als bedoeld in artikel 83 Pensioenwet?

Het antwoord op die vraag luidt naar onze mening bevestigend.

- Als een fonds de nieuwe pensioenrichtleeftijd gaat toepassen op reeds opgebouwde pensioenaanspraken, dan is dat hoe dan ook een wijziging van opgebouwde aanspraken (ook al worden die aanspraken actuarieel opgehoogd om deze wijziging in economische zin zoveel mogelijk te neutraliseren).

- artikel 20 PW verbiedt dat,
- tenzij het om een waardeoverdracht gaat (of een korting op grond van 134).
Ergo: als fondsen dit willen doen (nav de nieuwe wet verhoging AOW-leeftijd en aanpassing witteveenkader) dan kan dat alleen via de weg van de collectieve waardeoverdracht van 83 PW.

We worden graag betrokken bij eventuele actie van jullie kant om de wet op dit punt te veranderen.

Met vriendelijke groet,
10.2.e
De Nederlandsche Bank NV
Afdeling Verzekeraars en Pensioenfondsen
Divisie Toezicht Beleid
Tel. 020 10.2.e
Mob 06 10.2.e
Email 10.2.e @DNB.nl
vrijdag afwezig

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is prohibited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.
10.2.e ---24-07-2012 17:05:21---Beste 10.2.e Ik hoop dat je een goede vakantie hebt gehad. Graag wil ik alvast het volgende aan je

From: 10.2.e 10.2.e @MINSZW.NL>
To: "10.2.e @DNB.NL'" <10.2.e @DNB.NL>,
Cc: "10.2.e @MINSZW.NL>, 10.2.e @dnb.nl'"10.2.e dnb.nl>
Date: 24-07-2012 17:05

Subject: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

Beste 10.2.e

Ik hoop dat je een Buiten reikwijdte hebt gehad. Graag wil ik alvast het volgende aan je voorleggen.

Tijdens de informatiebijeenkomst van de Eerste Kamer over de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd, heeft de Pensioenfederatie gepleit voor een zodanige aanpassing van de Pensioenwet, dat mogelijk wordt dat pensioenuitvoerders voor zowel bestaande als nieuwe aanspraken – onder actuarieel neutrale herrekening – één pensioenrichtleeftijd kunnen hanteren zonder tussenkomst van de individuele pensioendeelnemers. De Pensioenfederatie gaat ervan uit dat hier sprake is van interne collectieve waardeoverdracht in de zin van artikel 83 Pensioenwet. Dit zou grote problemen voor de uitvoering opleveren (alle deelnemers informeren, deelnemers maken bezwaar of reageren niet) en daarom is een aanpassing van d Pw gewenst.

De Minister heeft toegezegd om de mogelijkheden en risico's van een zodanige aanpassing te onderzoeken en hij is bereied om hierover in gesprek te gaan met pensioenuitvoerders.

Zoals ik al kort heb toegelicht tijdens onze afspraak vorige week, vragen wij ons echter af of er wel sprake is van waardeoverdracht (definitie art. 1 Pw en art. 83 Pw) in het geval de nieuwe pensioenrichtleeftijd wordt gehanteerd. De opgebouwde aanspraken wijzigen immers niet, ze worden alleen actuarieel neutraal herrekend naar de nieuwe pensioenrichtleeftijd. Dit is nu ook al mogelijk in veel pensioenregelingen. Er is wel sprake van een wijziging van de pensioenregeling die doorwerkt in de pensioenovereenkomst.

Ik zou graag de visie van DNB vernemen met betrekking tot de vraag of er sprake is van waardeoverdracht en of aanpassing van de Pw nodig is. Ter informatie heb ik het verslag van de informatiebijeenkomst bijgevoegd (zie de inbreng van PF en PGGM in blok 2 vanaf p. 18). De PF heeft over de AOW-verhoging en dit punt in januari 2012 ook een Position Paper gepubliceerd (te vinden op de website).

Ik zal hierover na mijn vakantie (tot 16 augustus) contact opnemen. Wellicht kan je dit al uitzetten bij de betreffende collega's? We zullen dan ook verder overleg hebben met de Pensioenfederatie hierover. Mocht je dringende vragen hebben dan kan je tijdens mijn afwezigheid contact opnemen met 10.2.e .

Bij voorbaat hartelijk dank.

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 - 10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.*(See attached file: verslag informatiebijeenkomst EK AOW-verhoging.pdf)*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .
----- Message from 10.2.e 10.2.e @pggm.nl> on Mon, 17 Sep 2012 14:33:28 +0200 -----

10.2.e @MINSZW.NL>, "10.2.e@MINSZW.NL'"
To:10.2.e @MINSZW.NL>, '10.2.e pensioenfederatie.nl>

10.2.e @pggm.nl>, 10.2.e "
cc:<10.2.e pggm.nl>, 10.2.e PFZW.nl>

Subject: collectieve omzetting van pensioenaanspraken

Beste 10.2.e en 10.2.e

Zoals afgesproken, stuur ik bijgaand (mede namens 10.2.e en 10.2.e) de gevraagde notitie inzake de omzetting van pensioenaanspraken naar een nieuwe pensioenleeftijd.

Uiteraard tot nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Afdeling Beleidsadvisering & Productmanagement
10.2.e @pggm.nl
' (030) 210.2.e06-10.2.e
7 (030) 10.2.e

[attachment "12-107defversie.doc" deleted by mw 10.2.e /DNB]

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd
Datum: dinsdag 9 oktober 2012 15:29:04

Dank je 10.2.e ik blijf graag op de hoogte.
Een eerste concept van de ministeriële regeling is naar verwachting morgen af en gaat dan voor commentaar naar DNB.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 9 oktober 2012 15:03
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd

10.2.e

Het is vooral de Pensioenfederatie die aandringt op een brief. Zij hebben er belang bij dat wij bevestigen dat zij de pensioenrichtleeftijd collectief kunnen omzetten zonder dat instemming van de individuele deelnemers is vereist. Het klopt dat DNB van mening is dat hier sprake is van CWO. Wij zijn daar juist niet van overtuigd.

Ik heb vandaag een concept tekst gemaakt waarin ons standpunt over de onderhavige vraag staat en die wil ik deze week nog met 10.2.e en 10.2.e bespreken. Dan komt ook de vraag aan de orde of we een aparte brief moeten sturen, of dat we bijvoorbeeld een tekst in de toelichting van ministeriele regeling ivm het septemberpakket zouden kunnen opnemen? Wbja ziet daarin geen bezwaren 10.2.e).

Ik zal je nog laten weten waar we op uit komen.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 9 oktober 2012 14:51
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: verhoging pensioenrichtleeftijd

Hoi 10.2.e

10.2.e en ik hebben vanochtend gesproken over de wijziging van de Regeling Pensioenwet (etc.) in verband met het septemberpakket. Onderdeel daarvan is de mogelijkheid om pensioenkortingen in de tijd te spreiden indien het fonds – naast andere voorwaarden - uiterlijk vanaf 2013 voor de nieuwe pensioenopbouw uitgaat van een richtleeftijd van 67 jaar.

Ik begrijp van 10.2.e dat DNB er niet van overtuigd is dat hiervoor geen CWO nodig is, omdat er met betrekking tot de opgebouwde aanspraken materieel niets verandert. DNB dringt blijkbaar aan op een brief van SZW (aan DNB) met daarin onze opvatting en argumentatie.

Mijn vraag aan jou: ga jij binnenkort zo'n brief schrijven?
In het overleg over de uitwerking van het septemberpakket heeft DNB dit punt overigens nog niet ter sprake gebracht.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @dnb.nl
Aan: 10.2.e @DNB.NL; 10.2.e @pggm.nl"; "10.2.e (pggm)"; 10.2.e @pggm.nl"
Cc: 10.2.e
Onderwerp: Re: aangepaste brief collectieve omzetting pensioenleeftijd
Datum: vrijdag 2 november 2012 14:06:24

Dag 10.2.e deze brief is wat ons betreft ok. Met vriendelijke groet,
10.2.e

Van: 10.2.e [10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: 11/01/2012 13:22 GMT
Aan: mw 10.2.e pggm nl'" 10.2.e @pggm nl>; 10.2.e @pensioenfederatie nl>; "10.2.e (pggm)'" 10.2.e @pggm nl>; "10.2.e @pggm nl'" 10.2.e @pggm.nl>
Cc: 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: aangepaste brief collectieve omzetting pensioenleeftijd

Beste allemaal,

Hierbij ontvangen jullie de aangepaste concept tekst voor de reactie op de toezegging i.v.m. het collectief omzetten van de pensioenleeftijd. Ik heb het alvast in de vorm van een brief aan de Eerste Kamer gegoten (de ondertekening moeten we volgende week nog aanpassen i.v.m. de nieuwe minister).

De tekst is aangepast naar aanleiding van de opmerkingen van DNB, de Pensioenfederatie en onze eigen juristen.

Het is zoals gezegd op een aantal punten stelliger geformuleerd. In verband daarmee hebben we ook de verwijzing naar toekomstige trajecten eruit gehaald. Mocht er in de toekomst toch onduidelijkheid ontstaan (bijv. nav jurisprudentie) dan zullen we de wijziging in die trajecten meenemen, maar het roept waarschijnlijk allerlei vragen op als we daar nu al op vooruit lopen.

Verder heb ik jullie tekstsuggesties grotendeels overgenomen. De passage over 'invaren' laten we na overleg met onze juristen toch staan, juist om duidelijk te maken dat niet alles als invaren kan worden bestempeld.

Ik verneem graag begin volgende week of jullie akkoord zijn met deze tekst. Dan kunnen we de brief daarna zo spoedig mogelijk richting onze Minister sturen.

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 - 10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is prohibited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.

Van: 10.2.e @dnb.nl
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e @DNB.NL
Onderwerp: Re: concept brief EK
Datum: dinsdag 27 november 2012 16:32:32

Dag 10.2.e
Wij hebben het er net vanmiddag over gehad. Wij hebben geen opmerkingen bij deze brief. Overigens vragen we ons nog wel af of jullie niet toch - t.z.t. - dit het komende jaar zouden willen regelen in bijvoorbeeld de veegwet. Per 1-1-2014 zullen fondsen immers op grote schaal naar de 67 willen.
Met vriendelijke groet,

10.2.e
De Nederlandsche Bank NV
Afdeling Verzekeraars en Pensioenfondsen
Divisie Toezicht Beleid
Tel. 020 10.2.e
Mob 06 10.2.e
Email 10.2.e @DNB.nl
vrijdag afwezig

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is proh bited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.

"10.2.e ---27-11-2012 15:52:25---Hoi 10.2.e Weet je wellicht wanneer we een reactie kunnen verwachten van DNB op de aangepaste concep

From: '10.2.e @MINSZW.NL>
To: "10.2.e @dnb.nl'" <10.2.e @dnb.nl>,
Date: 27-11-2012 15:52
Subject: concept brief EK

Hoi 10.2.e

Weet je wellicht wanneer we een reactie kunnen verwachten van DNB op de aangepaste conceptbrief aan de EK over verhogen van de pensioenrichtleeftijd? Lukt dat deze week?

Ik ben er morgen niet en donderdag indien nodig tot 15.00 uur bereikbaar via mail of 06-10.2.e .

Alvast bedankt.

Vriendelijke groeten,
10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: snijverlies
Datum: woensdag 29 mei 2013 17:17:03

Ik heb op 29/5 met 10.2.e en 10.2.e ([10.2.g] + vz Commissie Pensioenbeleid Verbond van Verzekeraars) gesproken over hun mail van 6/2 over het snijverlies (zie hieronder).

Ik heb toegelicht:
- alles in dit gesprek is informeel: als er dingen uit dit gesprek in de media komen, dan hou ik dit soort gesprekken niet meer;
- het enige dat telt is de brief van Stas SZW van 17/1/2013;
- het doel van het gesprek is alleen om uit te leggen waarom er in de brief staat wat er staat;
- wil men een schriftelijke uitleg op de vragen in de mail van 6/2 dan zal dat lang duren in verband met andere prioriteiten en onderbezetting.

10.2.e was zeer verbaasd dat in de brief van 17/1/2013 een verschil wordt gemaakt tussen een wijziging waarbij geen instemmingvereiste van de deelnemer geldt en een wijziging waarvoor wel een instemmingvereiste van de deelnemer geldt.

Ik heb aangegeven dat het komt omdat sommige wijzigingen geen materiële betekenis voor de deelnemer kunnen hebben en andere wijzigingen (ook als zij actuarieel neutraal zijn), wel materiële betekenis kunnen hebben. De Pensioenwet maakt immers onderscheid tussen artikel 20 en artikel 83. De pensioenuitvoerder moet die weging maken cfm de brief van 17/1/2013.

Zij gaven aan dat het Verbond (en dus ook [10.2.g] de pensioenrichtleeftijden niet zullen aanpassen zonder de deelnemer de mogelijkheid te bieden daartegen bezwaren kenbaar te maken. Anders acht men het afbreukrisico veel te groot.

Er zijn geen verdere afspraken gemaakt.

10.2.e

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e @verzekeraars.nl]
Verzonden: woensdag 15 mei 2013 10:32
Aan: 10.2.e
CC: AfdelingLZ;10.2.e
Onderwerp: RE: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Beste 10.2.e

Op 29 mei om 14 uur is akkoord. Bij SZW. Tot dan!

Groet,
10.2.e

Van: [10.2.e] [mailto:10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: woensdag 8 mei 2013 11:44
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e '; AfdelingLZ; 10.2.e
Onderwerp: RE: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

10.2.e

27/5 om 12.30 kan niet. 29/5 om 14.00 kan wel waarbij de kans aanwezig is dat ik om 14.45 weg moet. Hier op SZW doen? Of wil je liever een ander moment?

Gr

10.2.e

Van: 10.2.e [mailto10.2.e @verzekeraars.nl]
Verzonden: donderdag 2 mei 2013 16:46
Aan: 10.2.e .
CC: 10.2.e AfdelingLZ
Onderwerp: RE: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Beste 10.2.e

Zoals gezegd, gaan wij graag in op je voorstel voor een gesprek. 10.2.e en ik hebben de volgende opties:

- 27 mei om 12:30 uur
- 29 mei om 14:00 uur

Ik hoor graag welke optie jou schikt. Graag je reactie ook naar de adressen in de cc.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Van: 10.2.e [mailto10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: dinsdag 2 april 2013 15:01
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e .
Onderwerp: RE: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

10.2.e

Zullen we hierover binnenkort eens praten ? Dat is wellicht makkelijker dan het klimmen in de pen mede gelet erop dat wij wat "onderbemand" zijn door het verlof van 10.2.e
10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Directie Arbeidsverhoudingen
Anna van Hannoverstraat 4
2595 BJ Den Haag
T 070 10.2.e
M 06 10.2.e
E10.2.e minszw.nl

Van: 10.2.e @verzekeraars.nl]
Verzonden: vrijdag 15 maart 2013 16:24
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Beste 10.2.e

Omdat ik je nu niet telefonisch kan bereiken, een kort bericht per mail. Graag zouden wij een inhoudelijke reactie ontvangen op onderstaand bericht. Voor de praktijk is het van belang dat er duidelijkheid komt. Ik hoor graag.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 6 februari 2013 13:59
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Beste 10.2.e en 10.2.e

In de aanloop naar het Algemeen Overleg van vandaag over pensioenonderwerpen heeft het Verbond vorige week een brief gestuurd naar de Kamercommissie voor SZW. In die brief zijn wij niet ingegaan op de brief van staatssecretaris Klijnsma van 17 januari 2013 over het hanteren van één pensioenleeftijd, die ook voor dit AO is geagendeerd. Wij hechten er echter wel aan hieronder onze visie op de brief van de staatssecretaris kenbaar te maken.

Van de staatssecretaris zouden wij graag expliciet vernemen of zij van mening is dat de pensioenovereenkomst wel of niet wijzigt door het verschuiven van de pensioen(richt)leeftijd. Zij geeft aan dat voor het communiceren van één leeftijd geen wetswijziging nodig is. Maar dat is geen relevante vraag want uitvoerders moeten aanspraken communiceren. Daarom is het van wezenlijk belang dat zij ingaat op wel/niet van toepassing zijn van artikel 20 en 83 Pensioenwet. De brief van de staatssecretaris geeft ongewenste rechtsonzekerheid/verwarring voor de pensioenpraktijk.
Ondanks het feit dat de staatssecretaris dit niet met zo veel woorden zegt, zou haar brief de indruk kunnen wekken dat als een wijziging van de pensioenregeling tot stand komt waarbij de aanspraken alhoewel gewijzigd, dezelfde actuariële waarde houden en ruilmogelijkheden kennen, de wijziging van de opgebouwde aanspraken impliciet in het wijzigingstraject van de regeling besloten kan liggen en individuele instemming niet vereist is. De vraag is of een dergelijke omzetting van aanspraken op de manier zoals door de staatssecretaris in haar brief wordt beschreven, aangemerkt moet worden als interne collectieve waardeoverdracht, waarover afstemming met DNB dient plaats te vinden. Deelt de staatssecretaris onze mening dat het verhogen van de pensioenrichtleeftijd in de pensioenovereenkomst leidt tot een interne waardeoverdracht als bedoeld in artikel 83, lid 1, onderdeel c Pensioenwet?

Afgezien van het feit dat het door de staatssecretaris geschetste traject dan nog alleen zou gelden voor degenen die onder de regelingswijziging vallen, biedt de Pensioenwet volgens het Verbond buiten artikel 20 en 83 nu geen mogelijkheid van collectieve omzetting van opgebouwde pensioenaanspraken met een ingangsleeftijd van 65 jaar of eerder naar pensioenaanspraken met een ingangsleeftijd van 67 jaar. In artikel 20 Pensioenwet is namelijk de bevoegdheid tot wijziging van opgebouwde pensioenaanspraken (waardeoverdracht) beperkt tot in de wet beschreven situaties. Een uitbreiding van de Pensioenwet voor deze situatie, bijvoorbeeld in artikel 83, is volgens ons nodig (waarbij dan een individuele bezwaarmogelijkheid zou moeten komen te vervallen).
Onze verwachting is dat zonder een wetswijziging in de uitvoeringspraktijk bij vrijwel alle pensioenregelingen (nog meer) lagen met verschillende pensioenrichtleeftijden zullen ontstaan.

In de vakpers zien wij naar aanleiding van de brief van de staatssecretaris al een discussie ontstaan over de juridische (on)mogelijkheden van het hanteren van één pensioenleeftijd voor opgebouwde en in de toekomst te verkrijgen aanspraken.

Wij staan open voor een overleg met het ministerie (en de Pensioenfederatie) over het wegnemen van de juridische en uitvoeringstechnische belemmeringen en de voorwaarden waaraan nieuwe wetgeving zou moeten voldoen om een integrale collectieve verschuiving van de pensioenleeftijd (met behoud van actuariële gelijkwaardigheid) te kunnen realiseren. Een oplossing die structureel moet kunnen bijdragen aan de vereenvoudigingsdoelstelling. Zeker wanneer verschillen voor individuele deelnemers niet materieel zijn, kan er reden zijn om het verminderen van de uitvoeringskosten en het versterken van de pensioencommunicatie te laten prevaleren.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

PS Door omstandigheden was ik helaas niet in de gelegenheid de reactie begin deze week te sturen.

Van: 10.2.e [mailto10.2.e@MINSZW.NL]
Verzonden: donderdag 17 januari 2013 11:47
Aan: '10.2.e @dnb.nl'; 10.2.e (pggm)'; '10.2.e @pggm.nl'
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: VERZONDEN BRIEVEN BO AV17855 Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Beste collega's,

Hierbij laat ik jullie weten dat de brief aan de Eerste Kamer (met afschrift aan de TK) in verband met het verhogen van de pensioenrichtleeftijd is ondertekend door Staatssecretaris Klijnsma en vandaag is verzonden. Zie de brief bijgevoegd. De Staatssecretaris heeft ons nog enige toelichting gevraagd, maar er zijn verder geen wijzigingen meer aangebracht ten opzichte van de laatste versie van de brief.

Ik hoop jullie hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Als er nog vragen zijn hoor ik het graag.

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 - 10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 17 januari 2013 11:01
Aan: *Verzonden Brieven BO
CC: 10.2.e
Onderwerp: VERZONDEN BRIEVEN BO AV17855 Toezegging ivm Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

Met vriendelijke groet,
10.2.e
Min SZW, directie BO
Afd. Coördinatie Departementale Stukken (CDS)
Kamer nr. E 2.02/E 2.03
Tel. 07 10.2.e
10.2.e *@minszw.nl*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is

toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Van: 10.2.e l@dnb.nl
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: Re: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd
Datum: woensdag 17 oktober 2012 23:00:03

Hoi 10.2.e en 10.2.e
10.2.g

We denken dat het verstandiger is als jullie je concepttekst wat inkorten, zodat er minder nadruk komt op de juridische kant van deze discussie. Morgen zullen we dat uiteraard toelichten.
Tot morgen, groet
10.2.e

Van: "10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: 10/17/2012 14:39 GMT
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Re: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

10.2.e

10.2.e en 10.2.e zullen morgen aanwezig zijn namens PF en PGGM.

Tot morgen,
Groet 10.2.e

Van: 10.2.e @dnb.nl [mailto10.2.e @dnb.nl]
Verzonden: Wednesday, October 17, 2012 02:15 PM
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e DNB.NL 10.2.e r@DNB.NL>
Onderwerp: RE: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Hoi 10.2.e

Ik zag nog een klein missertje in de tekst die ik jullie van de week terugzond met suggesties mijnerzijds.
Er staat nu

Na onderzoek en overleg met betrokken organisaties ben ik nog niet overtuigd van de noodzaak van aanpassing van de Pensioenwet op dit punt. Er is naar mijn mening bij een collectieve actuariële neutrale herrekening naar een andere pensioenleeftijd geen sprake van een materiële wijziging van de pensioenovereenkomst, (zoals bedoeld in artikel 20 PW) of van een collectieve waardeoverdracht (zoals bedoeld in artikel 83 PW), mits het pensioenreglement erin voorziet dat betrokkene de pensioeningangsdatum weer naar de oorspronkelijke datum terug kan zetten.

Maar dat zou moeten zijn

Na onderzoek en overleg met betrokken organisaties ben ik nog niet overtuigd van de noodzaak van aanpassing van de Pensioenwet op dit punt. Er is naar mijn mening bij een collectieve actuariële neutrale herrekening naar een andere pensioenleeftijd geen

sprake van een materiële wijziging van de pensioenaanspraak~~overeenkomst~~, (zoals bedoeld in artikel 20 PW) of van een collectieve waardeoverdracht (zoals bedoeld in artikel 83 PW), mits het pensioenreglement erin voorziet dat betrokkene de pensioeningangsdatum weer naar de oorspronkelijke datum terug kan zetten.

Weet je al of er iemand van de pensioenfederatie bij kan zijn morgen? Van ons zijn 10.2.e erbij (afdeling Materieel Toezicht en uitvoerend Pensioenjuristen, divisie Toezicht op Pensioenfondsen en Beleggingsinstellingen) en ik.
Groet

10.2.e
De Nederlandsche Bank NV
Afdeling Verzekeraars en Pensioenfondsen
Divisie Toezicht Beleid
Tel. 020 10.2.e
Mob 06 10.2.e
Email 10.2.e @DNB.nl
vrijdag afwezig

mw 10.2.e 16-10-2012 11:06:20---Dag 10.2.e Ik heb goede hoop dat van onze kant dat tijdstip ook oke is. Zelf kan ik in ieder geval

From: mw 10.2.e DNB
To: '10.2.e MINSZW.NL>@INTERNET,
Cc: '10.2.e @dnb.nl>, 10.2.e /DNB@DNB
Date: 16-10-2012 11:06
Subject: RE: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeft jd

---

Dag 10.2.e

Ik heb goede hoop dat van onze kant dat tijdstip ook oke is. Zelf kan ik in ieder geval. Ik wacht nog even op bericht van mijn collega's, en laat het jullie zo snel mogelijk weten.

Wat de tekst betreft die jullie eerder aan ons zonden (en die bedoeld is als onderdeel van de toelichting op de wjiziging van de ministeriële regeling): zie de suggesties in bijgaand document.

[attachment "SZW Concept reactie toezegging 16102012 10 2.e .docx" deleted by mw 10.2.e 10.2.e /DNB]
Groet,

10.2.e
De Nederlandsche Bank NV
Afdeling Verzekeraars en Pensioenfondsen
Divisie Toezicht Beleid
Tel. 020 10.2.e
Mob 06 10.2.e
Email 10.2.e @DNB.nl
vrijdag afwezig

10.2.e ---16-10-2012 09:46:00---10.2.e , 10.2.e en ik kunnen alledrie a.s. donderdagochtend. Ik heb alvast een zaal gere

From: '10.2.e MINSZW.NL>
To: '"W 10.2.e @dnb.nl " <10.2.e @dnb.nl>,
Date: 16-10-2012 09:46
Subject: RE: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeft jd

---

10.2.e

10.2.e 10.2.e en ik kunnen alledrie a.s. donderdagochtend. Ik heb alvast een zaal gereserveerd bij SZW tussen 10.00 – 11.30 uur. Of iemand van de PF kan aanschuiven weet ik nog niet.

Weet jij wellicht al meer?

Verder zou ik willen vragen of je ter voorbereiding op het overleg de wijzigingen bij onze tekst, die jullie voorstellen, zou willen doorsturen. En als het gaat om een meer principiële discussie over de tekst dan horen we het natuurlijk ook graag.

Alvast bedankt voor je reactie.

Met vriendelijke groeten,
10.2.e

Ministerie van SZW
Directie Arbeidsverhoudingen
070 - 10.2.e
10.2.e@minsw.nl

Van: 10.2.e @dnb.nl [mailto10.2.e @dnb.nl]
Verzonden: maandag 15 oktober 2012 14:26
Aan: 10.2.e
Onde Re: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Ben om kwart voor 3 op kantoor. Groet, 10.2.e

Van: "10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: 10/15/2012 07:46 GMT
Aan: mw 10.2.e
Onderwerp: RE: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Ok, dan bel ik na half drie!
Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @dnb.nl [mailto:10.2.e l@dnb.nl]
Verzonden: maandag 15 oktober 2012 9:45
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Re: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Oke 10.2.e kunnen we misschien vanmiddag even bellen? (Ben zelf slecht bereikbaar tot een uur of 2). Groet, 10.2.e

---

Van: 10.2.e @MINSZW.NL]
Verzonden: 10/15/2012 07:35 GMT
Aan: mw10.2.e
Cc: "10.2.e @MINSZW.NL>
Onderwerp: RE: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Dag 10.2.e
Ik bel je na half twaalf, ik zit tot die tijd in overleg.

Vriendelijke groeten, 10.2.e

Van: 10.2.e @dnb.nl [mailto10.2.e @dnb.nl]
Verzonden: vrijdag 12 oktober 2012 16:00
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e DNB.NL; 10.2.e @pggm.nl ; 10.2.e @DNB.NL; mw 10.2.e 10.2.e @DNB.NL; 10.2.e
Onderwerp: RE: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

Dag 10.2.e
Wij willen graag op korte termijn met jullie en de Pensioenfederatie om de tafel over dit onderwerp. Zullen wij a.s. maandag even bellen over de mogelijkheden om dat te regelen? Met vriendelijke groeten, 10.2.e

"10.2.e 10/09/2012 16:30 CEDT---Beste 10.2.e 10.2.e en collega's, Hierbij laat ik jullie het volgende weten in verband met de toezeggin

Van: "10.2.e @MINSZW.NL]
Aan: mw 10.2.e '10.2.e@pensioenfederatie.nl>
Cc: "10.2.e @MINSZW.NL>; "10.2.e <10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e 10.2.e @MINSZW.NL>; 10.2.e (pggm)'" 10.2.e @pggm.nl>; "10.2.e l@pggm.nl'" 10.2.e @pggm.nl>
Datum: 10/09/2012 16:30 CEDT
Onderwerp: TRIM: concept reactie toezegging hanteren nieuwe pensioenleeftijd

---

Beste 10.2.e 10.2.e en collega's,

Hierbij laat ik jullie het volgende weten in verband met de toezegging over het onderzoek naar mogelijkheden en risico's van een dusdanige aanpassing van de Pensioenwet dat mogelijk wordt dat pensioenuitvoerders voor zowel bestaande als nieuwe aanspraken – onder actuarieel neutrale herrekening – één pensioenleeftijd kunnen hanteren zonder

tussenkomst van de individuele pensioendeelnemers.

Naar aanleiding van de door jullie aangeleverde stukken en standpunten hebben wij intern overleg gevoerd met onze collega's en de pensioenjuristen van SZW. We zijn tot de volgende conclusies gekomen:

1. We zijn nog niet overtuigd van de noodzaak van een aanpassing van de Pensioenwet op dit punt. Wel zien we dat er mogelijk een verduidelijking in de wet nodig is.

2. We vinden het zeer onwenselijk om nu met aanpassing van de Pensioenwet vooruit te lopen op reeds aangekondigde trajecten. Daarbij denken we vooral aan de herziening van het ftk/rapport invaren waarin ook een wijziging van de Pensioenwet is aangekondigd (m.b.t. een aantal dezelfde artikelen als waar het in deze discussie over gaat).

3. We zullen de komende tijd in samenhang met bovengenoemde trajecten bezien of een verduidelijking in de wet nodig is.

We hebben bovenstaande conclusies verwoord in bijgaande concept reactie op de toezegging. Het is de bedoeling om deze reactie op te nemen in de toelichting bij de ministeriele regeling i.v.m. het septemberpakket, waar op dit moment aan gewerkt wordt.

De vraag is of we met deze tekst de bestaande zorgen voldoende kunnen wegnemen. Daarop verneem ik graag jullie reacties.

Indien mogelijk zou ik graag deze week een reactie op bijgevoegd concept ontvangen.

Bij voorbaat hartelijk dank.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Ministerie van SZW

Directie Arbeidsverhoudingen

070 - 10.2.e

10.2.e@minsw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

[bijlage "Concept reactie toezegging 091012.docx" gewist door mw 10.2.e
l/DNB]

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid.

De afzender is niet aansprakelijk voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. De e-mails en eventueel bijgevoegde bestanden zijn volgens een standaardprocedure gecontroleerd op computervirussen. Deze controle kan aanwezigheid van malware, zoals virussen, echter niet geheel uitsluiten.

The information sent in or enclosed with this email is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this email but are not the intended recipient, please notify the sender immediately and delete the message. Please be advised that the unauthorised use, disclosure, dissemination or distribution of information is prohibited by law and may entail liability.

The sender cannot be held liable for damage in connection with risks inherent in electronic message transfer. The sender has taken standard precautions to verify no computer viruses are present in this email or any attachments it may contain. However, the presence of malware, such as viruses, cannot be ruled out.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakel jkheid voor schade, van we ke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw
Datum: donderdag 20 september 2012 15:47:14

10.2.e

Bedankt.

Daarmee blijft dus staan (gelet op art 20 PW) de vraag of bij een wijziging van de pensioenovereenkomst die actuarieel neutraal plaatsvindt de voor de aanspraakgerechtigden tot het tijdstip van wijziging opgebouwde pensioenaanspraken worden gewijzigd.
Volgens mij niet. Anders begrijp ik niet wat het betekent dat de wijziging actuarieel neutraal plaatsvindt. Zeker hier waar geen verdere herverdeling plaatsvindt zoals het geval is bij toepassing van het keuzerecht.

Als de pensioenaanspraken niet worden gewijzigd, is er vlg art 20 PW ook geen sprake van de artikelen 76, 78, 83 en 134. En dan hoeft de pensioenuitvoerder voor die wijziging ook niet de instemming van elke deelnemer te vragen (zoals art 83, lid 2, onder a, PW voorschrijft).

Ik heb dinsdag telefonisch contact met DNB.

Gr

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 20 september 2012 15:27
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

10.2.e

Deze notitie van PGGM overtuigt mij nog niet van de noodzaak tot wetswijziging. Er is vooal angst voor juridische procedures en die moeten, aldus PGGM, los van de vraag of ze kansrijk zijn, vermeden worden. Het argument dat de PW de mogelijkheid van actuarieel neutrale omzetting van aanspraken naar een andere pensioenleeftijd niet verbiedt maar ook niet expliciet toestaat noopt m.i. niet tot wetswijziging. Verheugend vind ik wel dat ook PGGM van mening is dat geen sprake is van aantasting van opgebouwde rechten zodat artikel 20 PW geen belemmering vormt en je dus niet in een invaardiscussie komt. Met PGGM ben ik eens dat sprake zal zijn van een wijziging van de pensioenovereenkomst. Daar is artikel 19 PW op van toepassing en dat artikel sluit naadloos aan bij wat het BW bepaalt over eenzijdige wijziging van de arbeidsovereenkomst. Dat is m.i. alleen al een reden om niet in dat kader te gaan wijzigen. Het lijkt mij niet wenselijk dat de PW op dit punt af gaat wijken van het BW.
Denkrichting II in de notitie gaat wel uit van invaren en het onmogelijk maken van de bezwaarmogelijkheid in artikel 83 PW. Daarvan hebben we al besproken dat die richting echt onwenselijk is want dan wordt zo ongeveer elke wijziging van de pensioenovereenkomst een invaarprobleem.
Laten we eerst ook even de reactie van DNB af wachten. Volgende week donderdag ben ik in ieder geval op SZW.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 20 september 2012 13:45
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

10.2.e en 10.2.e

Prima.

PGGM is het dus niet eens met het standpunt van DNB dat door wijziging van de pensioenrichtleeftijd ook de opgebouwde aanspraken veranderen. We moeten dus eerst vaststellen of DNB gelijk heeft. (Daarom ook de opmerking 1 in mijn mail van gisteren.)

Voor het geval DNB niet van standpunt verandert, heeft PGGM in de notitie een voorstel gemaakt tot aanpassing van de PW. We moeten dus ook vaststellen of dat voorstel klopt. (Zie de opmerking 2 in mijn mail.)

Voor die beoordeling van het standpunt van DNB is het ook van belang of de materiele consequenties kloppen die PGGM schetst in bijlage 1. (Zie de opmerking 4, 5 en 6 in mijn mail). Kortom: klopt het dat allemaal gaat om zeer kleine bedragen. Dat moet DNB kunnen vertellen.

Voor het geval DNB wel van mening verandert (dus dat de wijziging van de pensioenrichtleeftijd inhoudt dat de opgebouwde aanspraken niet veranderen en wij zijn het daarmee eens), stelt PGGM voor om in de PW een bezwaarrecht voor de deelnemers op te nemen. We moeten dus ook vaststellen of dat voorstel nodig is en klopt.
Als dit voorstel niet nodig is (en dus ook geen wetgeving nodig is), rijst de vraag of de hele kwestie moet worden verduidelijkt. (Zie mijn opmerking 7 in mijn mail of dat kan met een brief van de Minister).

En daarnaast voor mijn begrip hoe het technisch werkt. (Zie mijn opmerking 3 in mijn mail.)
Voor iedereen die na 2023 de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, geldt pensioenrichtleeftijd 67.
Voor iedereen die de pensioengerechtigde leeftijd voor 2023 bereikt, wordt de 2e pijler pensioenregeling nu collectief omgezet van 65 naar 67 en vervolgens wordt die bij de pensioengerechtigde leeftijd individueel omgezet van 67 naar de pensioengerechtigde leeftijd.

Ik zal kijken hoe ik kan kortsluiten met DNB en zal in ieder geval 10.2.e daarbij betrekken.

Gr

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 20 september 2012 13:18
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

Berend,

De notitie zal ik vanmiddag doornemen en nog even een korte reactie geven. Volgende week donderdag ben ik op SZW. Het lijkt mij gelet op het voorstel om de wet te wijzigen goed om 10.2.e al vast te betrekken.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 20 september 2012 13:02
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e .
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

10.2.e

We hebben over dit onderwerp een notitie gevraagd aan PGGM en we hebben die notitie maandag jl. gekregen. Ik heb die notitie gisteren gemaild naar DNB en naar 10.2.e met de opmerking dat we over die notitie binnenkort willen spreken (gelet op de druk die erop staat: het liefst volgende week [dus in ieder geval lang voordat Buiten reikwijdte van 10.2.e afloopt]) en met een paar opmerkingen.
Omdat ik gisteren de afwezigheidassistent van 10.2.e kreeg, is het dus de vraag of 10.2.e het nu kan oppakken of dat ik mij nu tot iemand anders van WBJA moet wenden.
Mijn mail van gisteren voeg ik bij.

Gr

10.2.e

Van: 10.2.e)
Verzonden: donderdag 20 september 2012 11:59
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

Ik ga je vraag bij deze toch aan 10.2.e doorsturen maar gelet op je vraagstelling zou het ook kunnen zijn dat je bij 10.2.e moet wezen omdat het gaat om mogelijke aanpassing van wetgeving. Ik laat die beoordeling even aan 10.2.e over.
10.2.e werkt vandaag voor SZW en ook nog de komende twee donderdagen (daarna heeft ze twee weken verlof). Ik weet dat ze vandaag al met een grote vraag op pensioengebied bezig is. Zou jouw vraag tot volgende week kunnen wachten?

Groeten 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 20 september 2012 11:46
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw

Beste 10.2.e

Ivm de afwezigheid van 10.2.e : bij wie van WBJA kan ik terecht voor het onderwerp "verhoging pensioenrichtleeftijd en bestaande opbouw" ?

Aan de orde is de vraag of de Pensioenwet moet worden aangepast als pensioenuitvoerders de pensioenrichtleeftijd in alle bestaande pensioencontracten willen

verplaatsen van 65 jaar naar 67 jaar als gevolg van de aanpassing van de fiscale pensioenrichtleeftijd die is gerealiseerd met de Wet verhoging AOW-leeftijd en pensioenrichtleeftijd. We spraken hierover de laatste tijd intensief met 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Directie Arbeidsverhoudingen
Anna van Hannoverstraat 4
2595 BJ Den Haag
T 070 10.2.e
M 06 10.2.e
E10.2.e@minszw.nl